02.2016

διαΝΕΟσις
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Το προσφυγικό πρόβλημα και οι Έλληνες

Διαγραμματική Παρουσίαση της Έρευνας
& Βασικά Συμπεράσματα

Φεβρουάριος 2016 - Public Issue

Περιεχόμενα

Διάρθρωση των κεφαλαίων της έρευνας

A Αναγνωρισιμότητα του προσφυγικού ζητήματος

B Αξιολόγηση του έργου των εμπλεκόμενων ελληνικών φορέων

Γ Αξιολόγηση της στάσης των κατοίκων στα νησιά υποδοχής

Δ Στάσεις απέναντι στην Frontex

E Στάσεις Ελλάδας-Ευρωπαϊκής Ένωσης στη διαχείριση του προσφυγικού ζητήματος

ΣΤ Στάσεις απέναντι στη συνθήκη Σένγκεν

Z Αντιλήψεις για τον έλεγχο των συνόρων

H Στάσεις απέναντι στους πρόσφυγες

Θ Κοινωνικές αντιλήψεις σχετικά με τη δυνητική εγκατάσταση προσφύγων στην Ελλάδα

I Κλίμακα στάσεων απέναντι στην ενσωμάτωση των προσφύγων

K Στάσεις απέναντι στο Ισλάμ και τη τζιχάντ

Τελικά συμπεράσματα

Ταυτότητα της έρευνας

- **ΕΤΑΙΡΕΙΑ:**
  PUBLIC ISSUE (Α.Μ. ΕΣΡ: 8) Μέλος WAPOR, ESOMAR, ΣΕΔΕΑ, ΠΕΣΣ
- **ΑΝΑΘΕΣΗ:**
  ΔιαΝΕΟσις Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία
- **ΤΥΠΟΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΣ:**
  Ποσοτική έρευνα, με τηλεφωνικές συνεντεύξεις στα νοικοκυριά των ερωτώμενων και χρήση δομημένου ερωτηματολογίου.
- **ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ:**
  Γενικός πληθυσμός 18 ετών και άνω. Ο πληθυσμός αναφοράς της έρευνας, με βάση την έρευνα Εργατικού Δυναμικού της ΕΛΣΤΑΤ (Γ' Τρίμηνο 2015) ανέρχεται σε 8.910.700 άτομα.
- **ΠΕΡΙΟΧΗ:**
  Πανελλαδική
- **ΔΕΙΓΜΑ:**
  Το μέγεθος του δείγματος ανέρχεται σε 1.220 άτομα
- **ΧΡΟΝΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ:**
  7-15/1/2016
- **ΜΕΘΟΔΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑΣ:**
  Ακολουθήθηκε η μέθοδος της πολυσταδιακής στρωματοποιημένης δειγματοληψίας
- **ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΠΤΙΚΟ ΣΦΑΛΜΑ:**
  Για τα αποτελέσματα της έρευνας και σε διάστημα εμπιστοσύνης 95%, το δειγματοληπτικό σφάλμα (sampling error) υπολογίζεται σε +/- 2,9%
- **ΣΤΑΘΜΙΣΗ:**
  Η έρευνα σταθμίστηκε εκ των υστέρων με την ηλικία
- **ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΠΕΔΙΟΥ:**
  Εργάστηκαν 27 ερευνητές και 2 επόπτες
- **ΣΗΜΕΙΩΣΗ:**
  Λόγω στρογγυλοποίησης, ενδέχεται κάποιες κατανομές να μην αθροίζουν στο 100%

ΤΟ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
& ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ
Φεβρουάριος 2016

Αναγνωρισιμότητα του προσφυγικού ζητήματος

A

Βασικά συμπεράσματα:

Α. Αναγνωρισιμότητα του προσφυγικού ζητήματος

• Οι υποκειμενικές εκτιμήσεις των Ελλήνων πολιτών, σχετικά με το πραγματικό μέγεθος των προσφυγικών ροών προς την Ελλάδα, ελέγχθηκε στην έρευνα με ζεύγος ανοικτής και κλειστής ερώτησης (με αυθόρμητες και προκωδικοποιημένες απαντήσεις, αντίστοιχα) [Διάγραμμα 1].

• Σε γενικές γραμμές, η πλειοψηφία των Ελλήνων πολιτών τείνει να υποεκτιμά το πραγματικό μέγεθος των προσφυγικών ροών προς την Ελλάδα. Είναι ενδεικτικό ότι στην ανοικτή ερώτηση, το 27% (1 στους 4) εκτίμησε τον αριθμό των προσφύγων σε λιγότερους από 100.000, ενώ το 18% από 100.000 έως 500.000, αριθμοί που επίσης αποκλίνουν σε μεγάλο βαθμό από την πραγματικότητα.

• Συνολικά, ο μέσος όρος των κοινωνικών εκτιμήσεων, για το εν λόγω μέγεθος, ανέρχεται σε 620.000 άτομα, έναντι -πραγματικού αριθμού προσφύγων για το 2015- 857.000 ατόμων[1].

• Επομένως, μόνον 1 στους 5 πολίτες (21%) προσεγγίζει με σχετική ακρίβεια το πραγματικό μέγεθος της προσφυγικής ροής προς την Ελλάδα, ο κύριος όγκος της οποίας σημειώθηκε κατά το Β' εξάμηνο του περασμένου έτους. Το ποσοστό αυτό, που προκύπτει από αυθόρμητες απαντήσεις, σε σχετική ανοικτή ερώτηση, επαληθεύεται και από τις απαντήσεις των ερωτώμενων του δείγματος, σε αντίστοιχη (κλειστή) ερώτηση ελέγχου, με προκωδικοποιημένες απαντήσεις (20%).

• Η επικρατέστερη εντύπωση που έχουν σχηματίσει οι Έλληνες πολίτες για τις προσφυγικές ροές είναι ότι πρόκειται για μονιμότερο φαινόμενο (63%), σε αντίθεση με το 36% των ερωτηθέντων, που εκλαμβάνουν το φαινόμενο ως κάτι «προσωρινό». Η συγκεκριμένη πεποίθηση επηρεάζεται καθοριστικά από τις παραταξιακές προτιμήσεις. Συγκεκριμένα, η εκτίμηση περί μονιμότητας του φαινομένου είναι περισσότερο διαδεδομένη μεταξύ των πολιτών που τοποθετούνται στη δεξιά του πολιτικού φάσματος, ενώ η εκτίμηση περί προσωρινότητας περισσότερο ισχυρή μεταξύ των πολιτών που αυτοτοποθετούνται στην Αριστερά [Διάγραμμα 2].

• Σχεδόν 4 στους 10 Έλληνες (39%) δεν αναγνωρίζουν τον όρο

1. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του ελληνικού Λιμενικού Σώματος, που παραθέτει η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR). Ο ακριβής αριθμός ανέρχεται σε 856.723 άτομα.

«hotspot», που χρησιμοποιείται για τα κέντρα ταυτοποίησης προσφύγων. Ωστόσο, μεταξύ αυτών που τα αναγνωρίζουν, οι θετικές γνώμες υπερισχύουν των αρνητικών και ουδέτερων (25% έναντι 19% και 17%, αντιστοίχως) [Διάγραμμα 3].

• Με βάση τα ευρήματα της έρευνας, η ελληνική κοινή γνώμη αποδίδει την κύρια ευθύνη αναφορικά με το προσφυγικό ζήτημα που δημιουργήθηκε τον τελευταίο χρόνο στην Ελλάδα, κατά κύριο λόγο, στις χώρες της Δύσης και στον ανταγωνισμό των Μεγάλων Δυνάμεων (54%). Μια μικρότερη μερίδα πολιτών (συνολικά 28%) αποδίδει την κύρια ευθύνη στην ελληνική πολιτική, είτε στην παρούσα κυβέρνηση και τον Πρωθυπουργό, είτε διαχρονικότερα στις ελληνικές κυβερνήσεις, τους πολιτικούς και τα κόμματα ως προς το θέμα της διαχείρισης των προσφυγικών ροών.

• Ταυτόχρονα, 1 στους 4 πολίτες (24%) ιεραρχεί ως κυριότερο υπεύθυνο παράγοντα του προβλήματος, την εμπόλεμη κατάσταση στη Συρία και στις χώρες της Μέσης Ανατολής, ενώ 1 στους 10 (10%) αποδίδει την ευθύνη στη γειτονική Τουρκία [Διάγραμμα 4]. Αναλυτικότερα, με βάση τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των ερωτώμενων, μεγαλύτερη ευθύνη στις χώρες της Δύσης και στον ανταγωνισμό των Μεγάλων Δυνάμεων αποδίδουν σαφώς οι άνδρες (61%, έναντι 47% των γυναικών), τα άτομα ηλικίας 55 έως 64 ετών (68%), οι περισσότερο μορφωμένοι (60% των αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης) και τα άτομα που έχουν προσφυγική καταγωγή (61%).

• Το ιδιαίτερο όμως χαρακτηριστικό που μετατοπίζει το κέντρο ευθύνης για το προσφυγικό από τις χώρες της Δύσης στις ελληνικές κυβερνήσεις και το κράτος είναι η πολιτική ιδεολογία. Συγκεκριμένα, η μεγάλη πλειοψηφία των πολιτών που τοποθετούνται στην Αριστερά αποδίδει ευθύνες στις χώρες της Δύσης (75%) και ένα πολύ μικρότερο ποσοστό στις ελληνικές πολιτικές (13%). Στον αντίποδα, μεταξύ των πολιτών που τοποθετούνται στη Δεξιά, η πλειοψηφία αποδίδει ευθύνες στην ελληνική πολιτική (46%) και δευτερευόντως στις χώρες της Δύσης και στον ανταγωνισμό των Μεγάλων Δυνάμεων (31%) [Διάγραμμα 5-6].

Α1. Κοινωνικές παραστάσεις για το μέγεθος των προσφυγικών ροών

Α1. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1: Από όσο γνωρίζετε ή έχετε ακούσει, πόσοι πρόσφυγες πιστεύετε ότι έφτασαν στην Ελλάδα το 2015;

Αυθόρμητες απαντήσεις

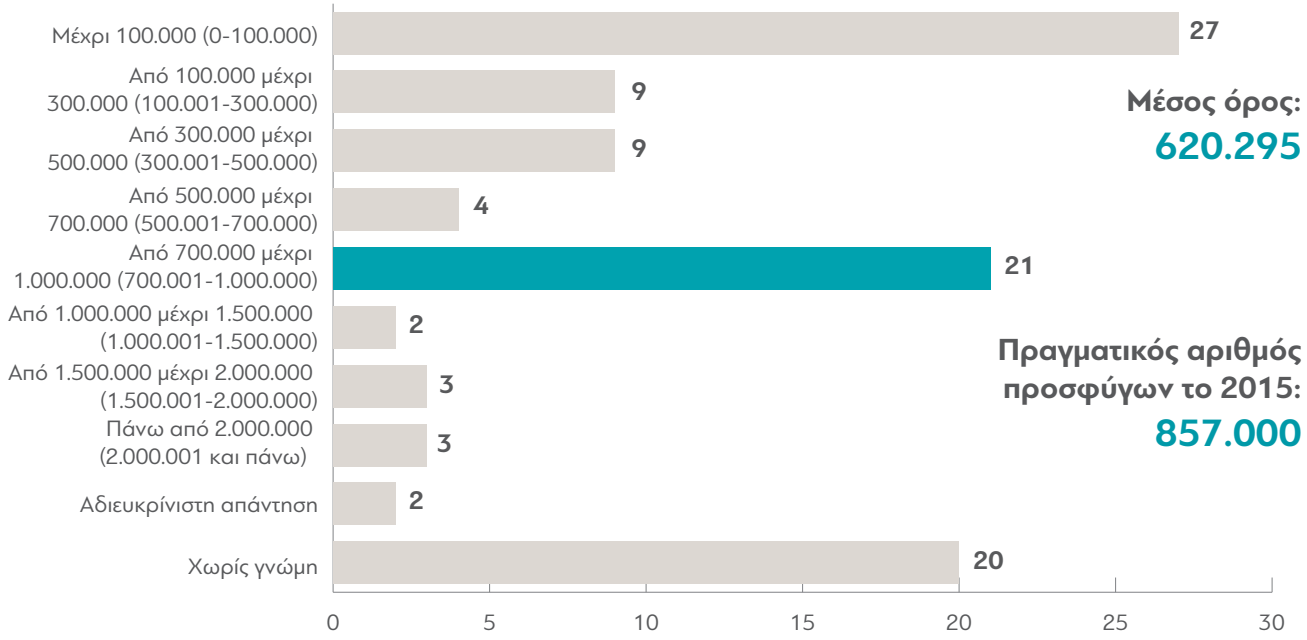

Προκωδικοποιημένες απαντήσεις

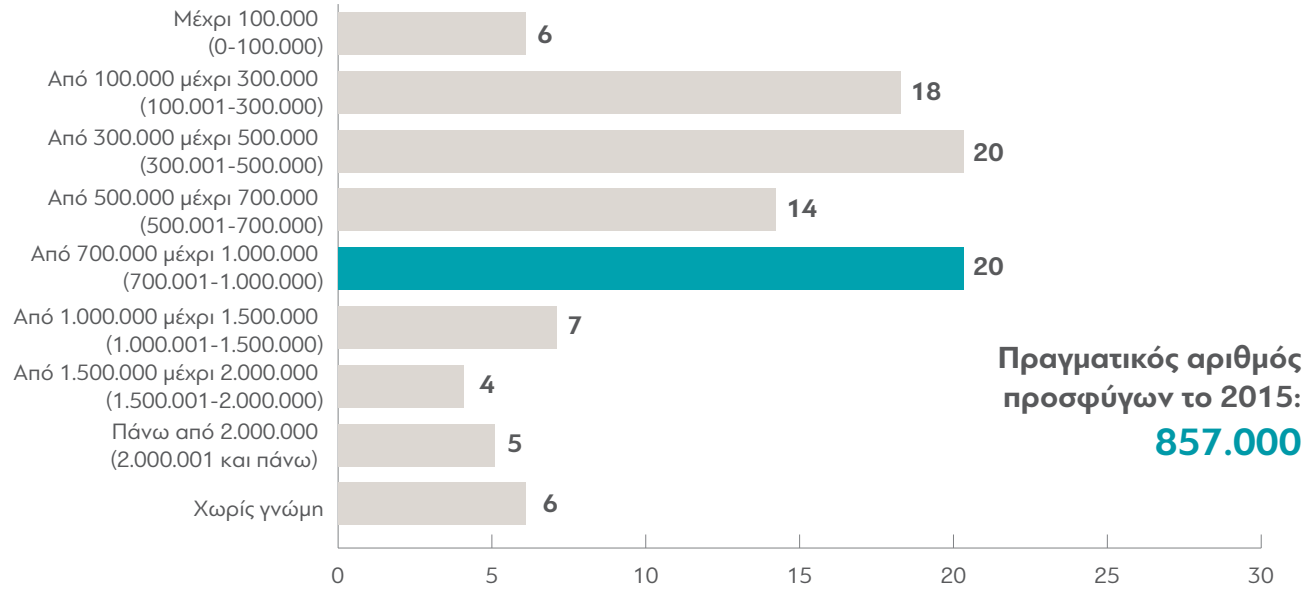

A2. Κοινωνικές εκτιμήσεις για τη μονιμότητα του προσφυγικού φαινομένου

A2. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2: Κατά τη γνώμη σας, οι μετακινήσεις των προσφύγων προς την Ελλάδα, πιστεύετε ότι είναι ένα φαινόμενο

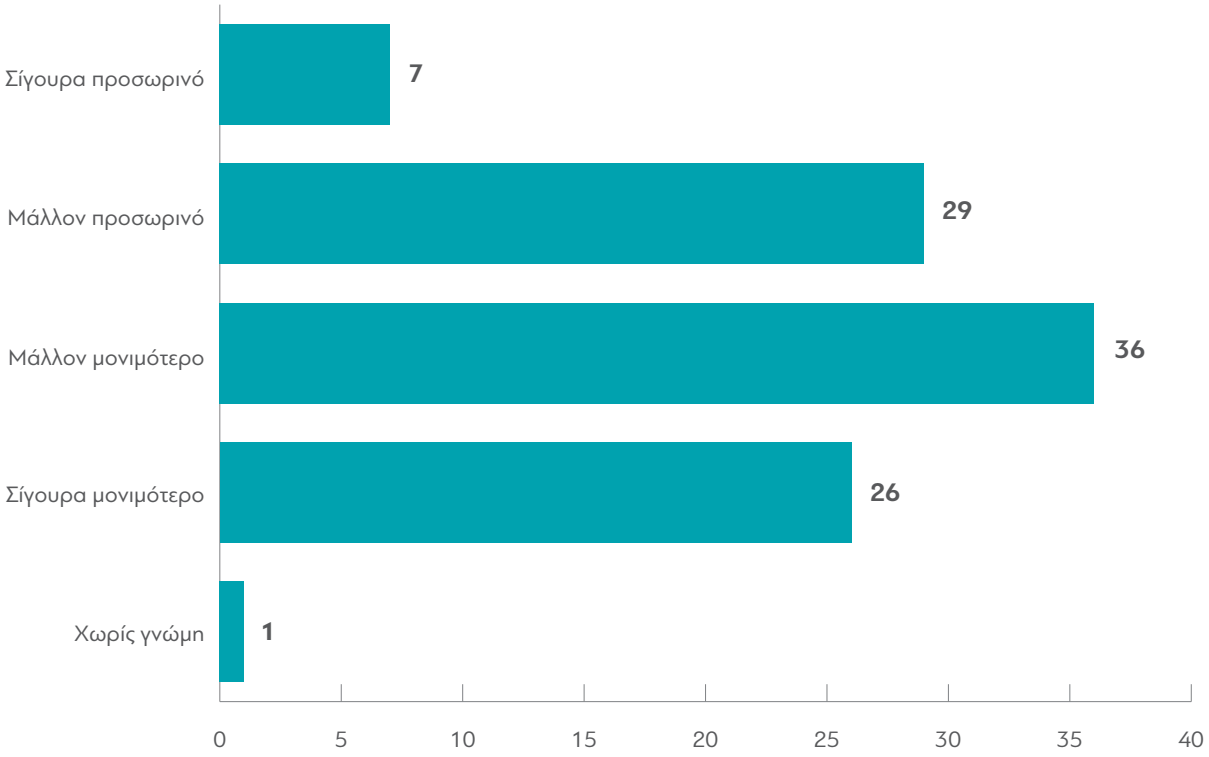

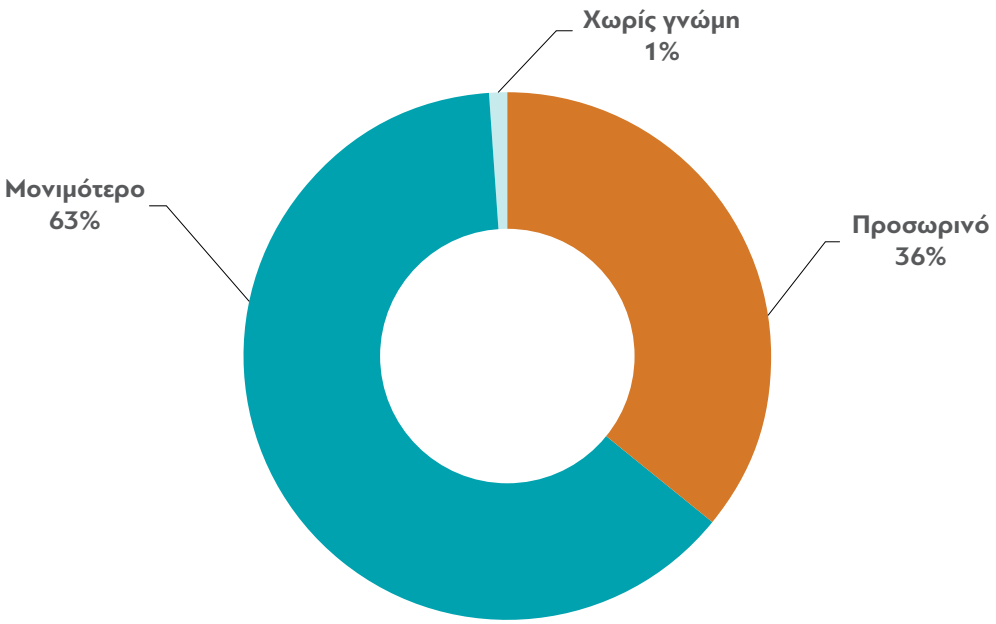

Α3. Αναγνωρισιμότητα/εντύπωση για τα κέντρα ταυτοποίησης προσφύγων

Α3. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3: Τι εντύπωση σας προκαλεί η λέξη Hotspot;

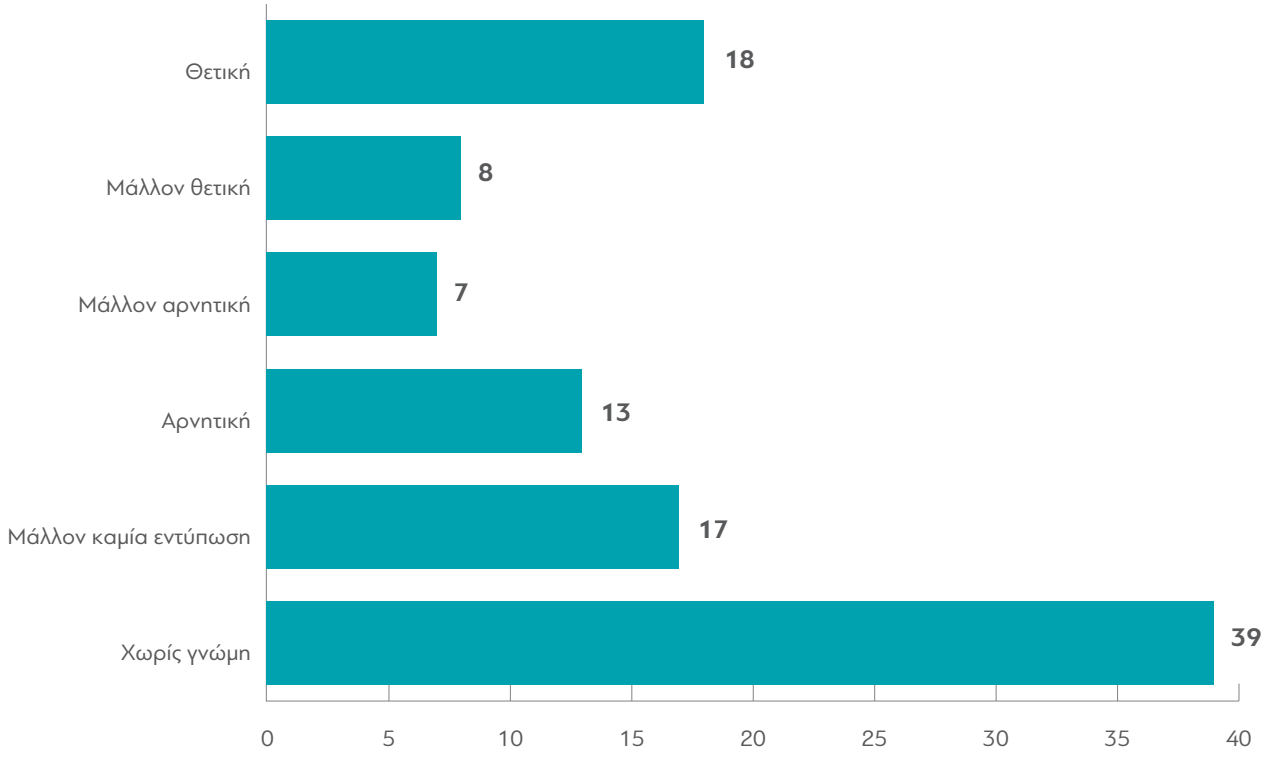

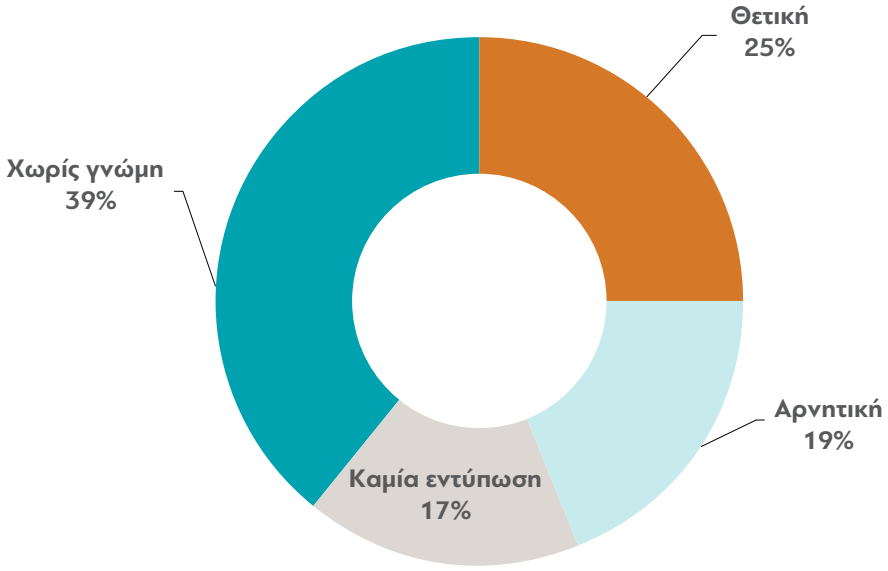

Α4. Ευθύνες για το προσφυγικό ζήτημα

Α4. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4: Κατά τη γνώμη σας, ποιος έχει τη μεγαλύτερη ευθύνη για το πρόβλημα που δημιουργήθηκε με τους πρόσφυγες τον τελευταίο χρόνο στην Ελλάδα;

Αυθόρμητες, πολλαπλές απαντήσεις (κωδικοποίηση σε 11 κατηγορίες)

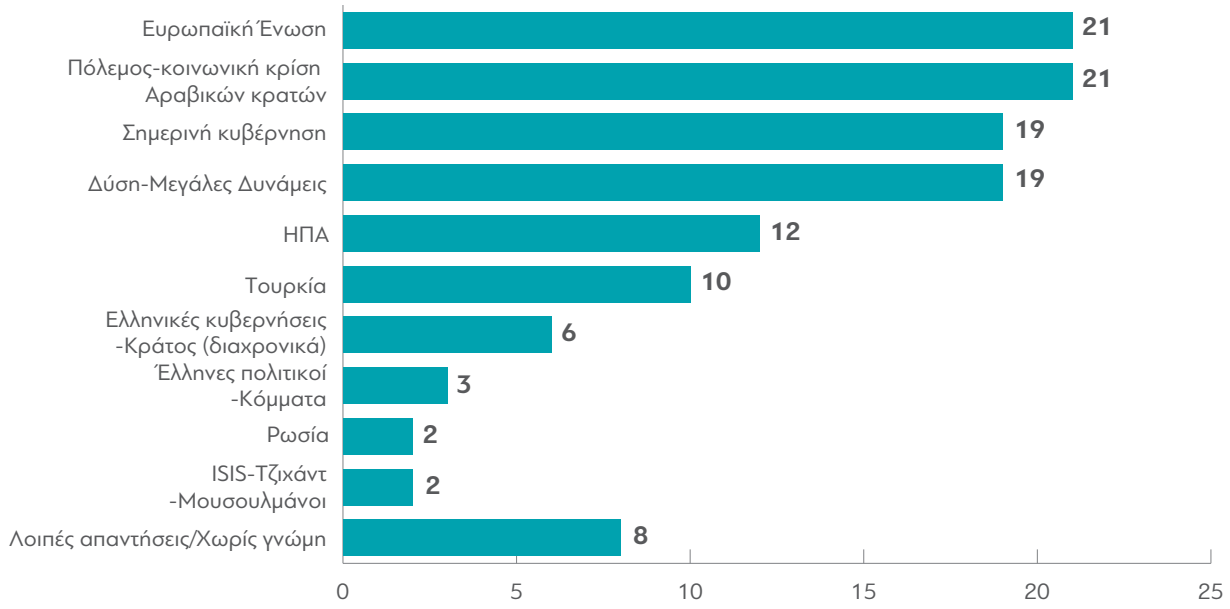

Αυθόρμητες, πολλαπλές απαντήσεις (κωδικοποίηση σε 5 κατηγορίες)

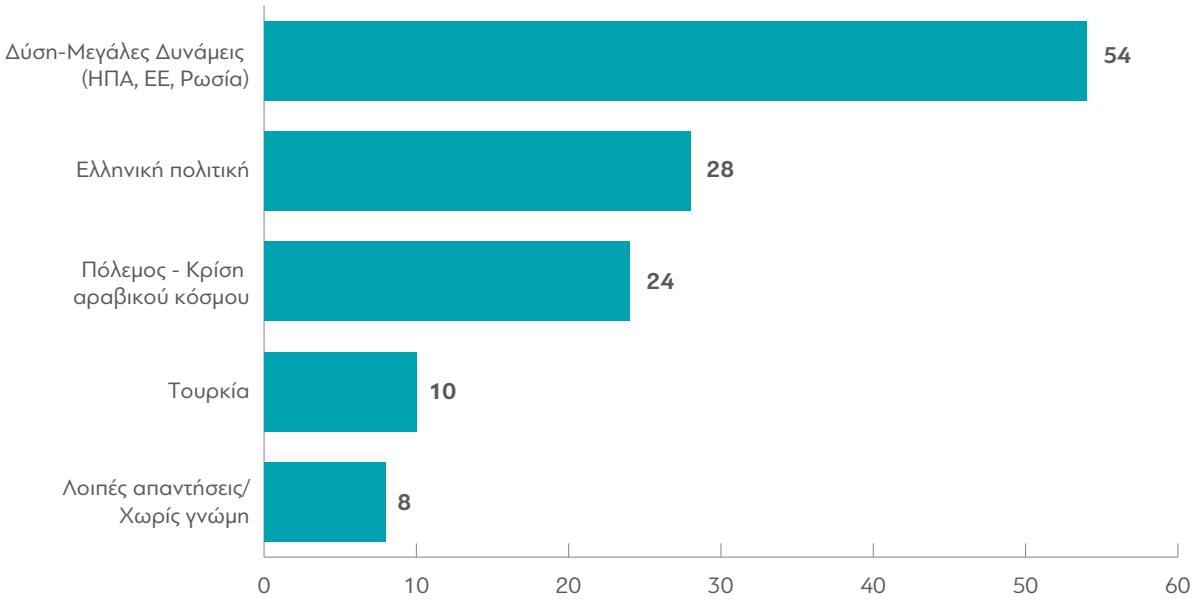

Α5. Ευθύνες για το προσφυγικό ζήτημα-Ι

Α5. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5: Κοινωνικά χαρακτηριστικά

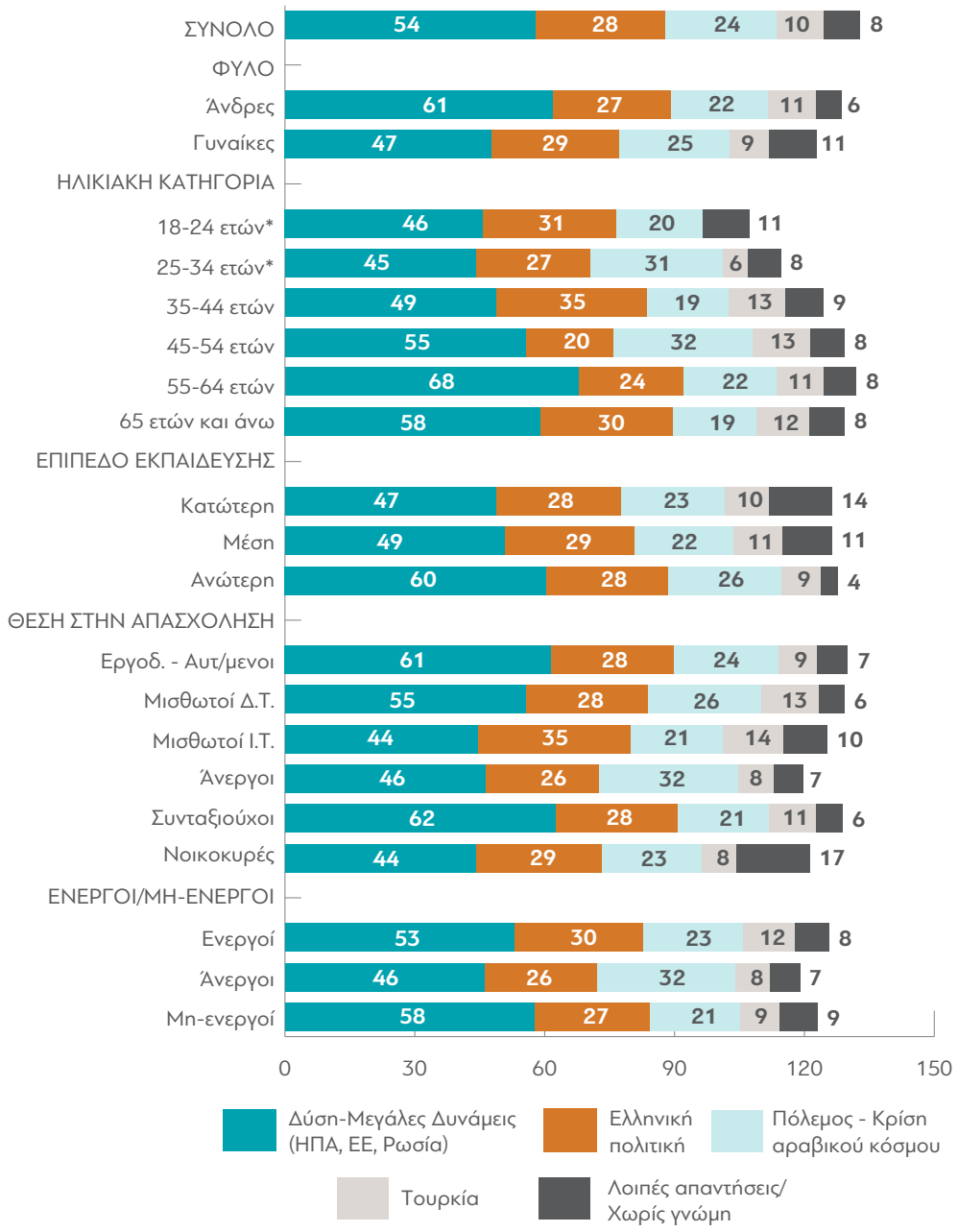

*** Ενδεικτικά στοιχεία λόγω μικρής αριθμητικής βάσης**

Α6. Ευθύνες για το προσφυγικό ζήτημα-ΙΙ

Α6. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6: Κοινωνικά & πολιτικά χαρακτηριστικά

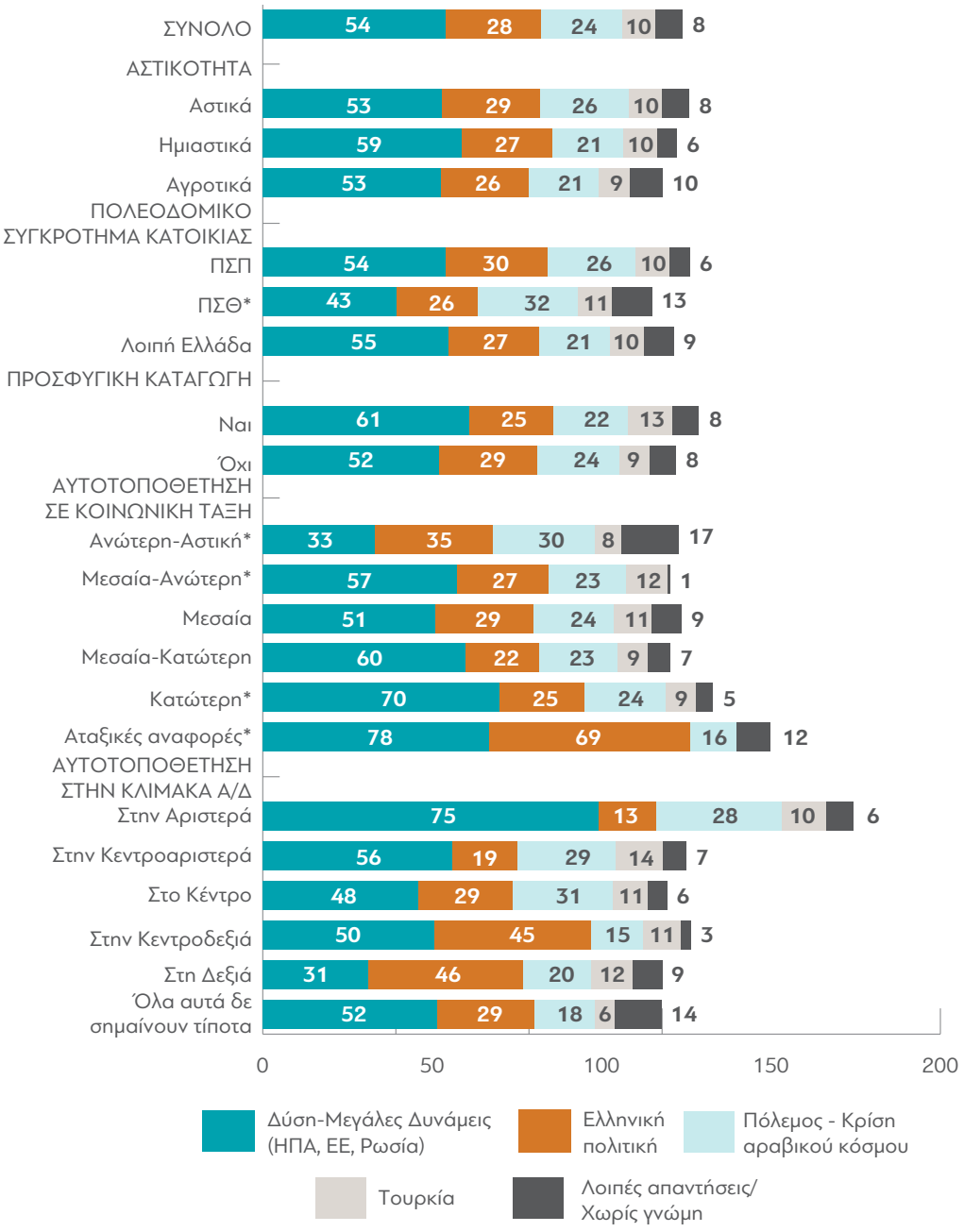

*** Ενδεικτικά στοιχεία λόγω μικρής αριθμητικής βάσης**

ΤΟ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
& ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ
Φεβρουάριος 2016

Αξιολόγηση του έργου των εμπλεκόμενων ελληνικών φορέων

B

Β. Αξιολόγηση του έργου των εμπλεκομένων ελληνικών φόρεων

• Η αξιολόγηση του έργου που παράγουν οι εμπλεκόμενοι με τη διαχείριση του προσφυγικού ζητήματος φορείς στην Ελλάδα, πραγματοποιείται με τη βοήθεια μιας κλίμακας 0-10 (με άριστα το 10).

• Στην εν λόγω κλίμακα και κατά σειρά κατάταξης, υψηλότερη βαθμολογία επιτυγχάνουν το Λιμενικό Σώμα (8,44), οι Μη-Κυβερνητικές / εθελοντικές οργανώσεις (7,54) και ο Στρατός (6,85). Μέτρια βαθμολογείται η Εκκλησία (5,87), η Τοπική Αυτοδιοίκηση (5,55) και κυρίως η Κυβέρνηση (4,17), η οποία κατατάσσεται τελευταία στην κλίμακα. [Διάγραμμα 7-14].

Β1. Αξιολόγηση του έργου των φορέων στην αντιμετώπιση του προσφυγικού προβλήματος

Β1. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7: Μέσοι όροι βαθμολογίας

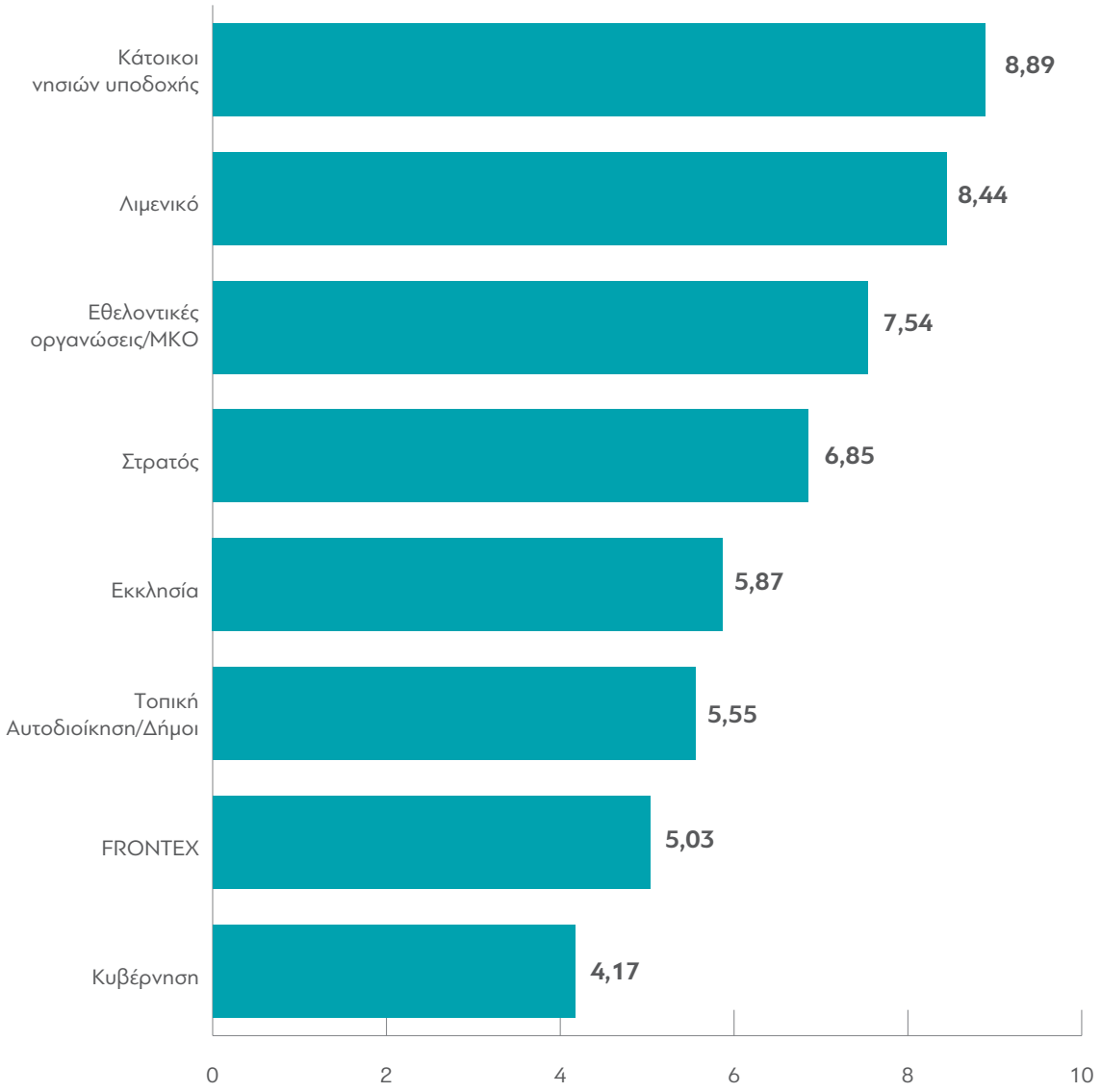

Β2. Αξιολόγηση του έργου των φόρεων στην αντιμετώπιση του προσφυγικού προβλήματος

Β2. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8: Σε μια κλίμακα από το 0 έως το 10, με άριστα το 10, τι βαθμό θα δίνατε για τη δουλειά που κάνει / κάνουν στην αντιμετώπιση του προσφυγικού προβλήματος...

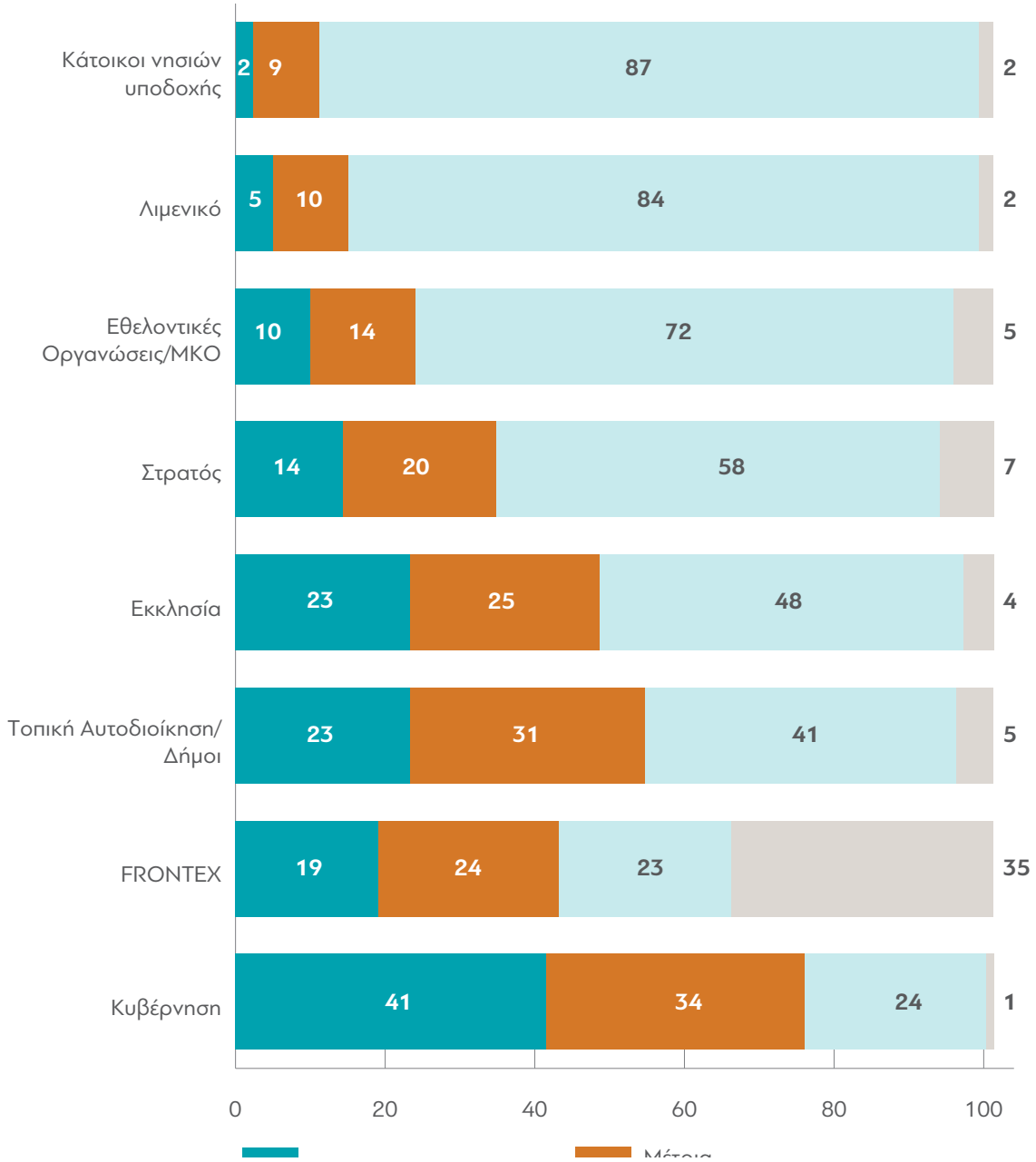

Β3. Αξιολόγηση του έργου της κυβέρνησης στην αντιμετώπιση του προσφυγικού προβλήματος

Β3. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 9: Σε μια κλίμακα από το 0 έως το 10, με άριστα το 10, τι βαθμό θα δίνατε στην κυβέρνηση, για τη δουλειά που κάνει στην αντιμετώπιση του προσφυγικού προβλήματος;

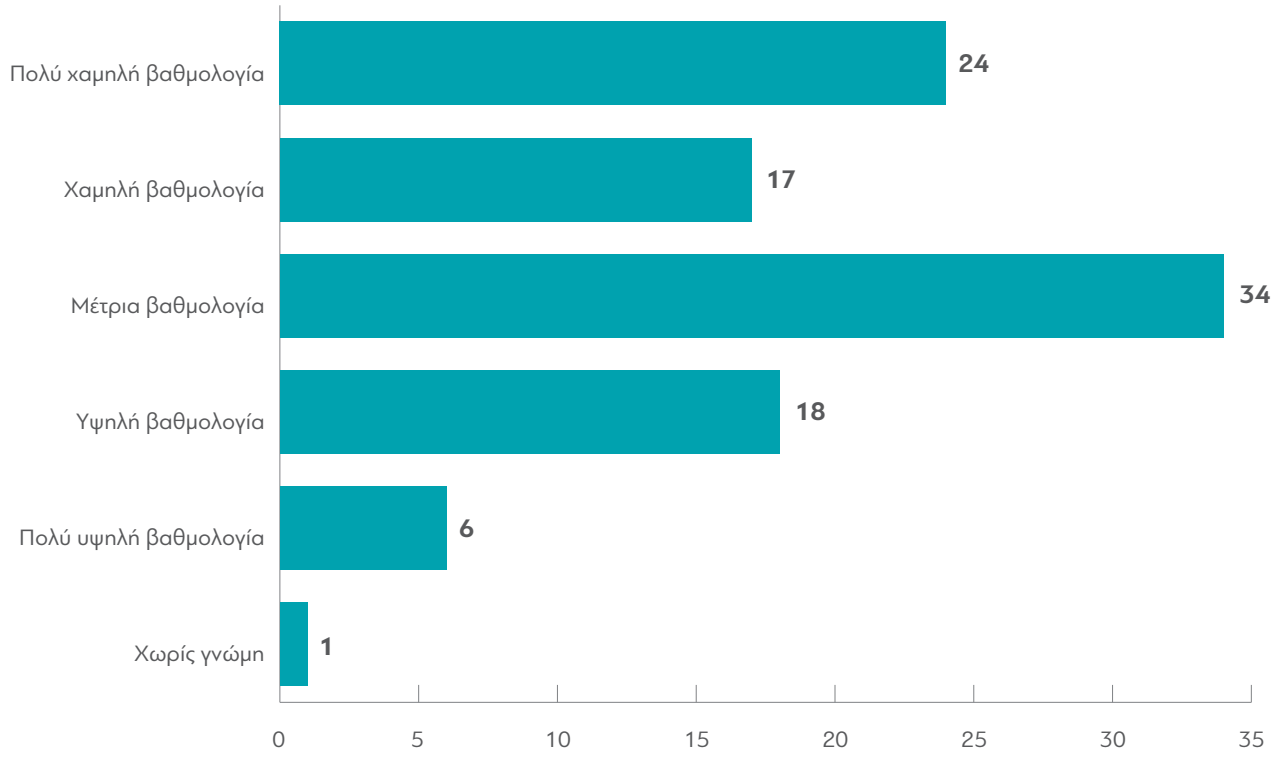

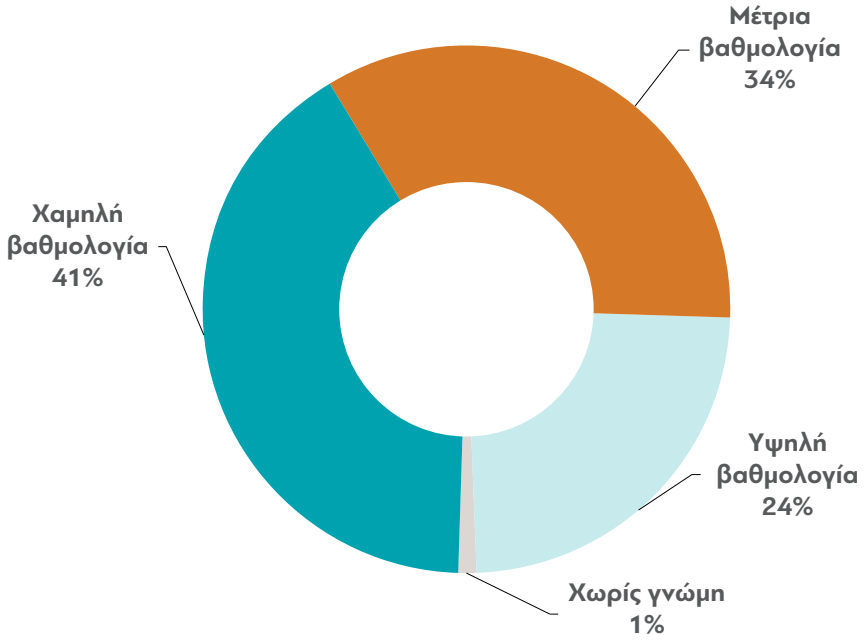

Β4. Αξιολόγηση του έργου της τοπικής αυτοδιοίκησης στην αντιμετώπιση του προσφυγικού προβλήματος

Β4. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10: Σε μια κλίμακα από το 0 έως το 10, με άριστα το 10, τι βαθμό θα δίνατε στην τοπική αυτοδιοίκηση / στους Δήμους για τη δουλειά που κάνουν στην αντιμετώπιση του προσφυγικού προβλήματος;

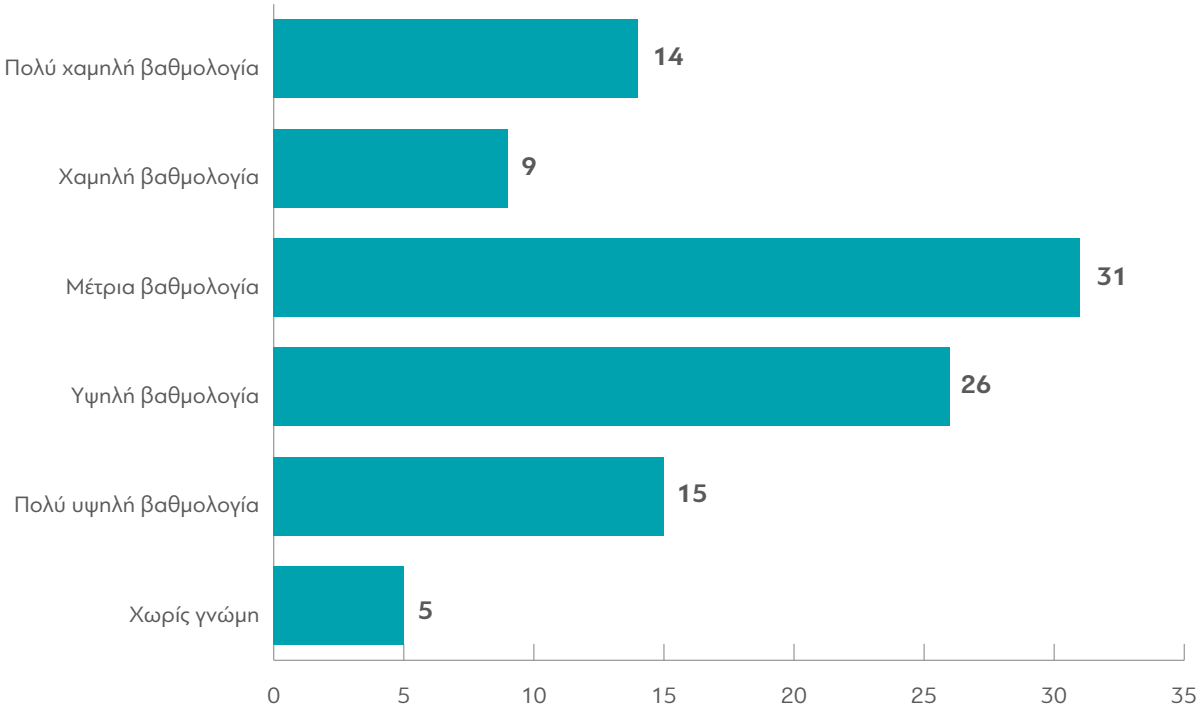

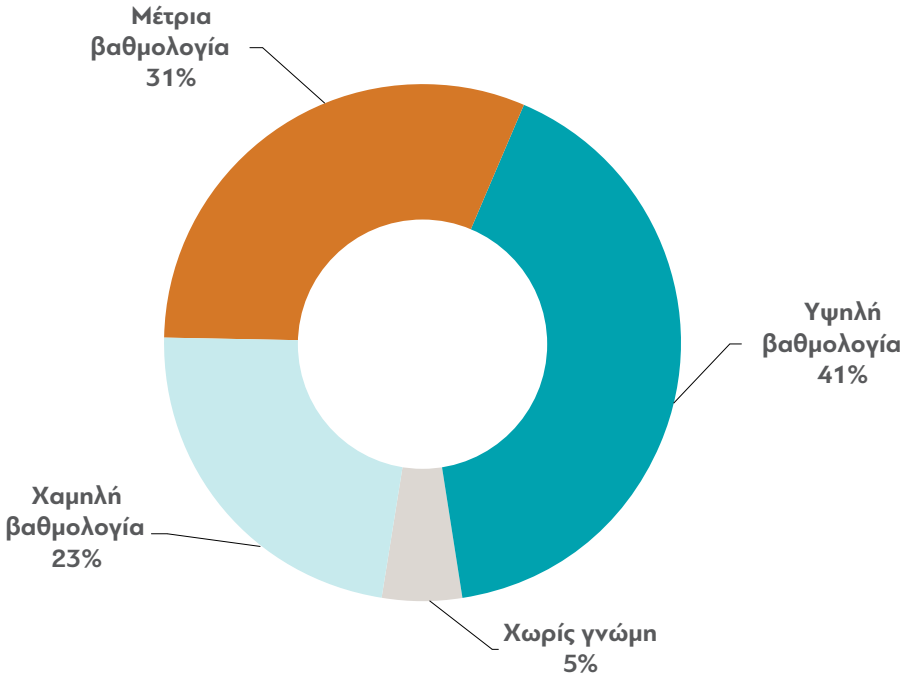

B5. Αξιολόγηση του έργου των εθελοντικών οργανωσεών & των ΜΚΟ στην αντιμετώπιση του προσφυγικού προβλήματος

B5. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 11: Σε μια κλίμακα από το 0 έως το 10, με άριστα το 10, τι βαθμό θα δίνατε στις εθελοντικές οργανώσεις και στις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, για τη δουλειά που κάνουν στην αντιμετώπιση του προσφυγικού προβλήματος;

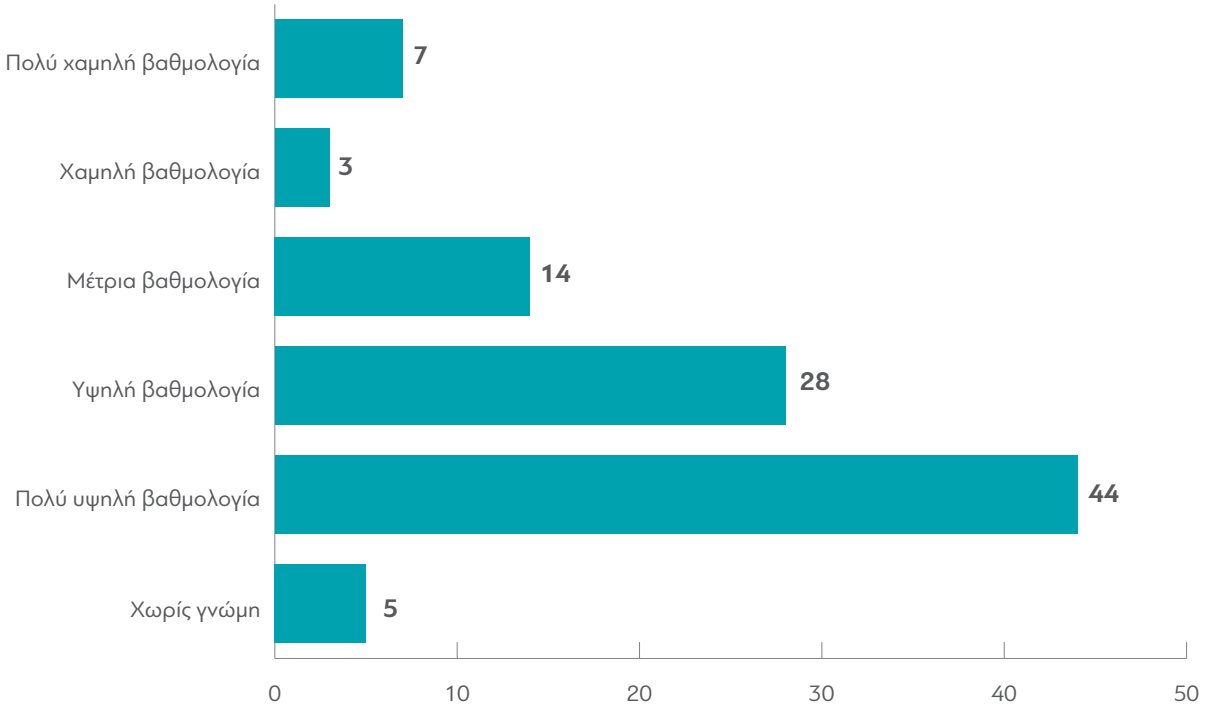

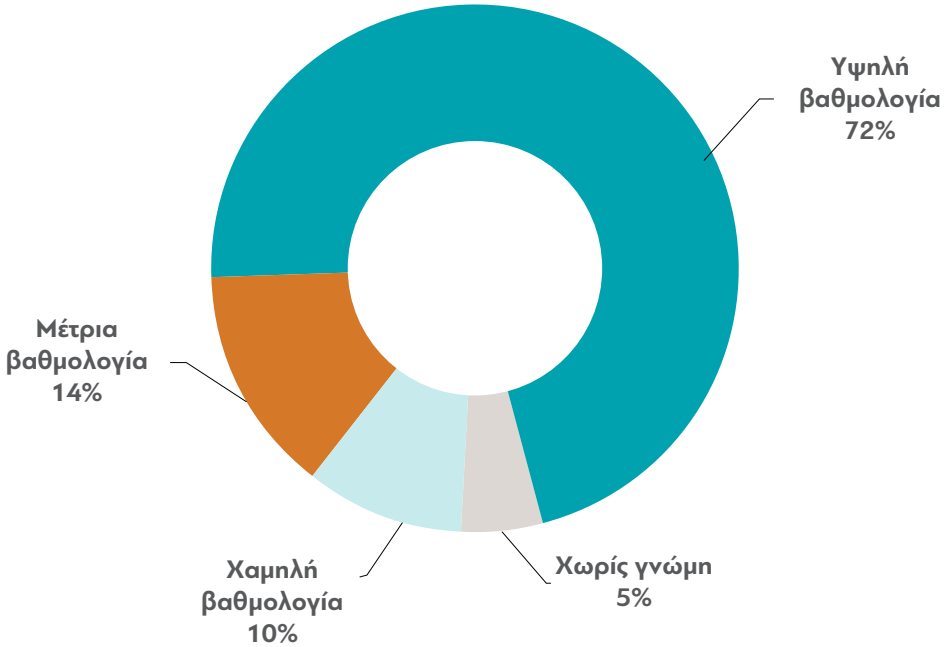

Β6. Αξιολόγηση του έργου της Εκκλησίας στην αντιμετώπιση του προσφυγικού προβλήματος

Β6. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 12: Σε μια κλίμακα από το 0 έως το 10, με άριστα το 10, τι βαθμό θα δίνατε στην Εκκλησία, για τη δουλειά που κάνει στην αντιμετώπιση του προσφυγικού προβλήματος;

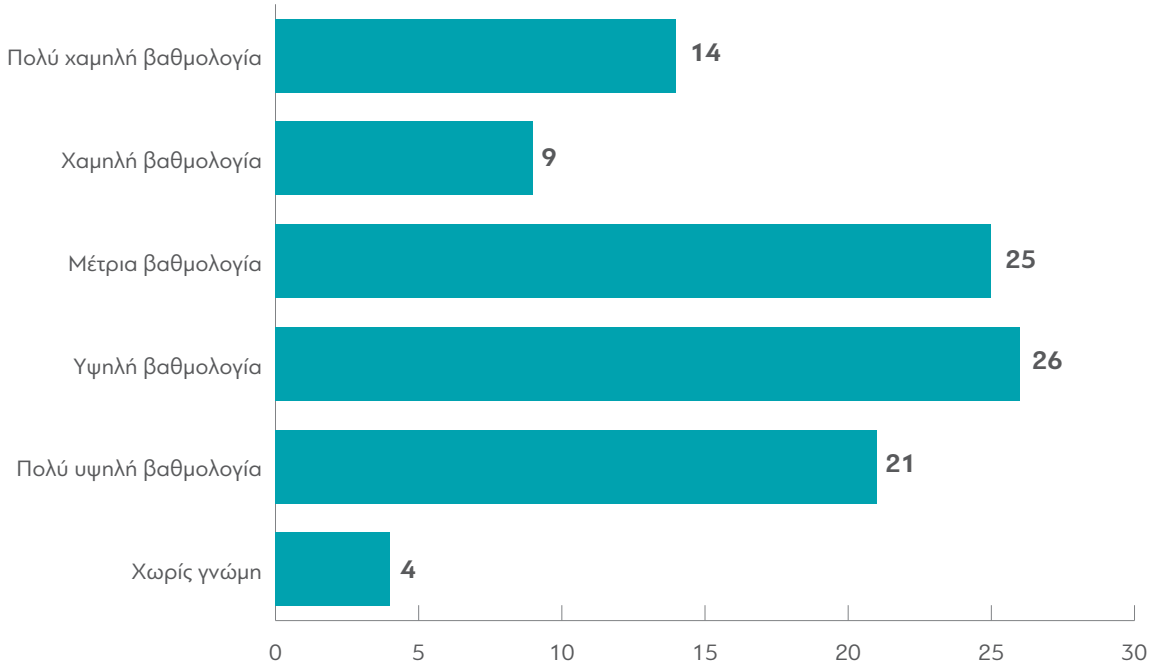

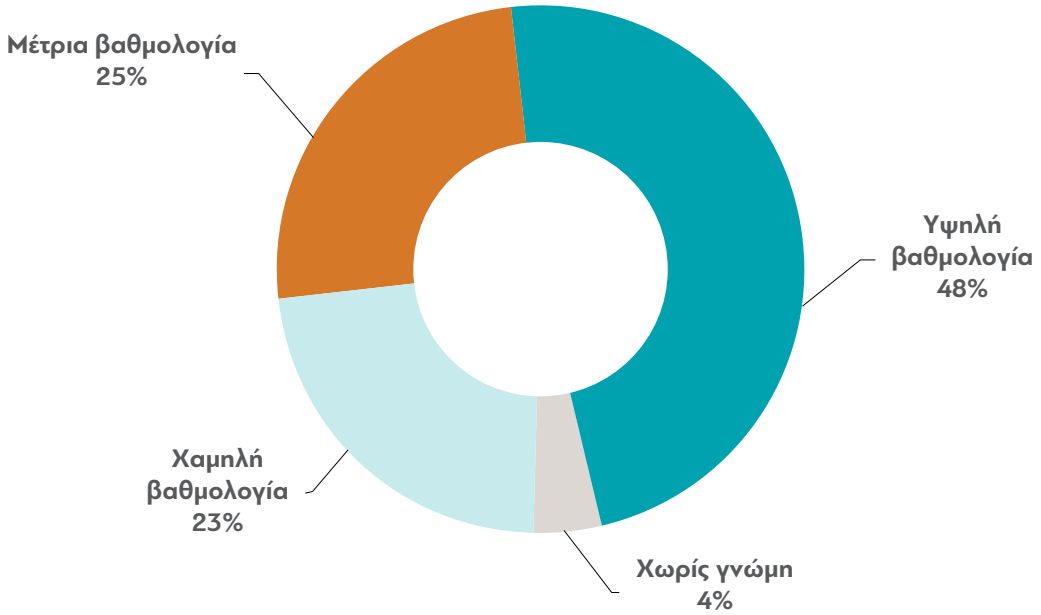

B7. Αξιολόγηση του έργου του στρατού στην αντιμετώπιση του προσφυγικού προβλήματος

B7. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 13: Σε μια κλίμακα από το 0 έως το 10, με άριστα το 10, τι βαθμό θα δίνατε στο Στρατό, για τη δουλειά που κάνει στην αντιμετώπιση του προσφυγικού προβλήματος;

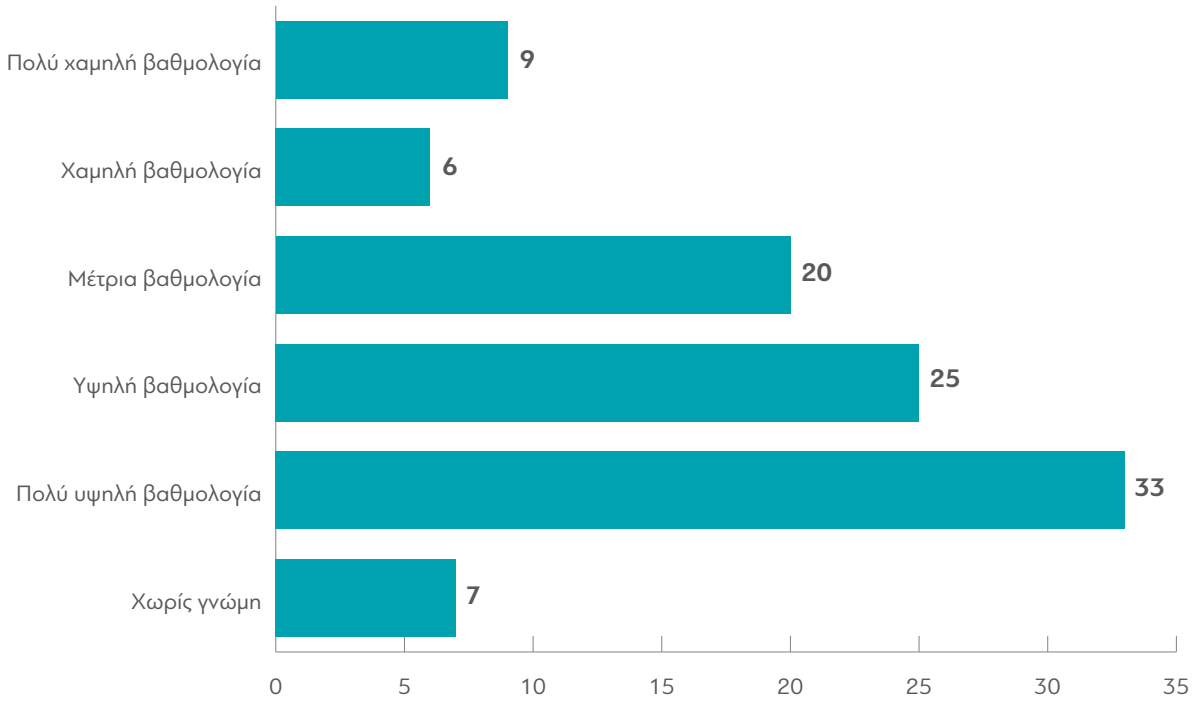

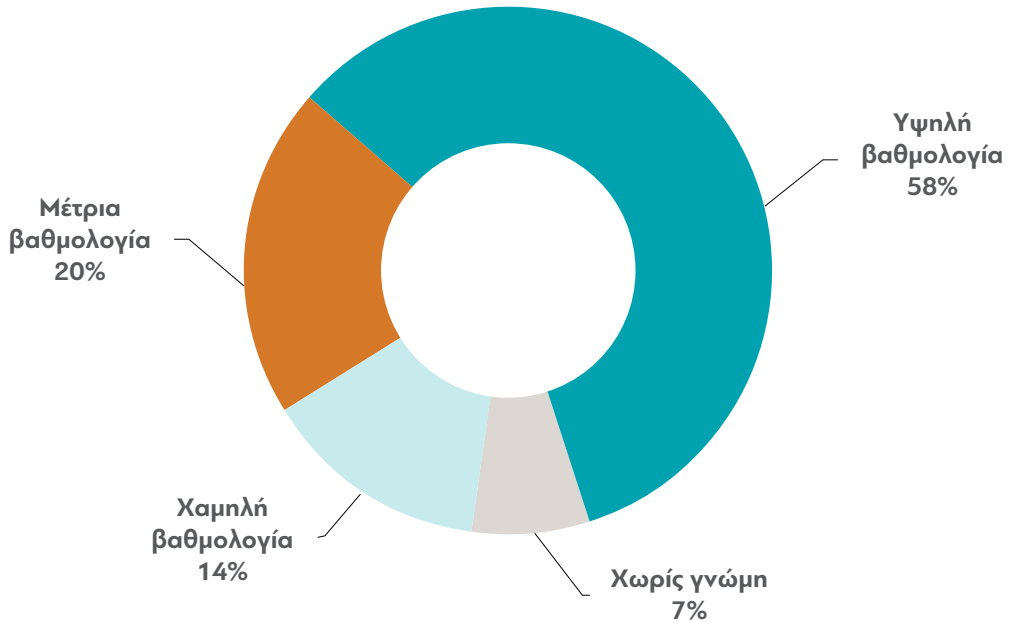

B8. Αξιολόγηση του έργου του λιμενικού στην αντιμετώπιση του προσφυγικού προβλήματος

B8. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 14: Σε μια κλίμακα από το 0 έως το 10, με άριστα το 10, τι βαθμό θα δίνατε στο Λιμενικό, για τη δουλειά που κάνει στην αντιμετώπιση του προσφυγικού προβλήματος;

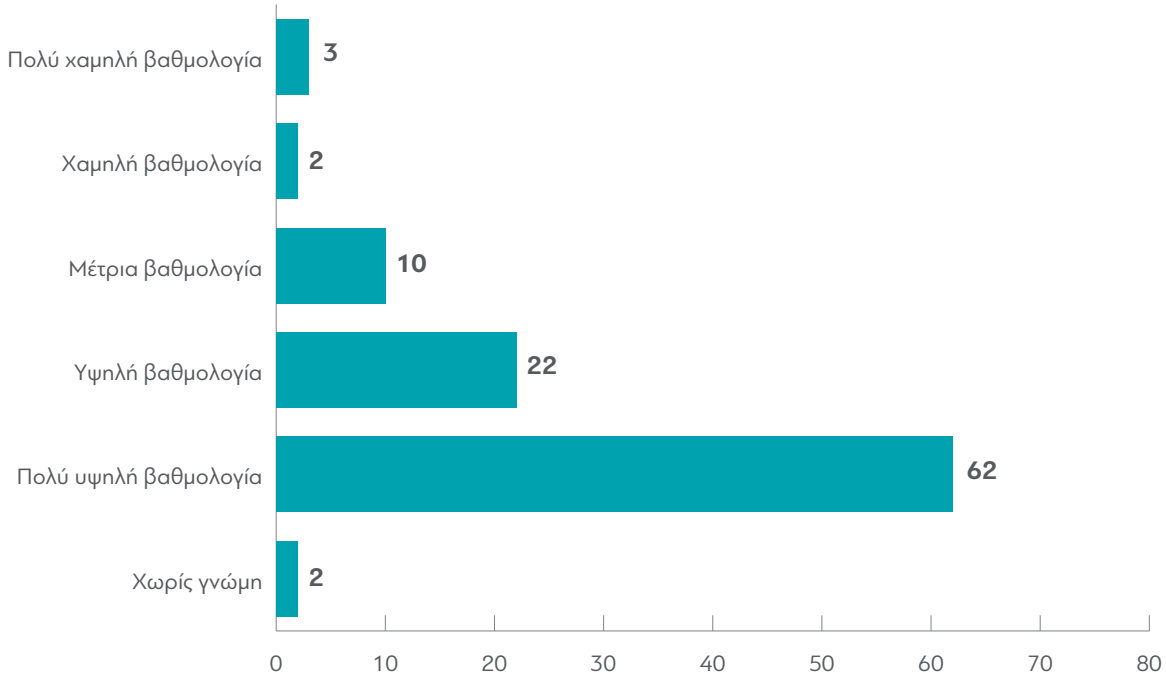

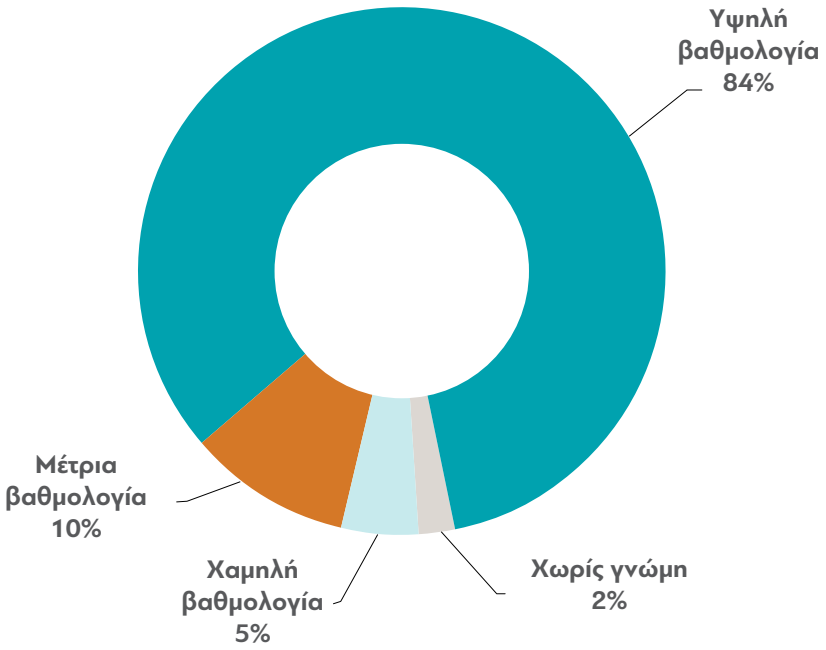

ΤΟ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
& ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ
Φεβρουάριος 2016

Αξιολόγηση της στάσης των κατοίκων στα νησιά υποδοχής

Γ

Γ. Αξιολόγηση της στάσης των κατοίκων στα νησιά υποδοχής

• Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει στη στάση των κατοίκων στα νησιά υποδοχής προσφύγων, η οποία χαρακτηρίζεται «άριστη» από την κοινή γνώμη, και βαθμολογείται με 8,89 [Διάγραμμα 15].

Γ. Αξιολόγηση της στάσης των κατοίκων των νησιών υποδοχής στην αντιμετώπιση του προσφυγικού προβλήματος

Γ. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 15: Σε μια κλίμακα από το 0 έως το 10, με άριστα το 10, τι βαθμό θα δίνατε στους κατοίκους των νησιών υποδοχής, για τη δουλειά που κάνουν στην αντιμετώπιση του προσφυγικού προβλήματος;

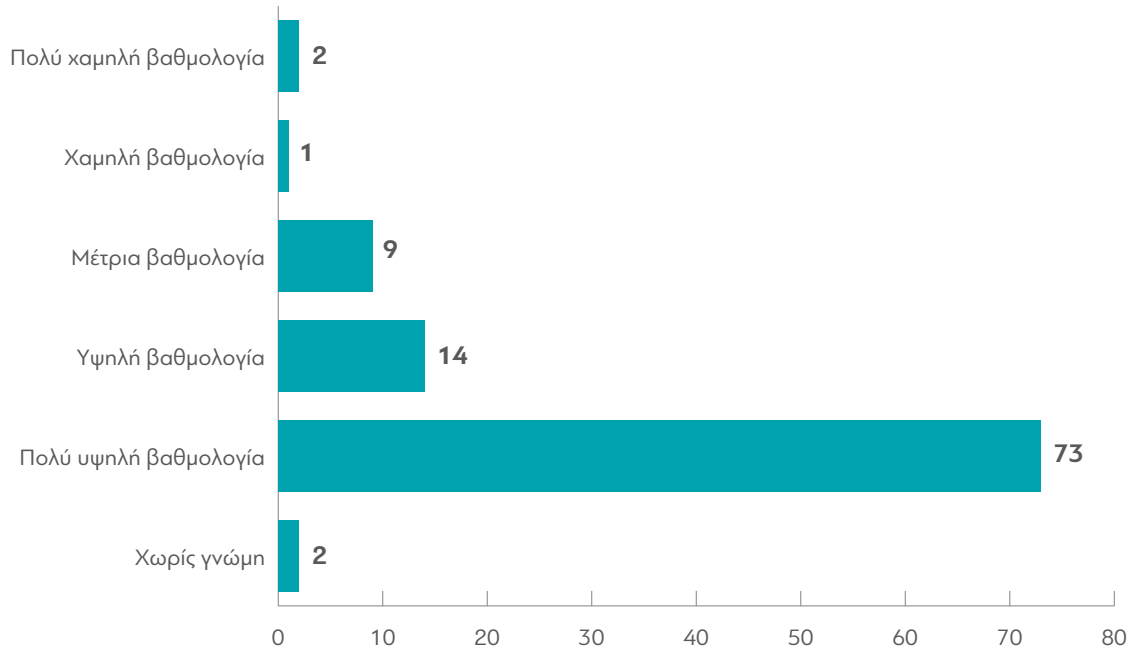

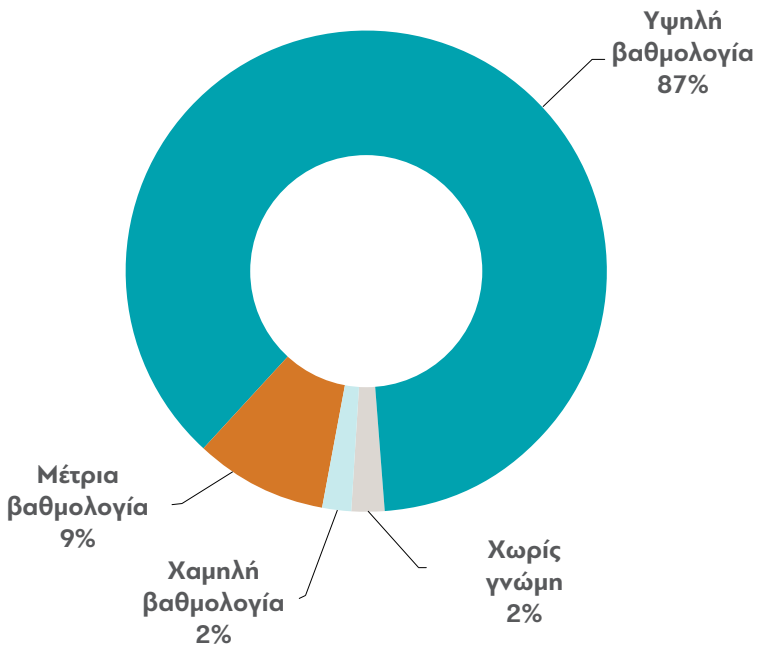

ΤΟ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
& ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Φεβρουάριος 2016

Στάσεις απέναντι στην Frontex

Δ. Στάσεις απέναντι στην Frontex

• Όσον αφορά το έργο της Frontex, περίπου οι 3 στους 10 Έλληνες (32%) δε γνωρίζουν τον ευρωπαϊκό οργανισμό για τον έλεγχο των εξωτερικών συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ωστόσο, η μέση βαθμολογία που συγκεντρώνει μεταξύ των ερωτώμενων που γνωρίζουν, είναι 5,03 [Διάγραμμα 16-17].

Δ1. Αναγνωρισιμότητα/εικόνα Frontex

Δ1. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 16: Τι εντύπωση σας προκαλεί η λέξη Frontex;

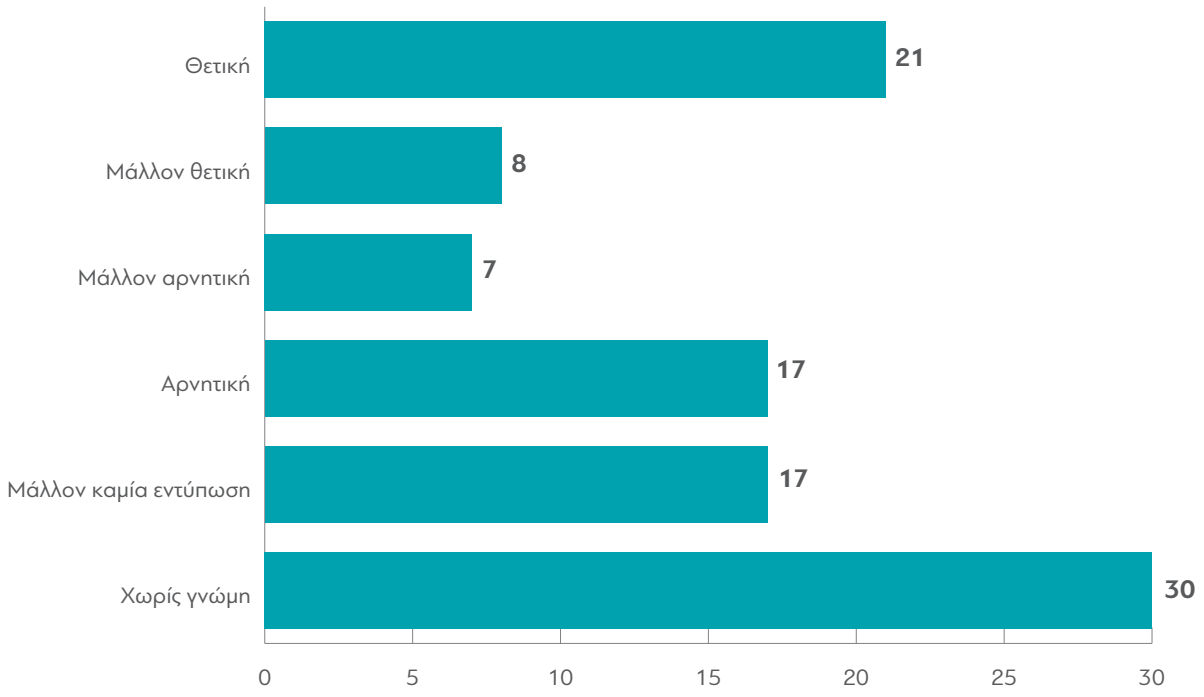

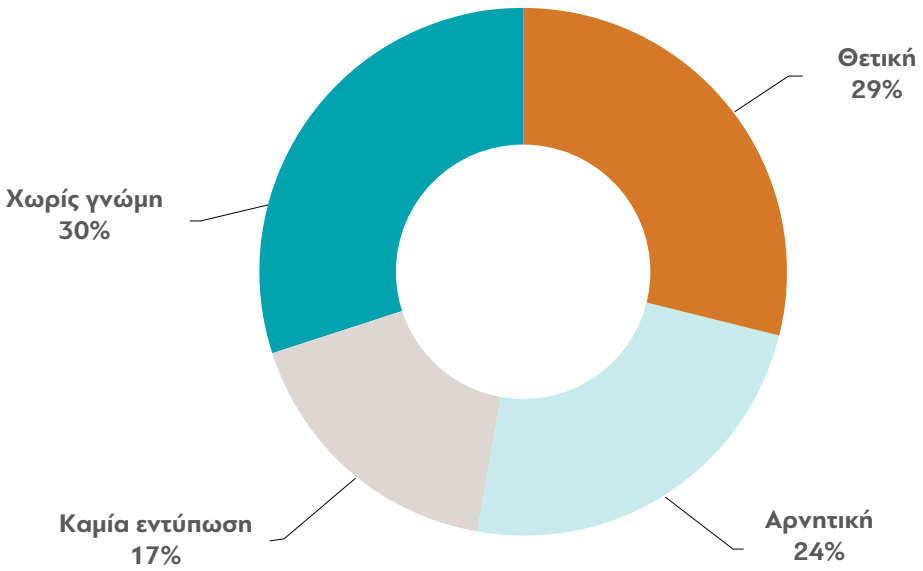

Δ2. Αξιολόγηση του έργου της Frontex στην αντιμετώπιση του προσφυγικού προβλήματος

Δ2. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 17: Σε μια κλίμακα από το 0 έως το 10, με άριστα το 10, τι βαθμό θα δίνατε στην Frontex, για τη δουλειά που κάνει στην αντιμετώπιση του προσφυγικού προβλήματος;

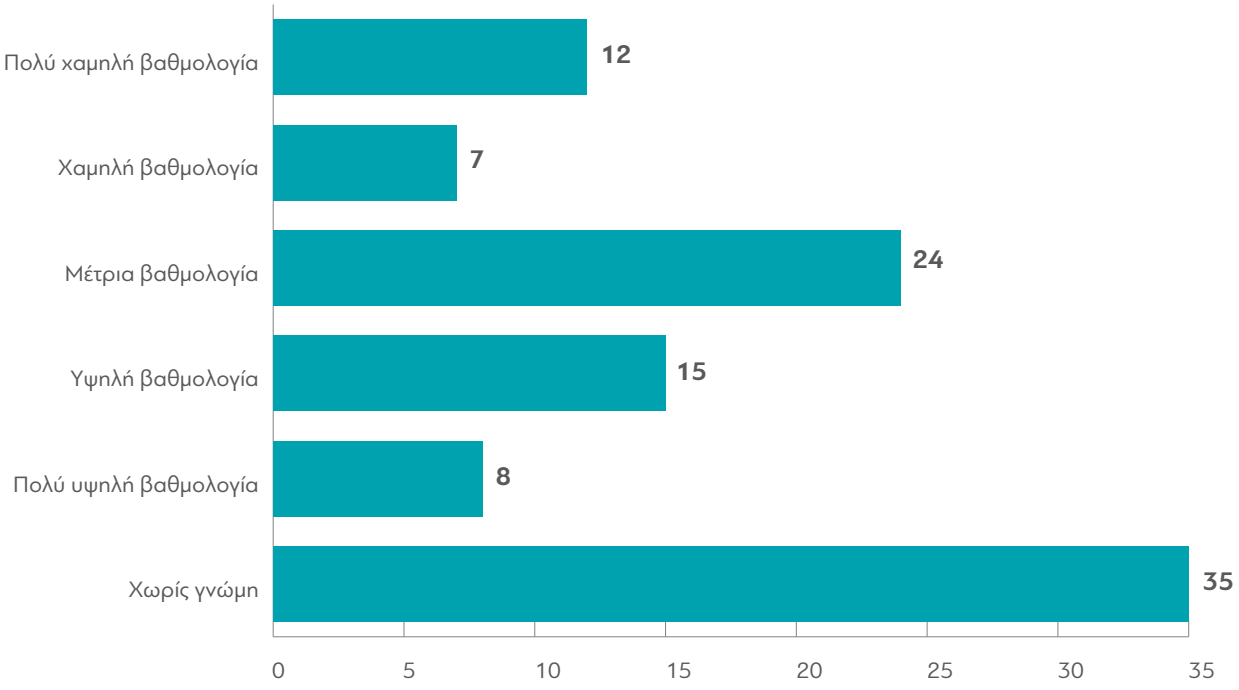

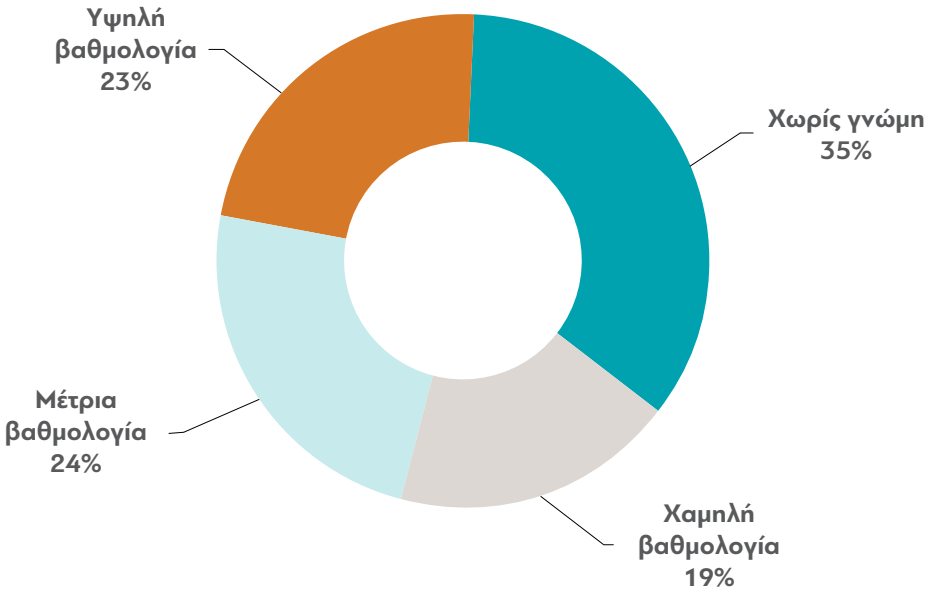

ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΓΝΩΜΗΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΟ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
& ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ιανουάριος 2016

Σχέσεις Ελλάδας - Ευρωπαϊκής Ένωσης στη διαχείριση του προσφυγικού ζητήματος

E

Ε. Σχέσεις Ελλάδας-Ευρωπαϊκής Ένωσης στη διαχείριση του προσφυγικού ζητήματος

• Καθολική (92%) είναι η πεποίθηση της ελληνικής κοινής γνώμης ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση «δεν υποστηρίζει την Ελλάδα» στο ζήτημα της υποδοχής των προσφύγων στα νησιά του Αιγαίου. Μάλιστα, 1 στους 2 Έλληνες πολίτες (47%), πιστεύει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση «δεν υποστηρίζει καθόλου την Ελλάδα», ενώ το 45% θεωρεί ότι την «υποστηρίζει λίγο» [Διάγραμμα 18].

• Σχετικά με την είσοδο των προσφύγων στην Ευρώπη και τη διαδικασία της ταυτοποίησής τους, 1 στους 2 Έλληνες (51%) πιστεύει ότι αυτή η διαδικασία είναι προτιμότερο να αναληφθεί «από κοινού με την Ευρωπαϊκή Ένωση». Μικρότερο ποσοστό αποδοχής καταγράφει η πολιτική της «ταυτοποίησης των προσφύγων στις πρώτες χώρες υποδοχής (π.χ. Τουρκία, Λίβανο, Ιορδανία)» (31%), καθώς και «η παροχή οικονομικής και τεχνικής βοήθειας στην Ελλάδα, ούτως ώστε η τελευταία να αναλάβει -μόνη της- την ταυτοποίηση» (13%) [Διάγραμμα 19].

• Στη συγκεκριμένη ερώτηση, φαίνεται ότι οι γυναίκες (56%) προτιμούν, σε μεγαλύτερο ποσοστό από τους άνδρες (45%), να αναλάβει η Ευρωπαϊκή Ένωση από κοινού με την Ελλάδα την ταυτοποίηση προσφύγων ενώ, σε σχέση με το αντίστοιχο ποσοστό των γυναικών (28%), πιο αυξημένο είναι το ποσοστό των ανδρών (34%) που συμφωνεί με την άποψη ότι η ταυτοποίηση είναι προτιμότερο να γίνεται στις πρώτες χώρες υποδοχής [Διάγραμμα 19].

• Ως προς τα ανταλλάγματα που θα μπορούσε να ζητήσει η Ελλάδα από την Ευρωπαϊκή Ένωση, «ως αντιστάθμισμα των πιέσεων που δέχεται για τον έλεγχο των προσφύγων», 1 στους 2 Έλληνες (53%) αναφέρει τη «σημαντική οικονομική και τεχνική βοήθεια για την υποδοχή των προσφύγων» και ακολουθούν με μικρότερα ποσοστά: η «διαγραφή ή ρύθμιση του ελληνικού χρέους» (22%), και η «χαλάρωση των όρων του Μνημονίου» (9%). Ποσοστό της τάξης του 8% των ερωτηθέντων (περίπου ο 1 στους 12) πιστεύει ότι η Ελλάδα «δεν πρέπει να ζητήσει αντάλλαγμα, γιατί είναι εθνική και κοινοτική της υποχρέωση να ελέγχει τα εξωτερικά σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης» [Διάγραμμα 20].

Ε1. Στάση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο ζήτημα υποδοχής προσφύγων στα νησιά του Αιγαίου

Ε1. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 18: Τον τελευταίο καιρό γίνεται συζήτηση για τη στάση που κρατάει η Ευρωπαϊκή Ένωση απέναντι στην Ελλάδα σχετικά με τους πρόσφυγες. Κατά τη γνώμη σας, στο ζήτημα της υποδοχής των προσφύγων στα νησιά του Αιγαίου, η Ευρωπαϊκή Ένωση πόσο υποστηρίζει την Ελλάδα; Θα λέγατε ότι την υποστηρίζει:

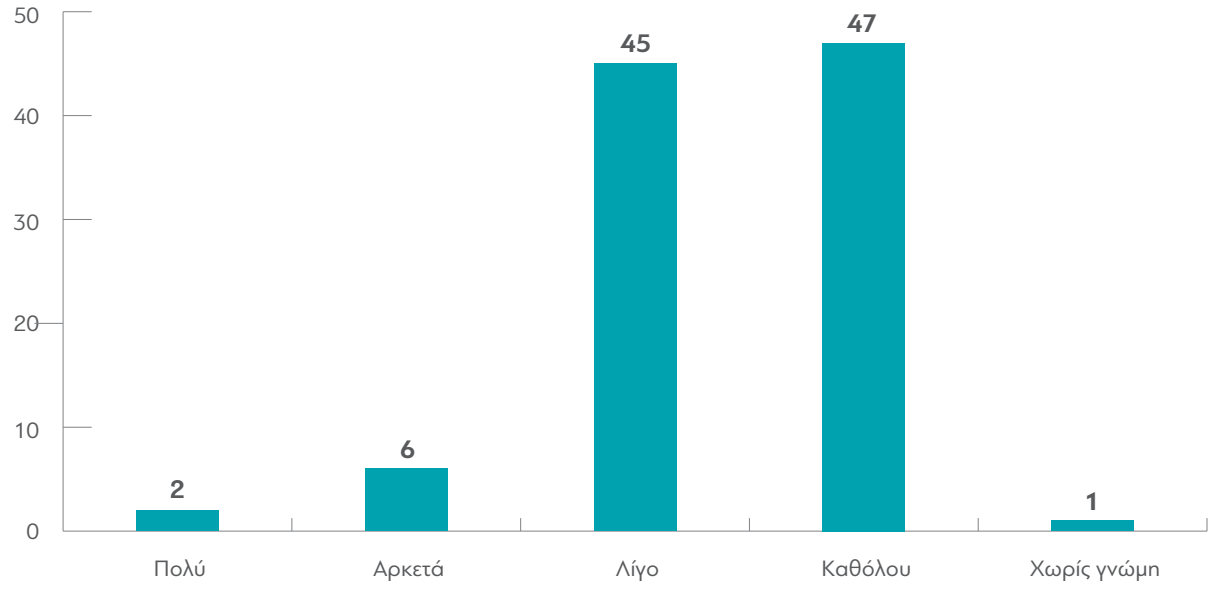

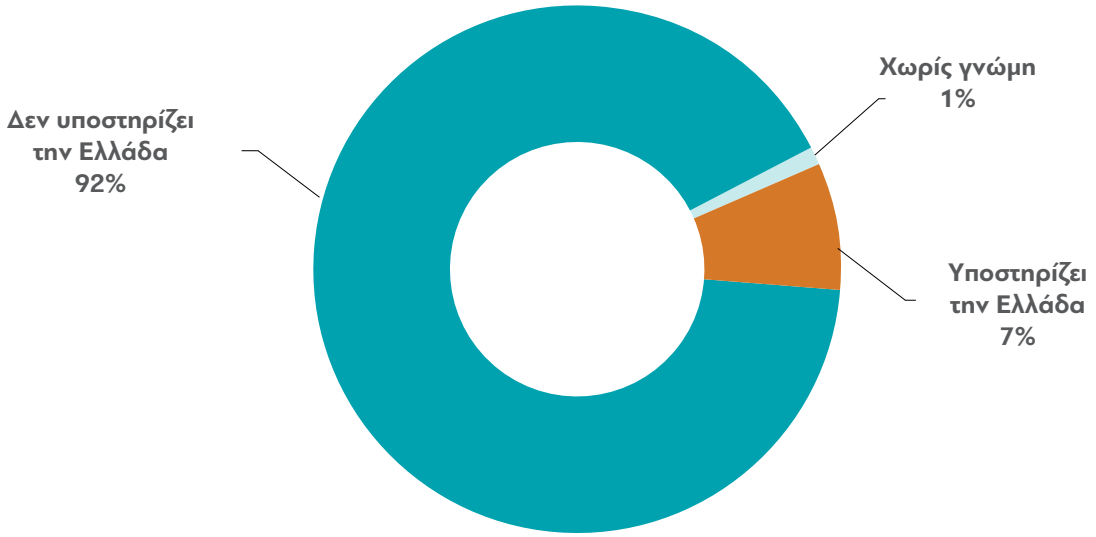

E2. Στάση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο ζήτημα εισόδου και ταυτοποίησης προσφύγων

E2. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 19: Μιλώντας γενικά, σχετικά με την είσοδο προσφύγων στην Ευρώπη και την ταυτοποίησή τους, τι από τα παρακάτω είναι προτιμότερο να κάνει η Ευρωπαϊκή Ένωση;

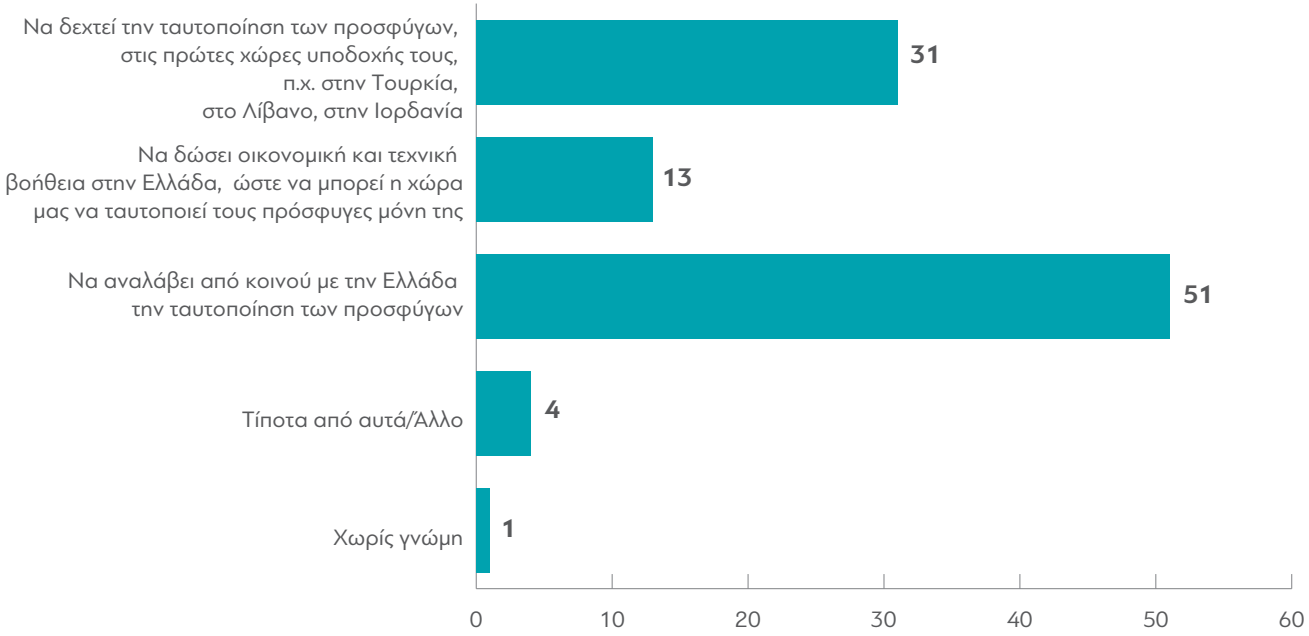

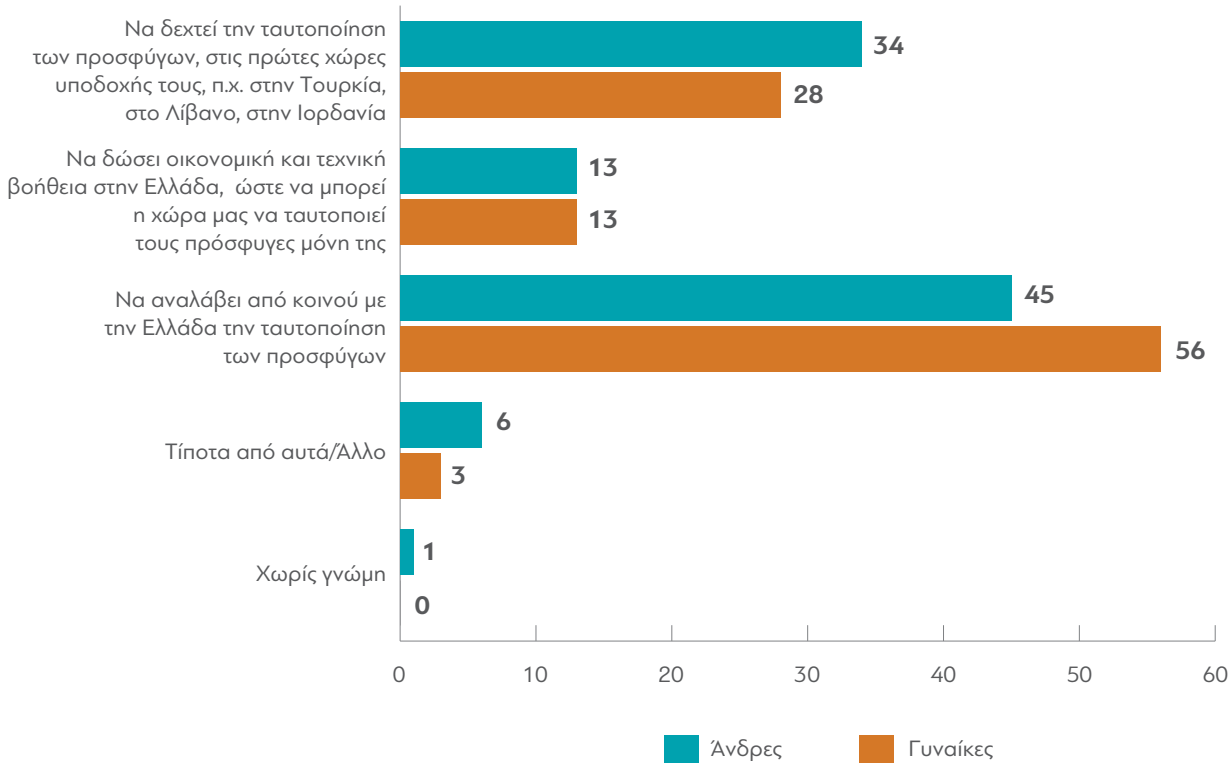

Ε3. Αντάλλαγματα για τον έλεγχο των προσφύγων

Ε3. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 20: Σε αντιστάθμισμα των πιέσεων που δέχεται για τον έλεγχο των προσφύγων, κατά τη γνώμη σας, τι από τα παρακάτω είναι προτιμότερο να ζητήσει η ελληνική κυβέρνηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση;

Διατύπωση Α

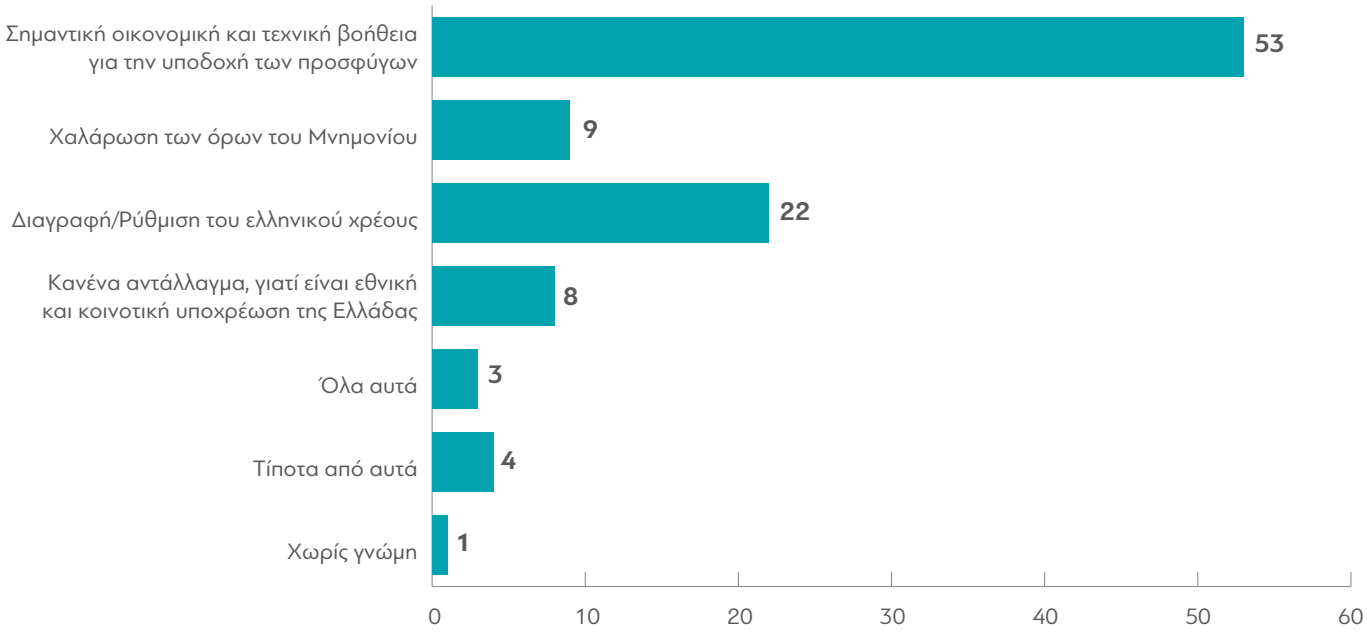

Διατύπωση Β

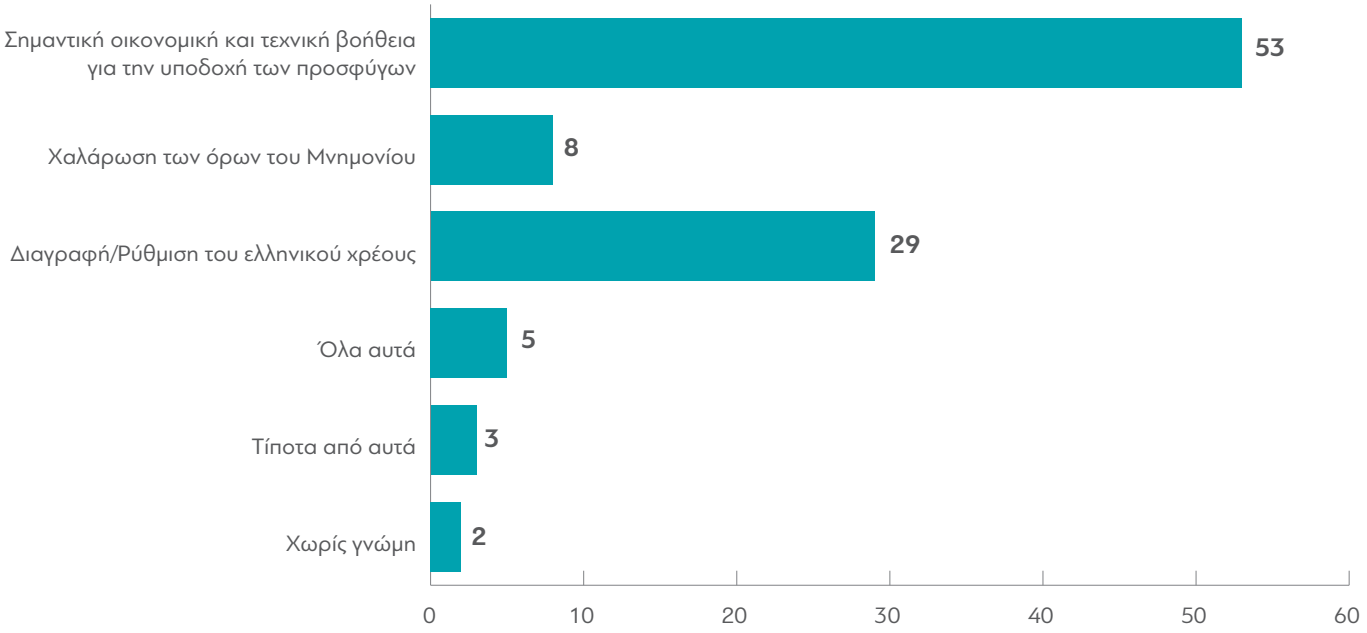

ΤΟ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
& ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Φεβρουάριος 2016

Στάσεις απέναντι στη συνθήκη Σένγκεν

ΣΤ. Στάσεις απέναντι στη συνθήκη Σένγκεν

• Η αναγνωρισιμότητα της συνθήκης Σένγκεν είναι υψηλή (84%), με τις θετικές γνώμες υπέρ της συνθήκης (41%) να υπερισχύουν των αρνητικών (25%) και των ουδέτερων (18%) [Διάγραμμα 21].

• Επιπλέον, οι 6 στους 10 Έλληνες (60%) θεωρούν σημαντικό να παραμείνει η Ελλάδα στη συνθήκη Σένγκεν, έναντι του 23% που δεν το θεωρεί σημαντικό [Διάγραμμα 22].

• Η στάση των ελλήνων πολιτών απέναντι στο θέμα της παραμονής της χώρας στη συνθήκη, σχετίζεται άμεσα με: i) το επίπεδο εκπαίδευσης, ii) την αυτοτοποθέτηση σε κοινωνική τάξη, iii) την πολιτική ιδεολογία και v) την αστικότητα της περιοχής κατοικίας. Τα υψηλότερα ποσοστά απόδοσης σημασίας εμφανίζονται μεταξύ των αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (69%), των αυτοτοποθετούμενων στην «ανώτερη-αστική» και στη «μεσαία-ανώτερη» τάξη (68%), καθώς και μεταξύ των πολιτών που αυτοπροσδιορίζονται ως Κεντροδεξιοί (80%), Κεντροαριστεροί (76%) ή Κεντρώοι (72%). [Διάγραμμα 23-24].

ΣΤ1. Αναγνωρισιμότητα / εικόνα της συνθήκης Σένγκεν

ΣΤ1. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 21: Τι εντύπωση σας προκαλεί η φράση «συνθήκη Σένγκεν»;

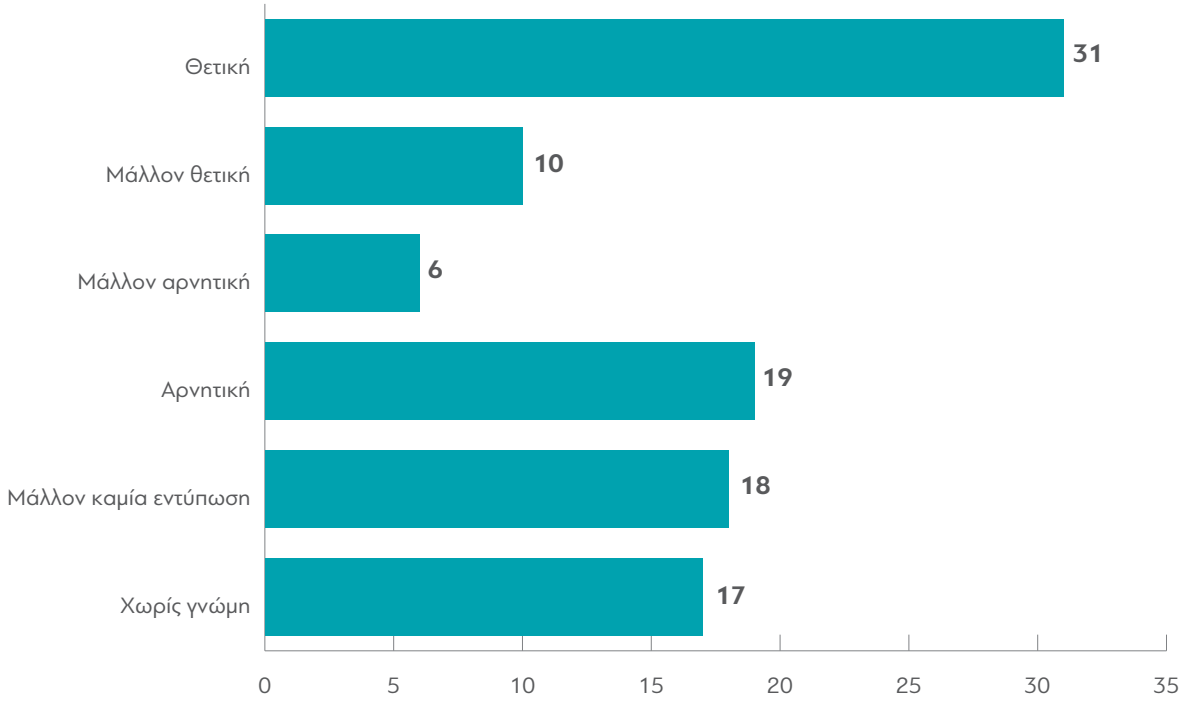

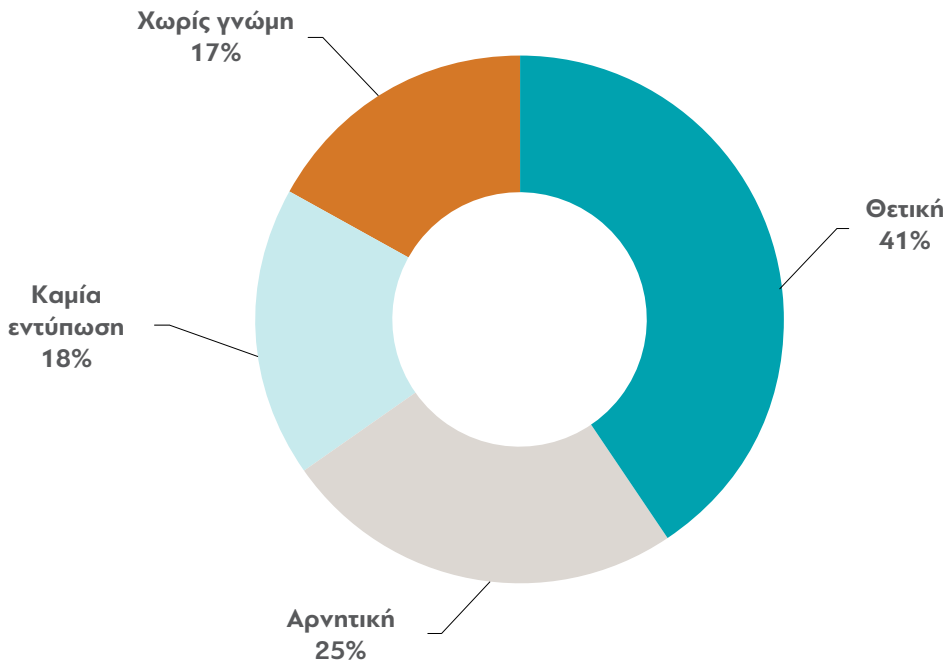

ΣΤ2. Σημασία της συνθήκης Σένγκεν για την Ελλάδα

ΣΤ2. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 22: Για εσάς προσωπικά, πόσο σημαντικό είναι να παραμείνει η Ελλάδα στη συνθήκη Σένγκεν; Θα λέγατε ότι είναι...

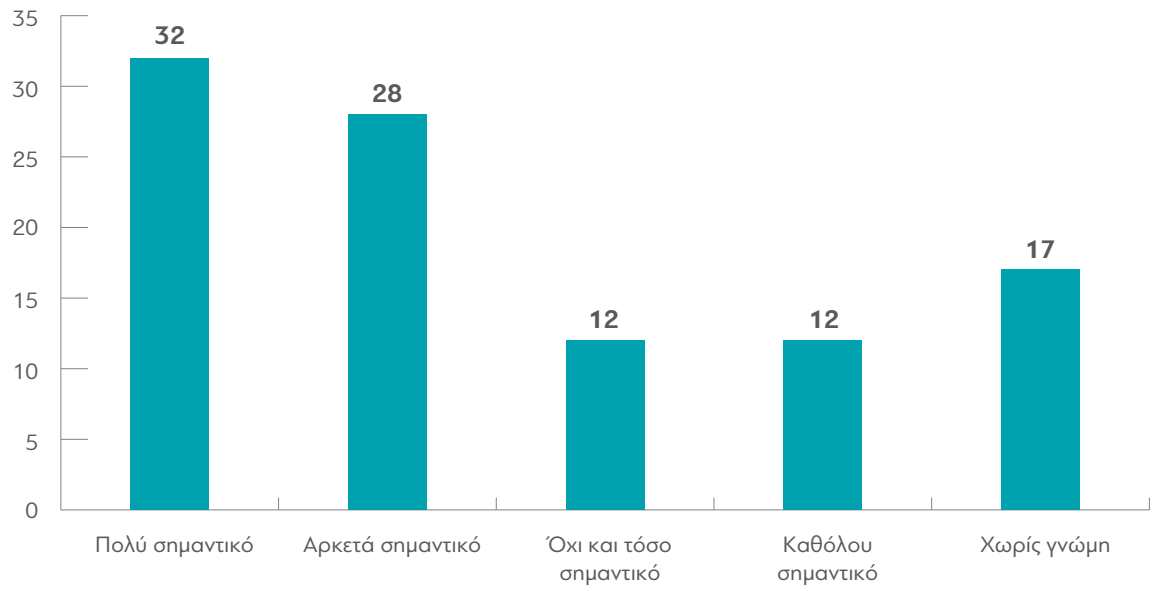

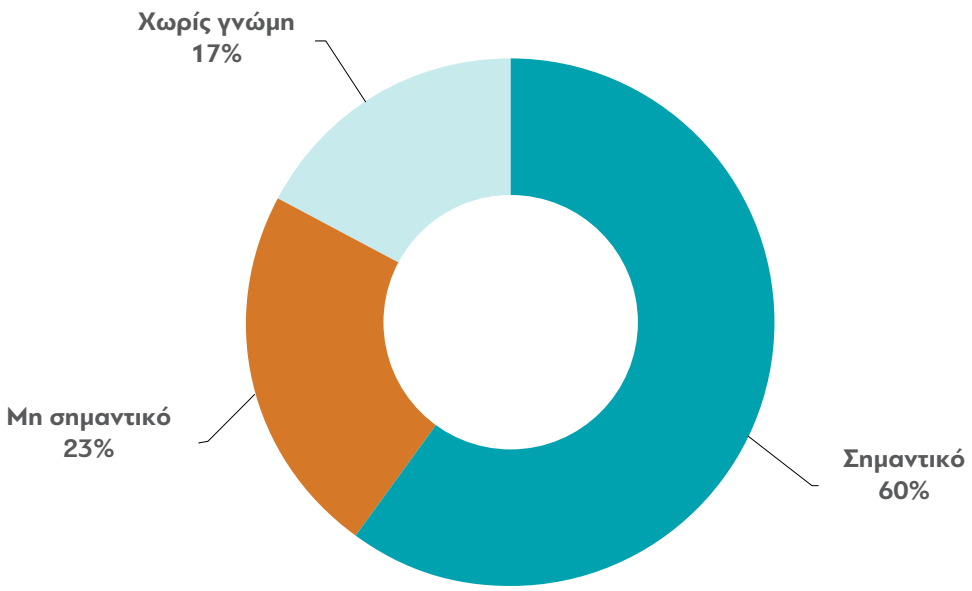

ΣΤ3. Σημασία της συνθήκης Σένγκεν για την Ελλάδα - Ι

ΣΤ3. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 23: Κοινωνικά χαρακτηριστικά

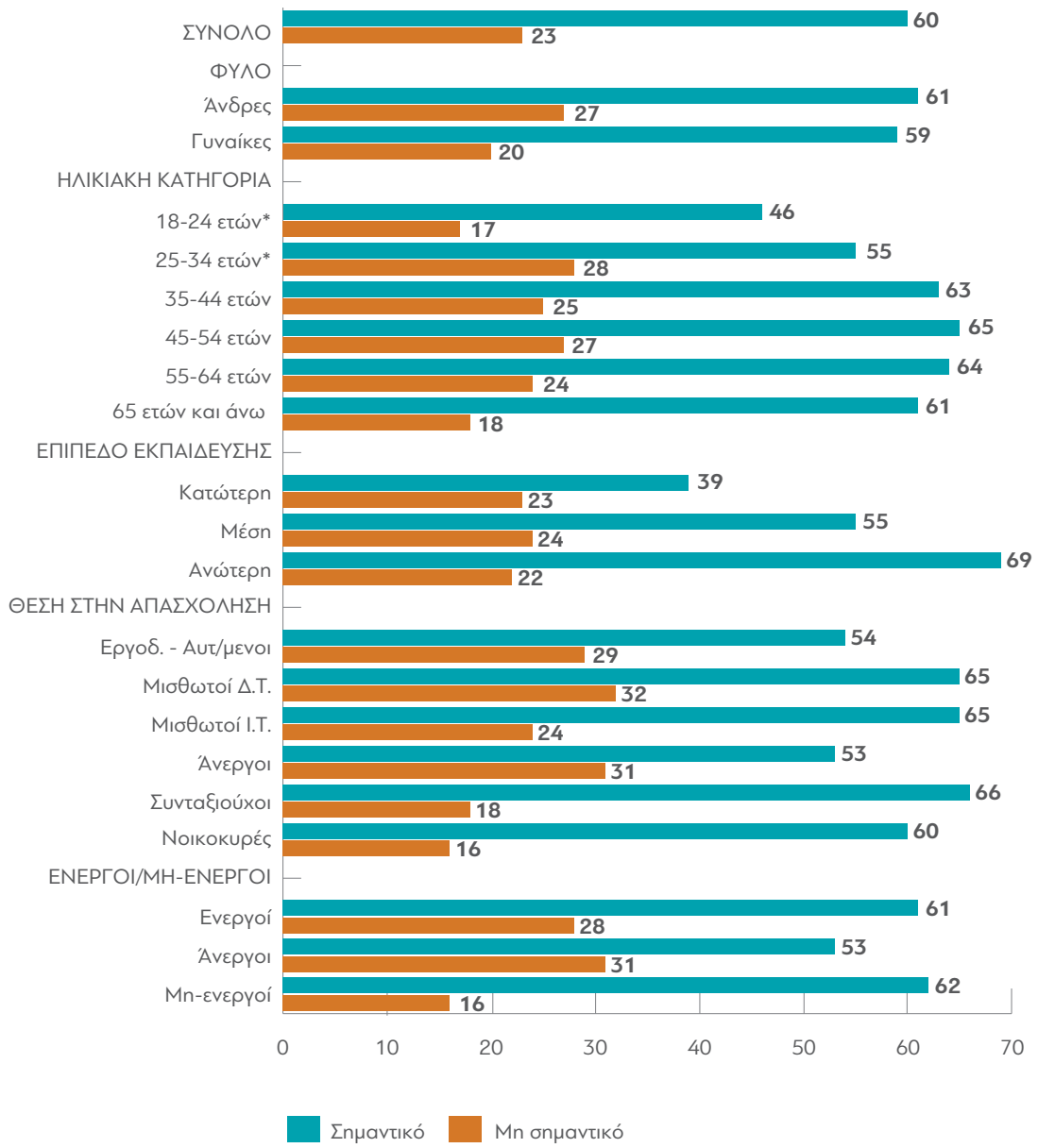

*** Ενδεικτικά στοιχεία λόγω μικρής αριθμητικής βάσης**

ΣΤ4. Σημασία της συνθήκης Σένγκεν για την Ελλάδα - ΙΙ

ΣΤ4. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 24: Κοινωνικά & πολιτικά χαρακτηριστικά

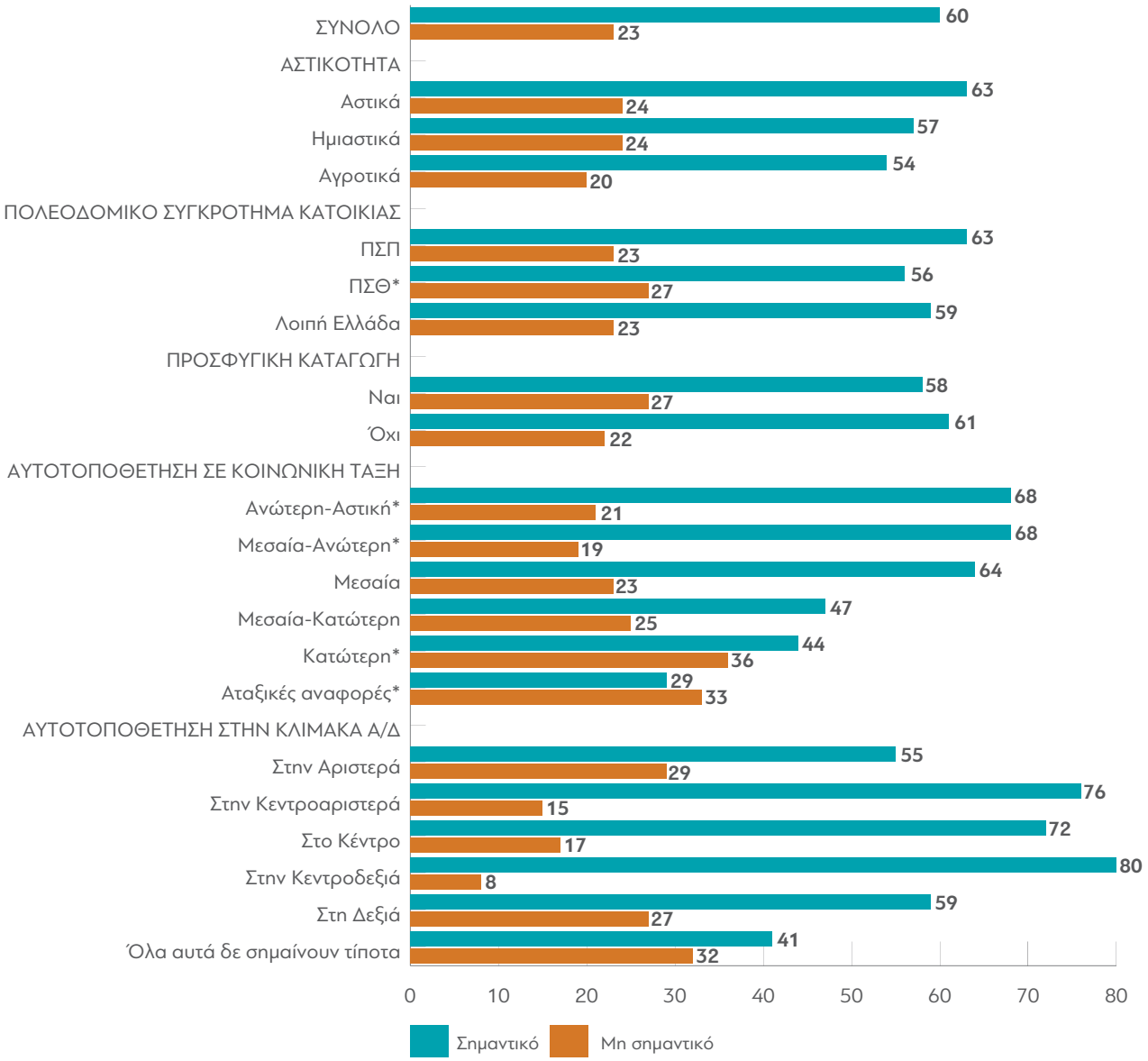

*** Ενδεικτικά στοιχεία λόγω μικρής αριθμητικής βάσης**

ΤΟ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
& ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Φεβρουάριος 2016

Αντιλήψεις για τον έλεγχο των συνόρων

Ζ. Αντιλήψεις για τον έλεγχο των συνόρων

• Η ελληνική κοινή γνώμη τάσσεται πλειοψηφικά κατά του κλεισίματος των συνόρων. Σε σχετική ερώτηση για το αν η Ελλάδα πρέπει να κλείσει τα σύνορά της, όπως έχουν κάνει άλλες χώρες στην Ευρώπη, για να αποτρέψουν την είσοδο ή τη διέλευση προσφύγων, οι 2 στους 3 Έλληνες (66%) απαντούν αρνητικά («να μην κλείσει τα σύνορά της»). Μάλιστα, σχεδόν ο 1 στους 2 ερωτώμενους (48%) εκφράζει βεβαιότητα («σίγουρα να μην κλείσει τα σύνορά της»). Δεδομένου ότι η Ελλάδα δέχεται τη μεγαλύτερη επιβάρυνση από τις ροές προσφύγων σε σχέση με άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι απαντήσεις σε αυτή την ερώτηση δείχνουν ότι η πλειοψηφία των Ελλήνων διατηρεί στάση συλλογικής αλληλεγγύης, στο σοβαρό ανθρωπιστικό ζήτημα που έχει δημιουργηθεί [Διάγραμμα 25].

• Ως προς το συγκεκριμένο ζήτημα, ο σημαντικότερος παράγοντας που διαφοροποιεί τις στάσεις των ερωτώμενων είναι η πολιτική ιδεολογία τους[2]. Συγκεκριμένα, οι πολίτες που αυτο-τοποθετούνται στην Αριστερά και στην Κεντροαριστερά εμφανίζουν σημαντικά υψηλότερα ποσοστά διαφωνίας με το κλείσιμο των συνόρων (88% και 79%), σε σχέση με εκείνους που αυτοτοποθετούνται στην Κεντροδεξιά (62%) και στη Δεξιά (45%).

• Άλλες κοινωνικές κατηγορίες που εμφανίζουν υψηλά ποσοστά διαφωνίας σχετικά με το κλείσιμο των συνόρων είναι: οι γυναίκες (69%, έναντι 62% των ανδρών), οι νεότερες ηλικίες (18-34 ετών) και οι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (73%) [Διάγραμμα 26-27].

• Η κοινή γνώμη είναι δεκτική στο ενδεχόμενο να συνεργαστεί η Ελλάδα με την Ευρωπαϊκή Ένωση για τον από κοινού έλεγχο της εισόδου των προσφύγων στα νησιά.

• Συγκεκριμένα, το 84% των Ελλήνων συμφωνεί με την άποψη ότι «η είσοδος των προσφύγων στα νησιά πρέπει να ελέγχεται από κοινού με τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης» ενώ ταυτόχρονα και 6 στους 10 (60%) δε θεωρούν ότι μια τέτοια συνεργασία συνεπάγεται απώλεια της εθνικής κυριαρχίας.

• Από την άλλη πλευρά, 1 στους 2 ερωτώμενους (52%) δεν πιστεύει ότι μια πιθανή συνεργασία της Ελλάδας με την Τουρκία για τον από κοινού έλεγχο της εισόδου των προσφύγων στα νησιά θα σήμαινε απώλεια της εθνικής κυριαρχίας [Διάγραμμα 28].

2. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα ελέγχου χ-τετράγωνο (chi-square test), σε 99% επίπεδο σημαντικότητας.

Ζ1. Γνώμη για το κλείσιμο των συνόρων και τη μη-διέλευση προσφύγων

Ζ1. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 25: Κάποιες χώρες στην Ευρώπη κλείνουν τα σύνορα τους και δεν επιτρέπουν την είσοδο ή και τη διέλευση των προσφύγων. Κατά τη γνώμη σας, η Ελλάδα τι πρέπει να κάνει; Να κλείσει τα σύνορά της ή να μην κλείσει τα σύνορά της;

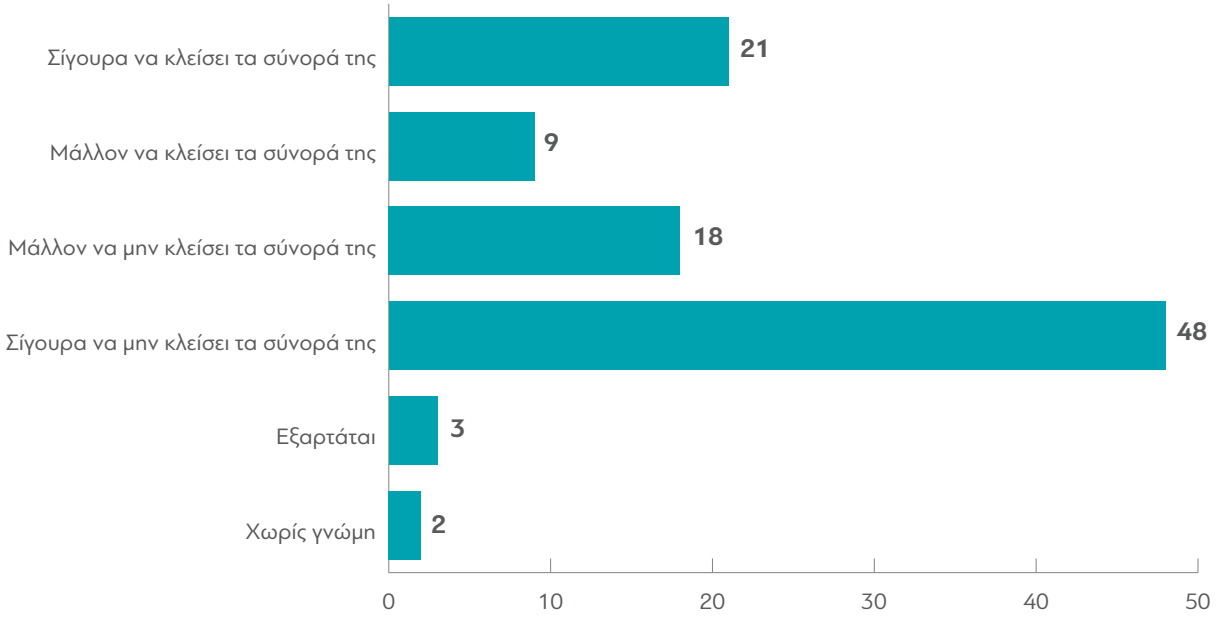

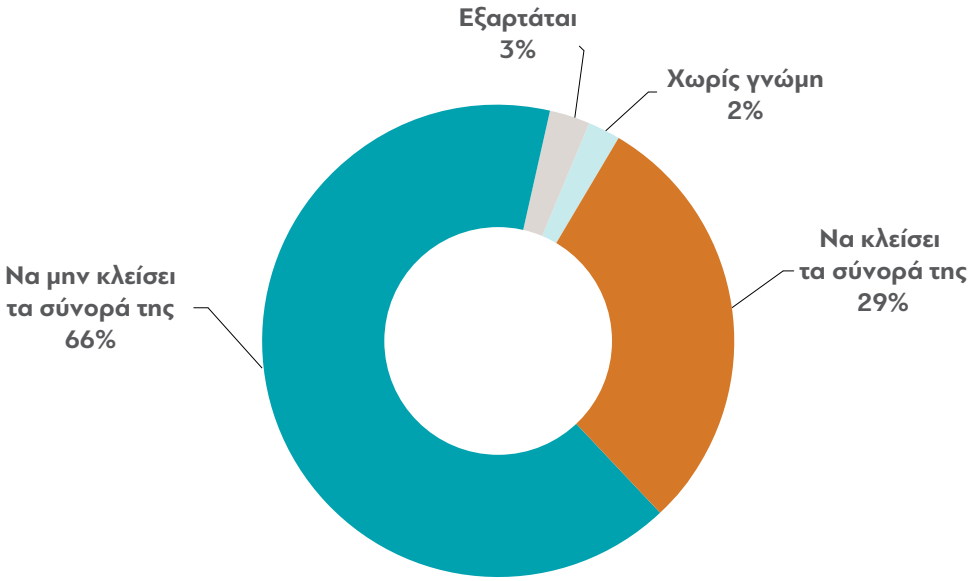

Z2. Γνώμη για το κλείσιμο των συνόρων και τη μη-διέλευση προσφύγων - I

Z2. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 26: Κοινωνικά χαρακτηριστικά

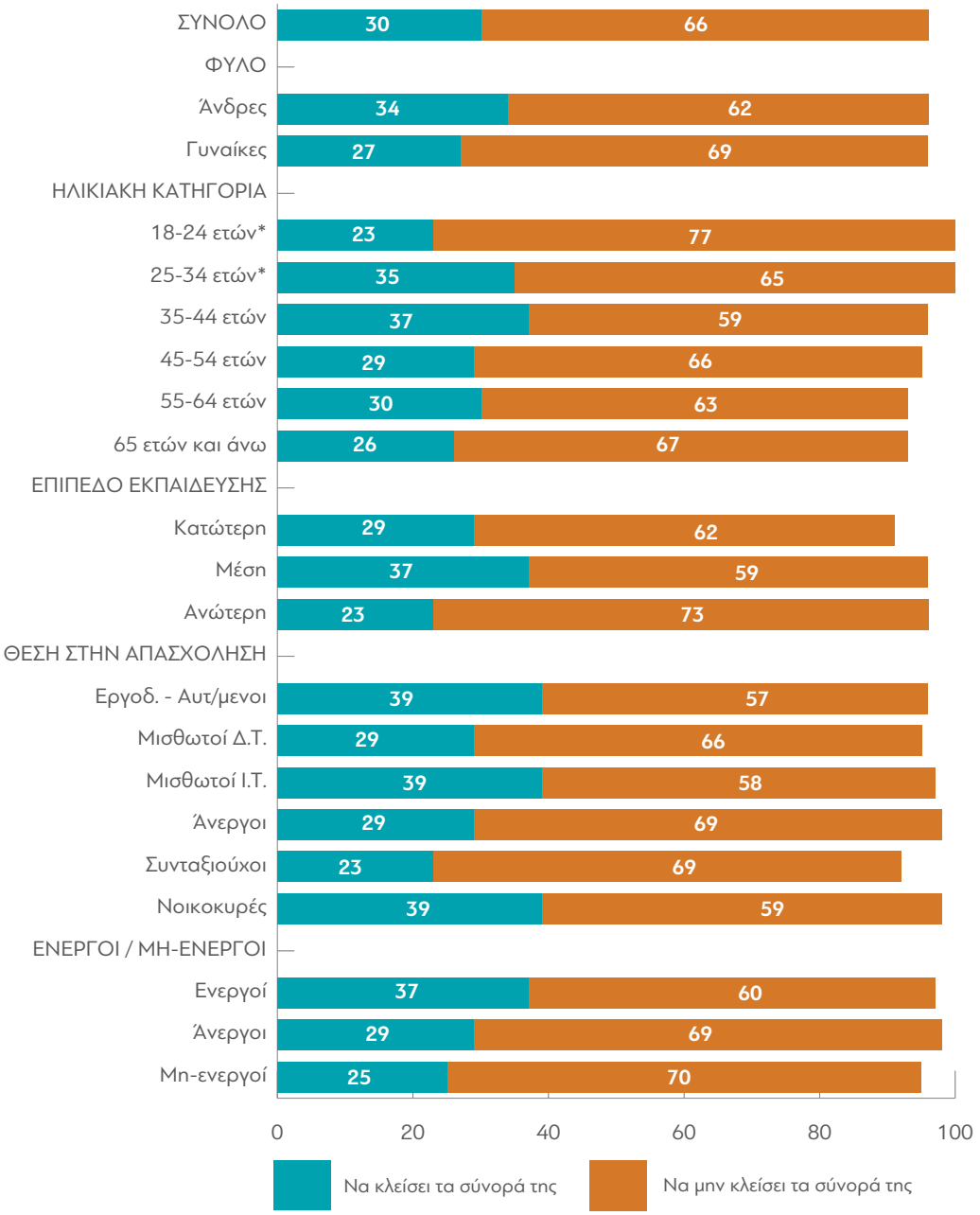

*** Ενδεικτικά στοιχεία λόγω μικρής αριθμητικής βάσης**

Ζ3. Γνώμη για το κλείσιμο των συνόρων και τη μη-διέλευση προσφύγων - ΙΙ

Ζ3. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 27: Κοινωνικά & πολιτικά χαρακτηριστικά

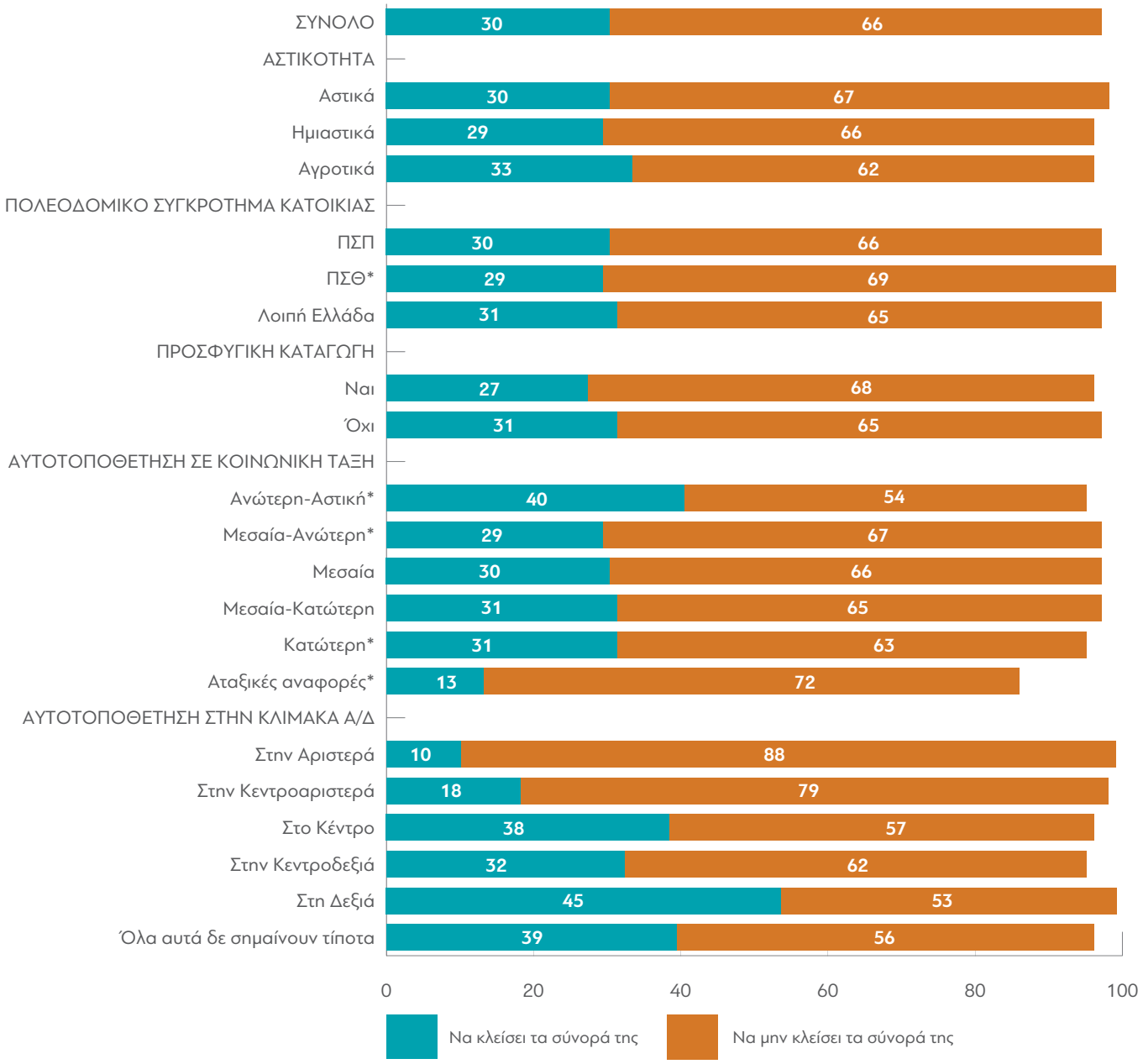

*** Ενδεικτικά στοιχεία λόγω μικρής αριθμητικής βάσης**

Ζ4. Απόψεις για το ζήτημα του ελέγχου των προσφύγων στα σύνορα

Ζ4. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 28: Για το ζήτημα του ελέγχου των προσφύγων στα σύνορα ακούγονται διάφορες απόψεις. Για κάθε μία από τις παρακάτω απόψεις, θα ήθελα να μου πείτε εάν συμφωνείτε ή διαφωνείτε.

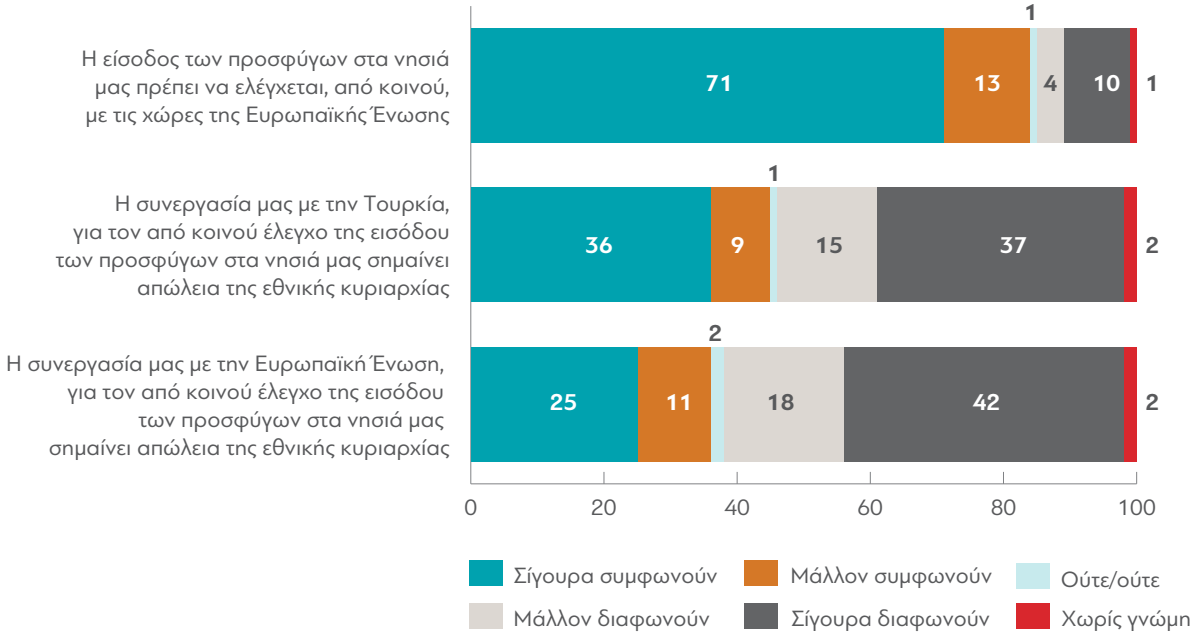

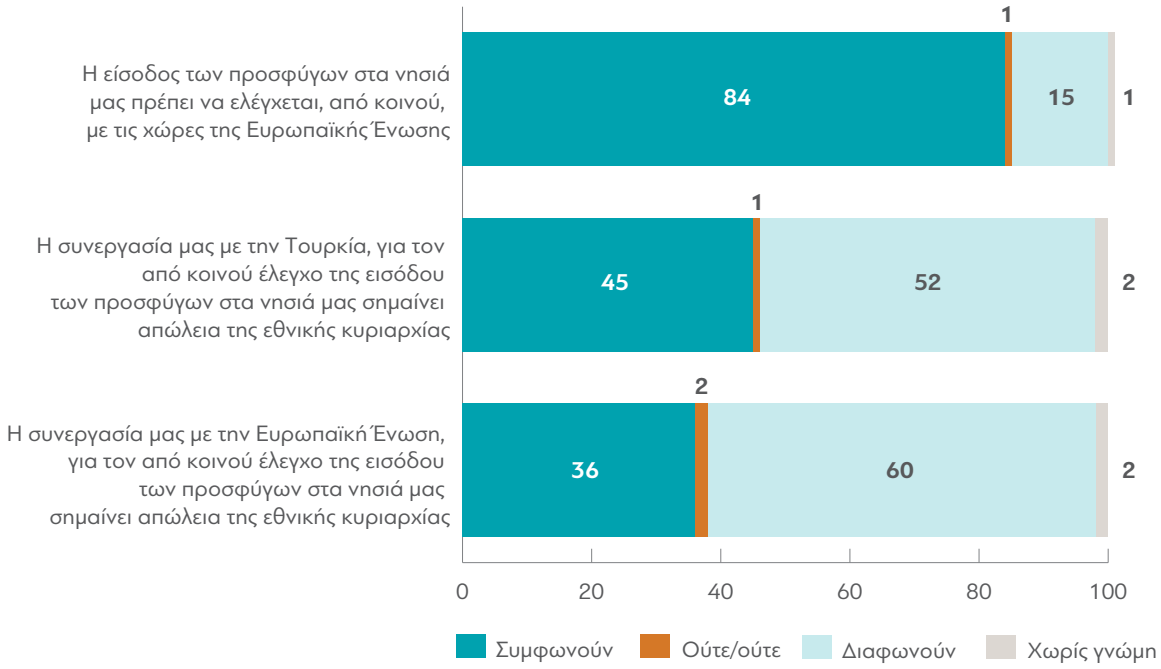

ΤΟ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
& ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Φεβρουάριος 2016

Στάσεις απέναντι στους πρόσφυγες

Η. Στάσεις απέναντι στους πρόσφυγες

• Απέναντι στους πρόσφυγες που έρχονται στην Ελλάδα τον τελευταίο χρόνο, οι 2 στους 3 Έλληνες (67%) έχουν θετικά συναισθήματα (δηλώνουν συμπόνια 38%, και λύπη 29%). Στα αρνητικά συναισθήματα που νιώθει το 29% των ερωτώμενων περιλαμβάνονται: η ανησυχία (16%), ο φόβος (4%), η καχυποψία (3%), το αίσθημα απειλής (3%), ο θυμός (3%) και η αδιαφορία (1%) [Διάγραμμα 29].

• Περισσότερο θετικά συναισθήματα απέναντι στους πρόσφυγες εκφράζουν οι γυναίκες (76%, έναντι 57% των ανδρών), οι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (71%), οι άνεργοι (71%) και οι αυτοτοποθετούμενοι στην Αριστερά (81%, έναντι 51% των ιδεολογικά προσκείμενων στη Δεξιά). Αξίζει να επισημανθεί ότι, τόσο τα ανώτερα, όσο και τα κατώτερα κοινωνικά στρώματα, εκφράζουν σε μικρότερο ποσοστό (56%) θετικά συναισθήματα για τους πρόσφυγες, σε σύγκριση με τα ευρύτερα μεσαία στρώματα (68%) [Διάγραμμα 30-31].

• Η συμπάθεια των Ελλήνων απέναντι στους πρόσφυγες είναι σχεδόν καθολική (84%). Το ποσοστό αυτό εμφανίζεται ακόμα υψηλότερο μεταξύ των ερωτώμενων που έχουν προσφυγική καταγωγή (90%, έναντι 82% σε εκείνους που δεν έχουν), μεταξύ των γυναικών (89%, έναντι 78% στους άνδρες) και των αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (89%).

• Η πολιτική ιδεολογία συσχετίζεται επίσης σε μεγάλο βαθμό με τη συμπάθεια για τους πρόσφυγες, καθώς τα αντίστοιχα ποσοστά μεταξύ των ατόμων που αυτοτοποθετούνται στην Αριστερά και Κεντροαριστερά είναι εμφανώς υψηλότερα (90% και 91%) από εκείνα των προσκείμενων στη Δεξιά (66%) [Διάγραμμα 34].

• Με βάση την έρευνα προκύπτει ότι ένας σημαντικός αριθμός ελλήνων πολιτών - που ενδέχεται να υπερβαίνει τα 5.000.0003 - έχει εκφράσει έμπρακτα την αλληλεγγύη του στους πρόσφυγες. Στην ερώτηση αν «εσείς προσωπικά, έχει τύχει τον τελευταίο καιρό να κάνετε κάτι για να βοηθήσετε τους πρόσφυγες», σχεδόν οι 6 στους 10 Έλληνες (58%) απάντησαν καταφατικά. Οι ανθρωπιστικές εισφορές αφορούν κατά σειρά κατάταξης: τρόφιμα (39%), ρούχα (31%), φάρμακα και είδη υγιεινής (11%), χρηματική βοήθεια (10%), παιχνίδια στα παιδιά των προσφύγων (7%), εξοπλισμό (όπως σκηνές, κουβέρτες κλπ.) (5%) και προσφορά προσωπικής εθελοντικής εργασίας (4%) [Διάγραμμα 35].

• Αναλυτικότερα, οι κοινωνικές ομάδες που έδειξαν έμπρακτα μεγαλύτερη αλληλεγγύη στους πρόσφυγες είναι, καταρχάς, οι κάτοικοι των αστικών και ημιαστικών περιοχών (62% και 61%, έναντι 45% των αγροτικών περιοχών), όπου η παρουσία των προσφύγων είναι πιο έντονη. Επίσης, τα άτομα που έχουν προσφυγική καταγωγή (63%), οι γυναίκες (65%, έναντι 51% των ανδρών), οι νέοι 25-34 ετών, οι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (66%, έναντι 54% της δευτεροβάθμιας και 40% της πρωτοβάθμιας) και όσοι πρόσκεινται ιδεολογικά στην Αριστερά και στην Κεντροαριστερά (64%). Με βάση τη θέση στην απασχόληση, προέκυψε ότι στους πρόσφυγες προσέφεραν σε υψηλότερο ποσοστό οι μισθωτοί του ιδιωτικού τομέα (69%) [Διάγραμμα 36-37].

• Η κοινή γνώμη έχει σχηματίσει θετική εντύπωση για τους πρόσφυγες (66%), αλλά όχι στον ίδιο βαθμό και για τους μετανάστες (59%) [Διάγραμμα 39-40].

• Αθροιστικά, από το συνδυασμό των δύο απαντήσεων προκύπτει ότι το 50% των πολιτών (1 στους 2) έχει διαμορφώσει θετική εντύπωση τόσο για τους πρόσφυγες όσο και για τους μετανάστες, το 13% αρνητική και για τους δύο, ενώ το 37% βρίσκεται σε μια ενδιάμεση θέση όπου οι απαντήσεις για τις δύο κοινωνικές ομάδες διαφέρουν [Διάγραμμα 38]. Ωστόσο, η διαφοροποίηση στη στάση των Ελλήνων απέναντι στους πρόσφυγες και στους μετανάστες προκύπτει από το γεγονός ότι 1 στους 10 ερωτηθέντες (10%), ενώ δηλώνει θετική εντύπωση για τους πρόσφυγες, δηλώνει ταυτόχρονα και αρνητική εντύπωση για τους μετανάστες.

Η1. Συναισθήματα απέναντι στους πρόσφυγες

Η1. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 29: Οι πρόσφυγες που έρχονται τον τελευταίο χρόνο στην Ελλάδα, σε εσάς προσωπικά, τι αισθήματα, από τα παρακάτω, προκαλούν περισσότερο;

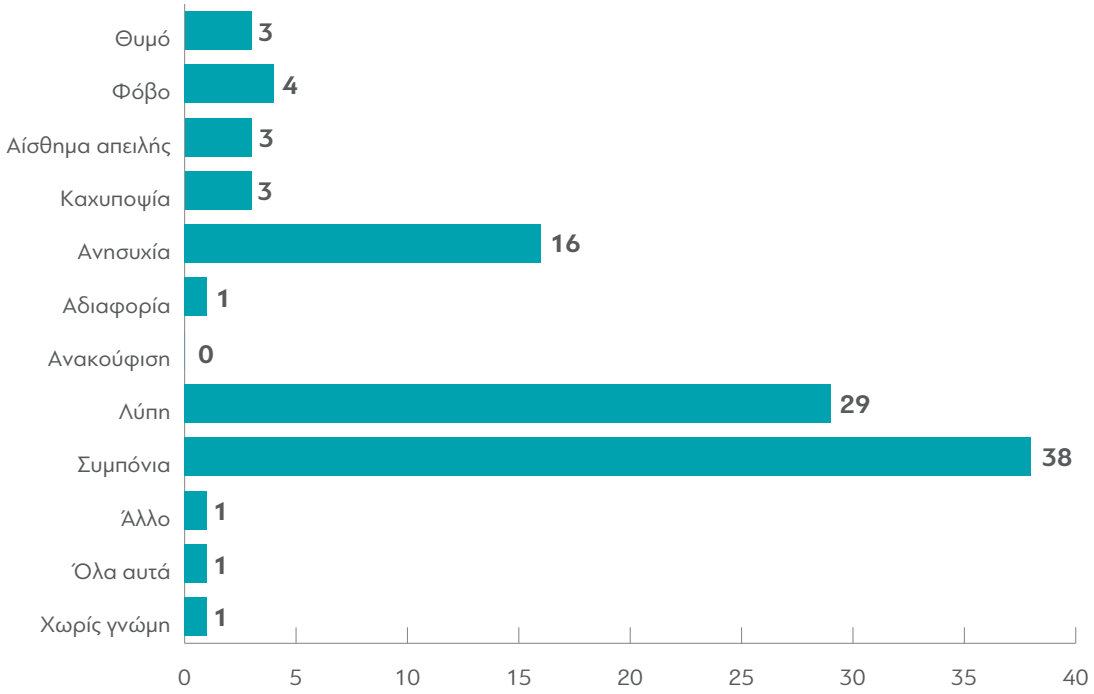

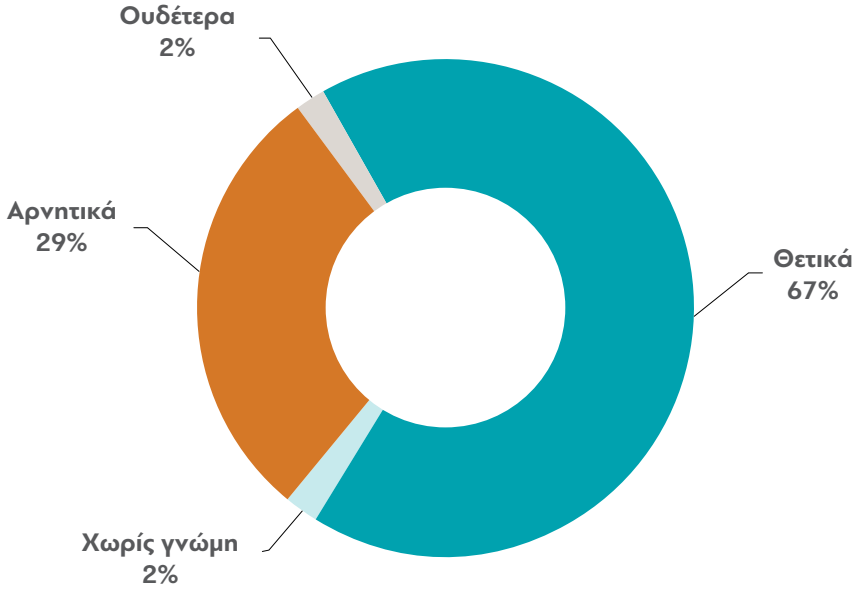

Η2. Συναισθήματα απέναντι στους πρόσφυγες -Ι

Η2. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 30: Κοινωνικά χαρακτηριστικά

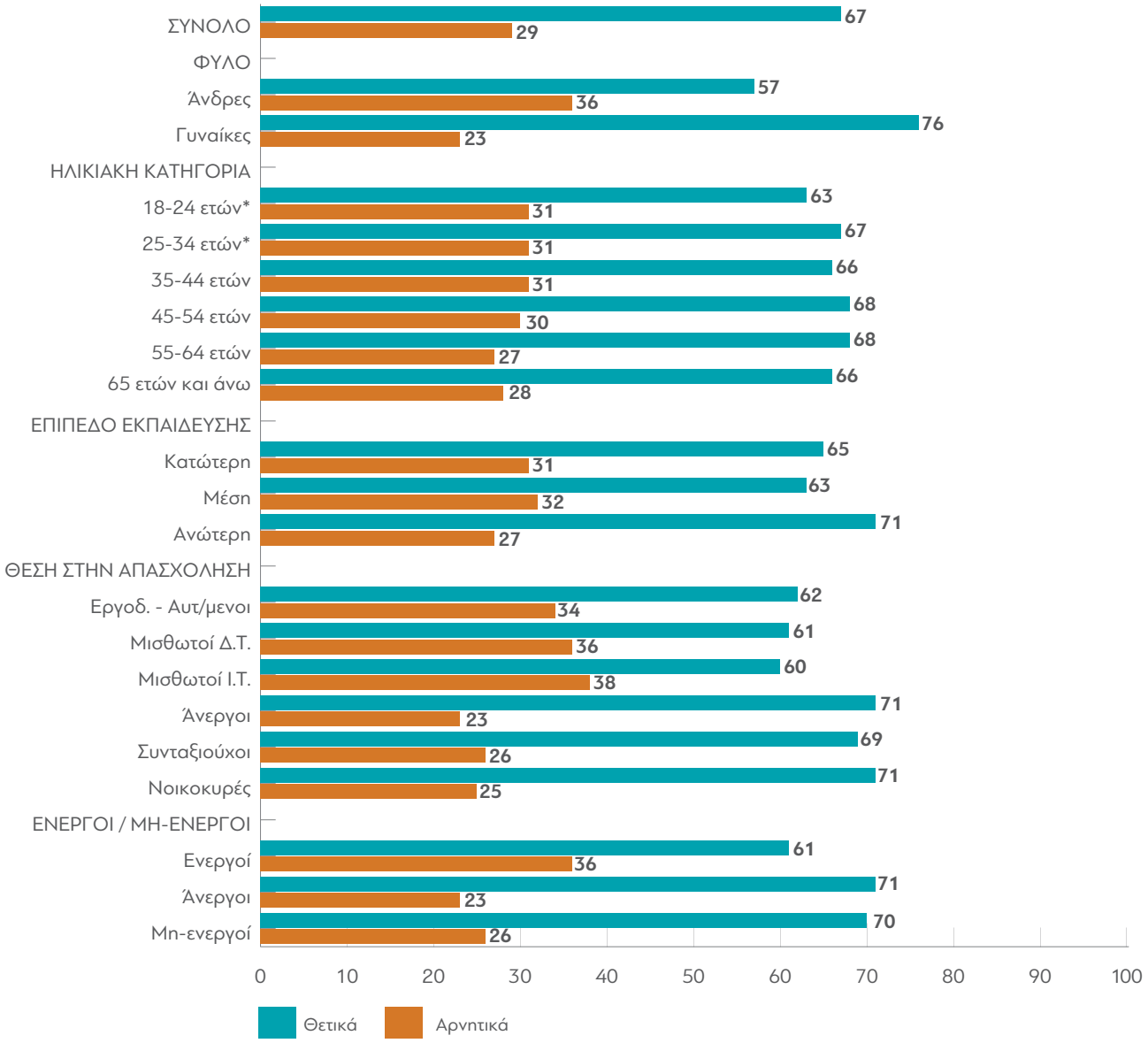

*** Ενδεικτικά στοιχεία λόγω μικρής αριθμητικής βάσης**

Η3. Συναισθήματα απέναντι στους πρόσφυγες -ΙΙ

Η3. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 31: Κοινωνικά & πολιτικά χαρακτηριστικά

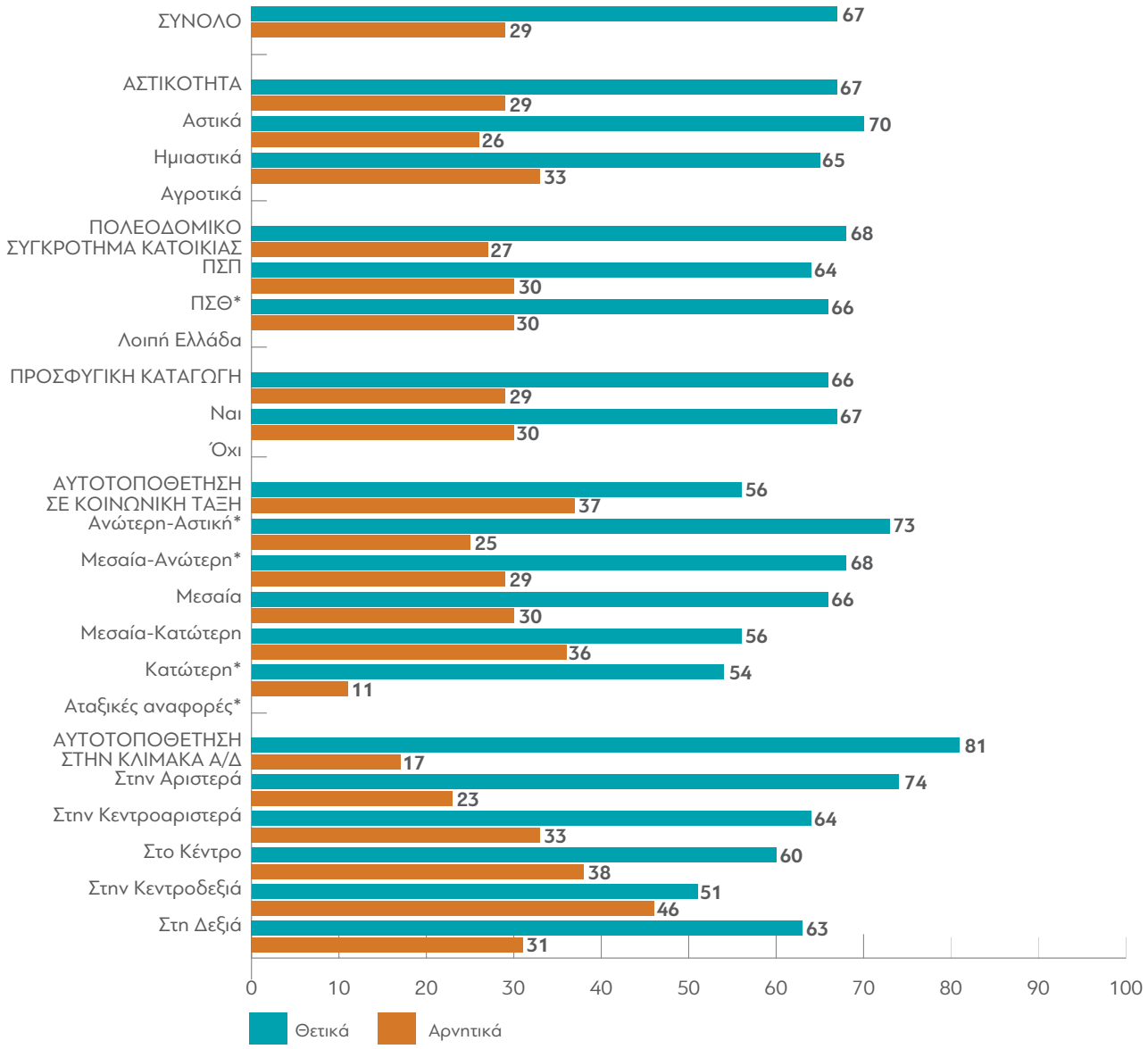

*** Ενδεικτικά στοιχεία λόγω μικρής αριθμητικής βάσης**

Η4. Συμπάθεια για τους πρόσφυγες

Η4. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 32: Σε γενικές γραμμές, για τους πρόσφυγες πόση συμπάθεια αισθάνεστε; Θα λέγατε ότι τους συμπαθείτε:

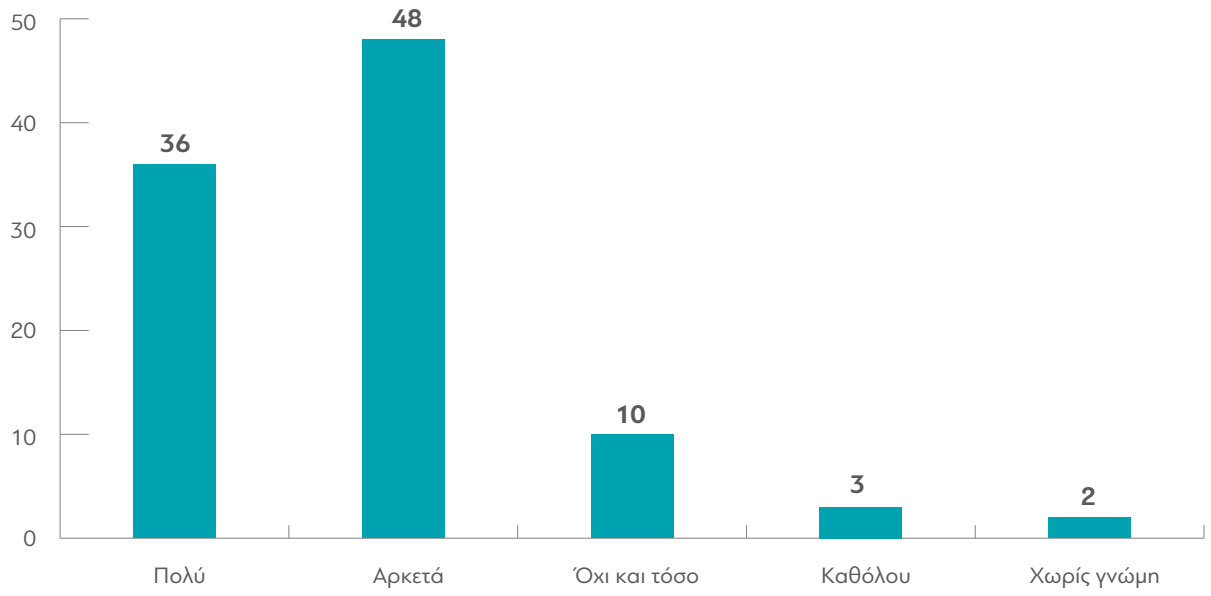

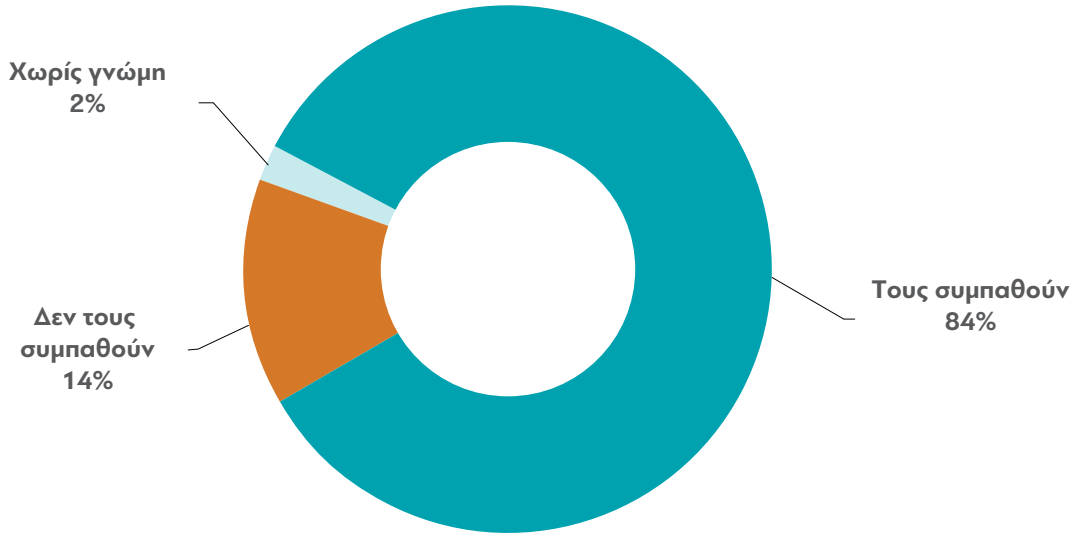

Η5. Συμπάθεια για τους πρόσφυγες -Ι

Η5. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 33: Κοινωνικά χαρακτηριστικά

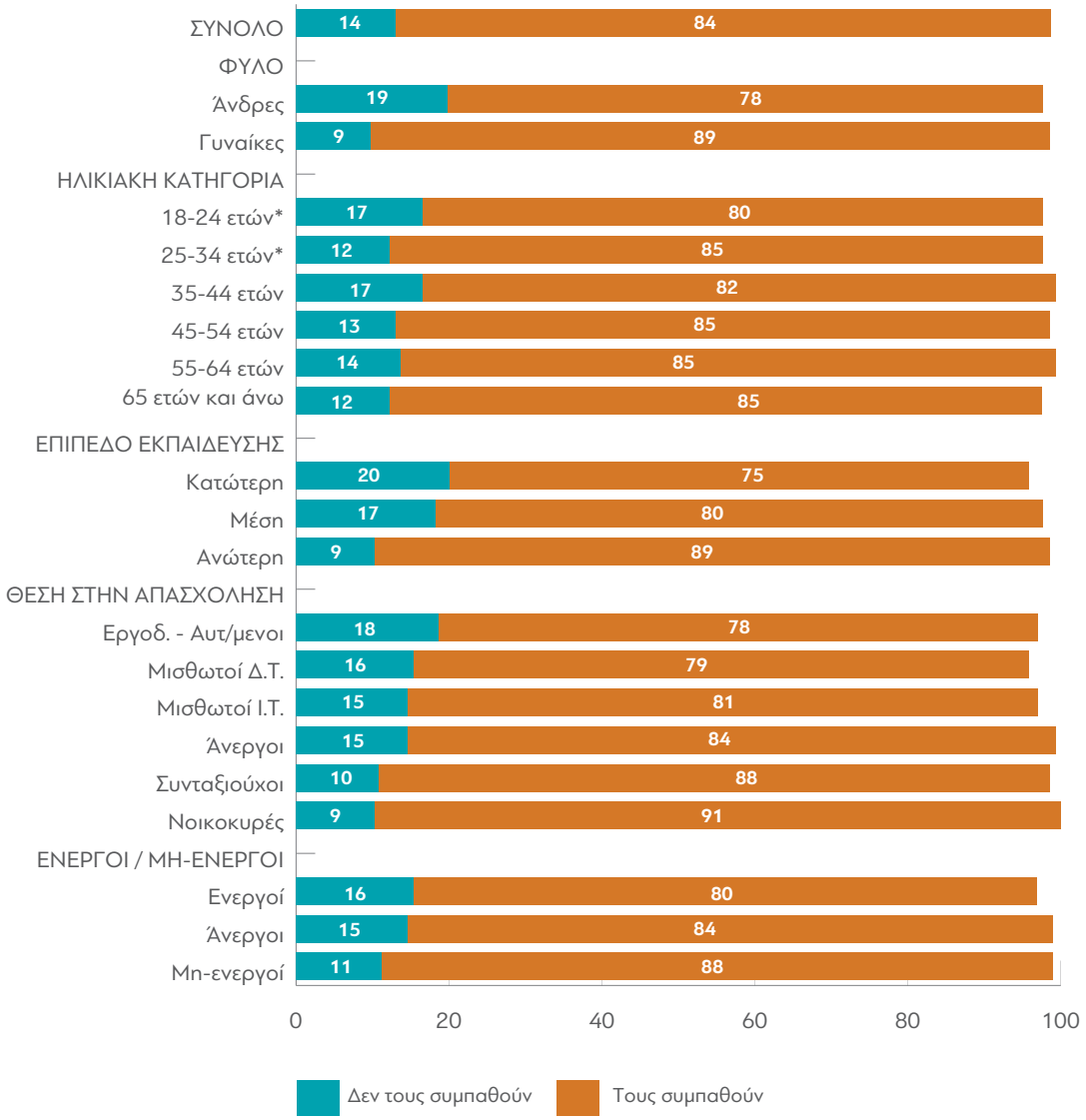

*** Ενδεικτικά στοιχεία λόγω μικρής αριθμητικής βάσης**

Η6. Συμπάθεια για τους πρόσφυγες -ΙΙ

Η6. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 34: Κοινωνικά και πολιτικά χαρακτηριστικά

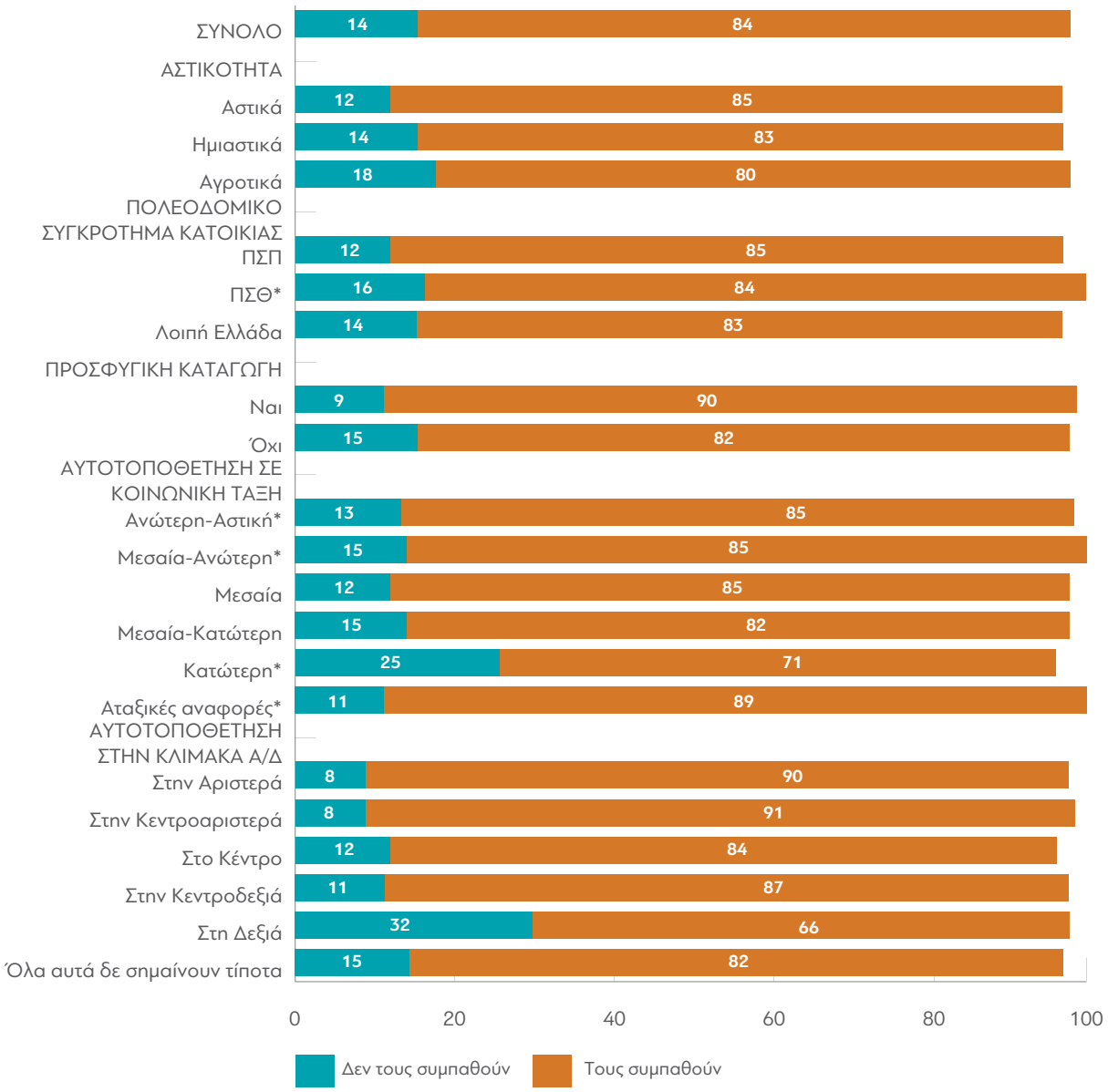

*** Ενδεικτικά στοιχεία λόγω μικρής αριθμητικής βάσης**

Η7. Πρακτικές αλληλεγγύης για τους πρόσφυγες

Η7. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 35: Εσείς, προσωπικά, έχει τύχει τον τελευταίο καιρό να κάνετε κάτι για να βοηθήσετε πρόσφυγες; Δηλαδή, να δώσετε τρόφιμα, φάρμακα-είδη υγιεινής, ρούχα, παιχνίδια, εξοπλισμό (σκηνές, κουβέρτες κλπ.), χρήματα ή να βοηθήσετε εθελοντικά, με προσωπική εργασία;

Πολλαπλές απαντήσεις

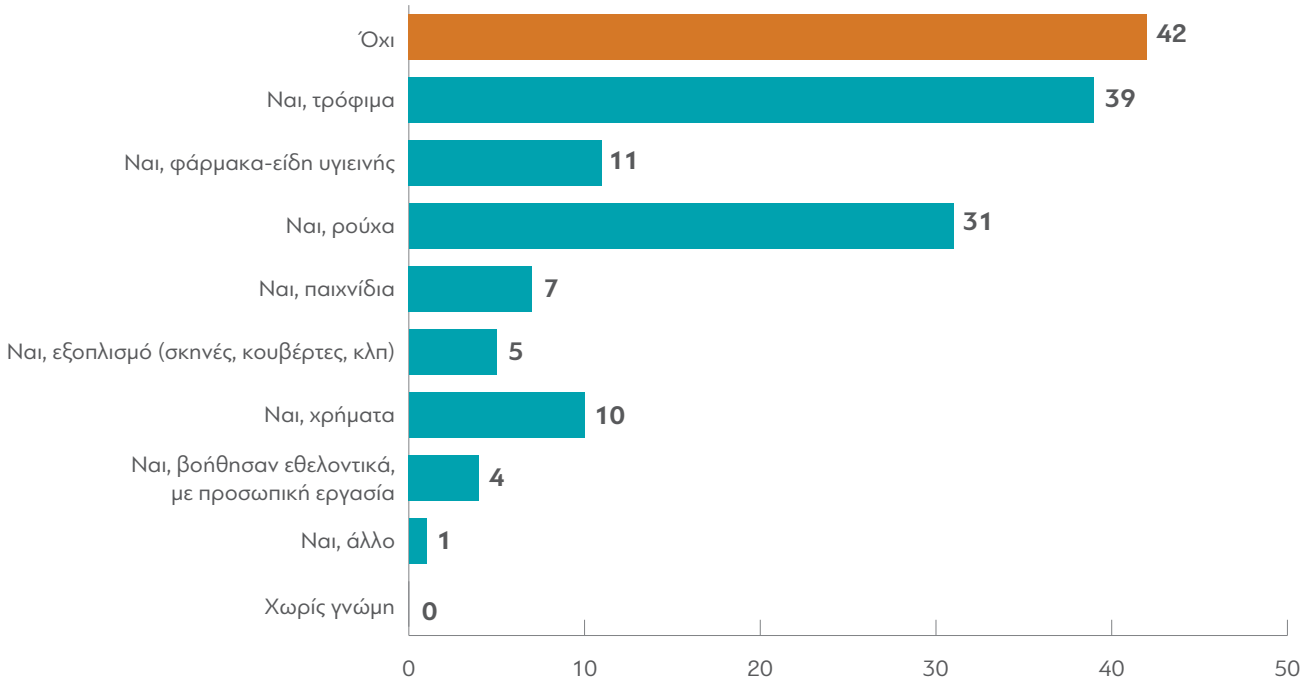

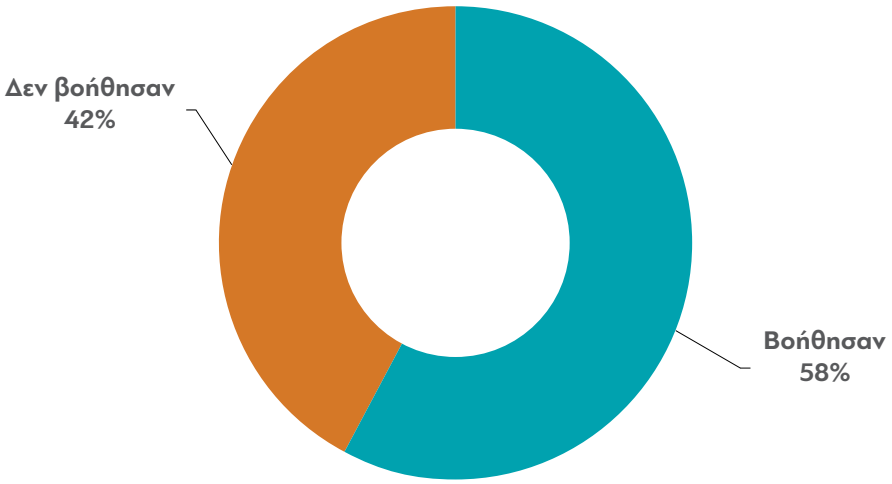

Η8. Πρακτικές αλληλεγγύης για τους πρόσφυγες -Ι

Η8. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 36: Κοινωνικά χαρακτηριστικά

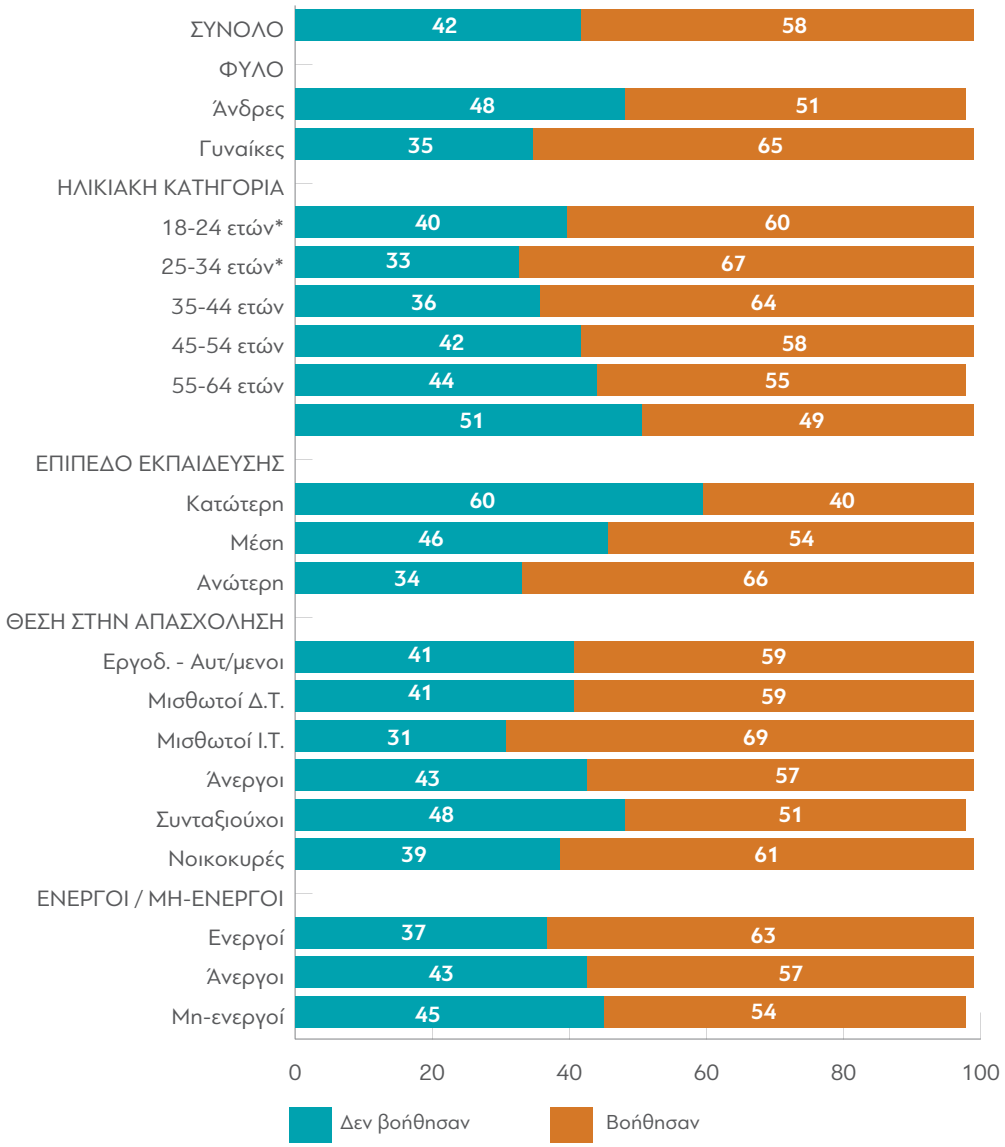

*** Ενδεικτικά στοιχεία λόγω μικρής αριθμητικής βάσης**

Η9. Πρακτικές αλληλεγγύης για τους πρόσφυγες -ΙΙ

Η9. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 37: Κοινωνικά και πολιτικά χαρακτηριστικά

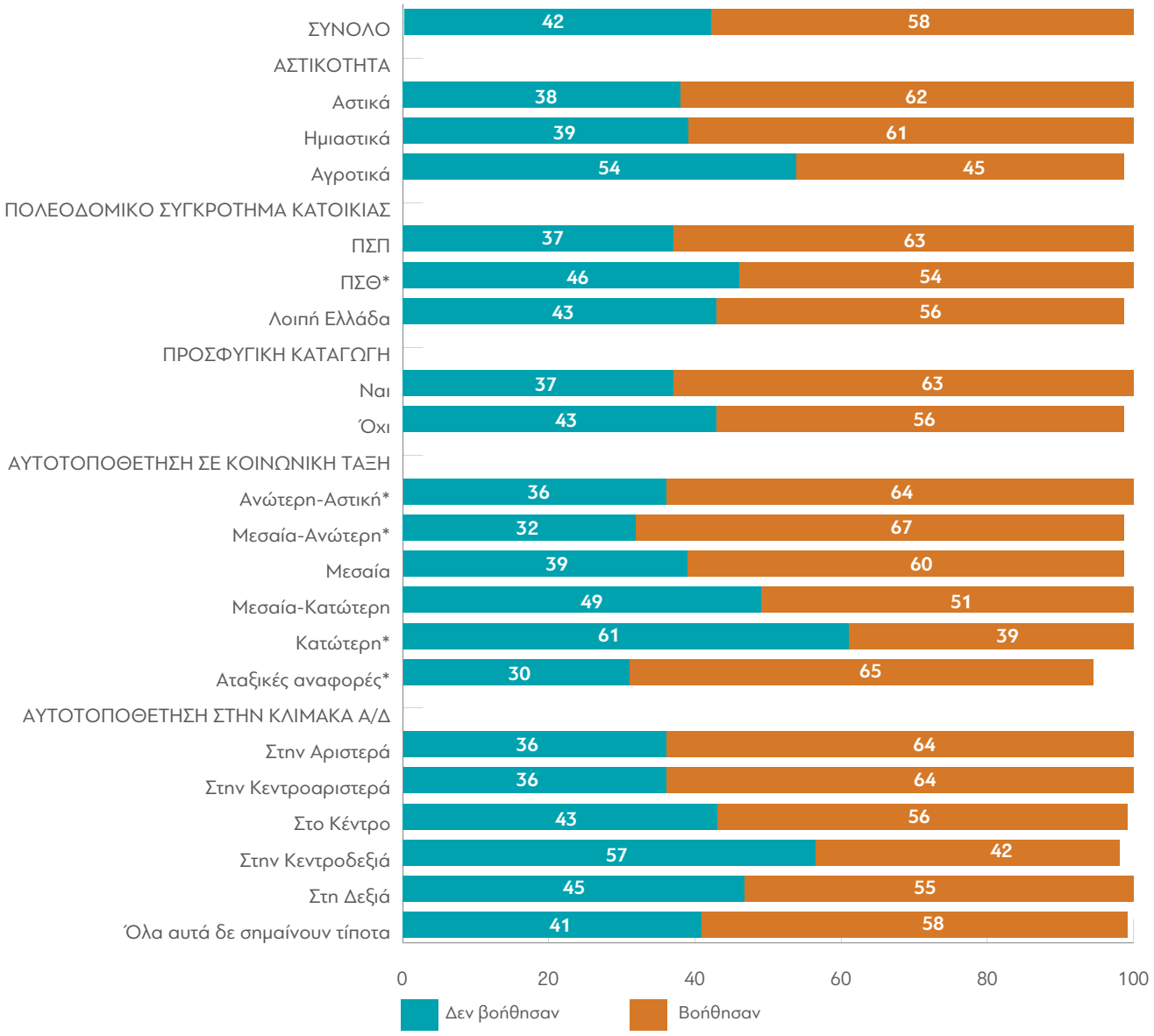

*** Ενδεικτικά στοιχεία λόγω μικρής αριθμητικής βάσης**

Η10. Ταύτιση / διαφοροποίηση προσφύγων

Η10. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 38:

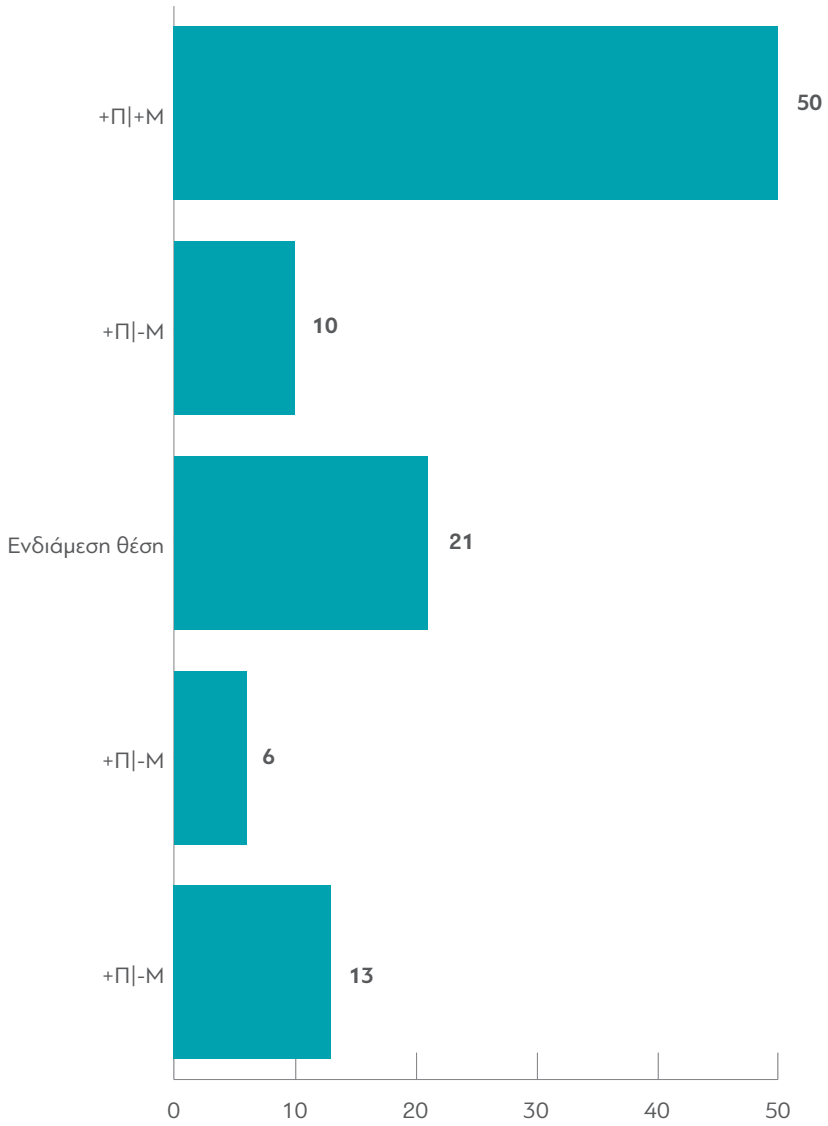

Π: Πρόσφυγες
Μ: Μετανάστες

+: Ταύτιση
-: Διαφοροποίηση

H11. Εντύπωση για τους πρόσφυγες

H11. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 39: Τι εντύπωση σας προκαλεί η λέξη πρόσφυγας;

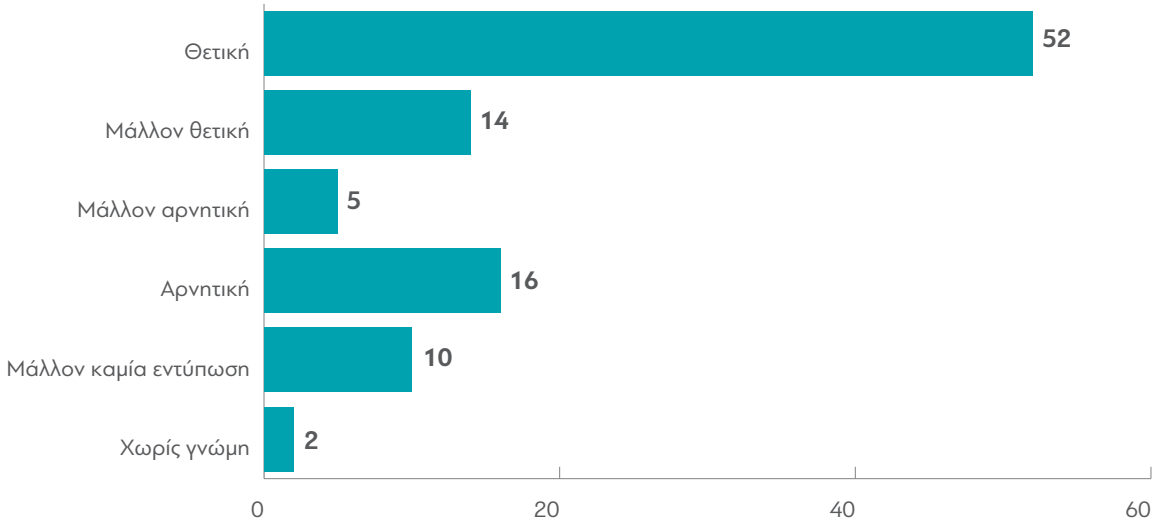

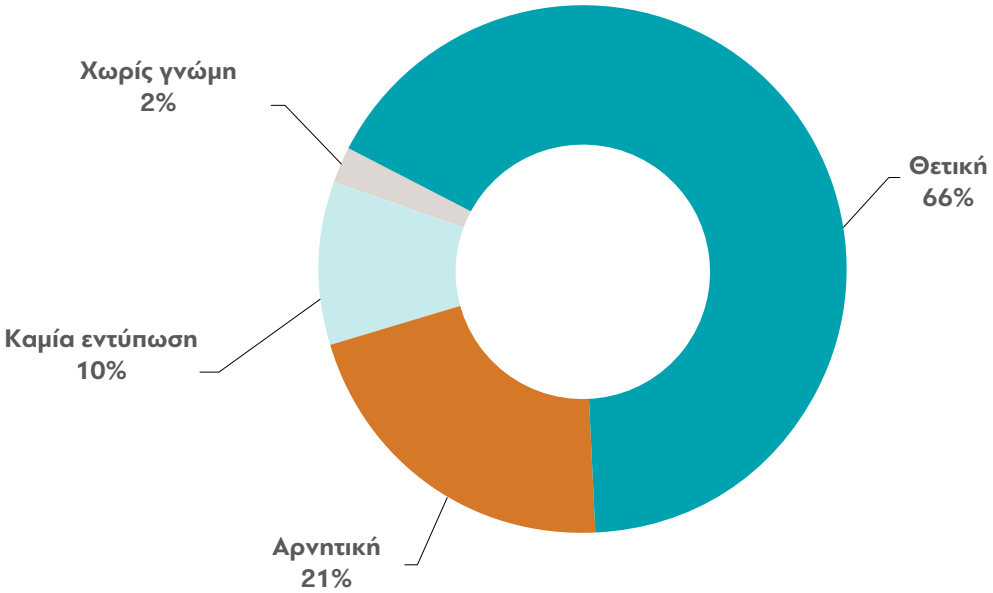

H12. Εντύπωση για τους μετανάστες

H12. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 40: Τι εντύπωση σας προκαλεί η λέξη μετανάστης;

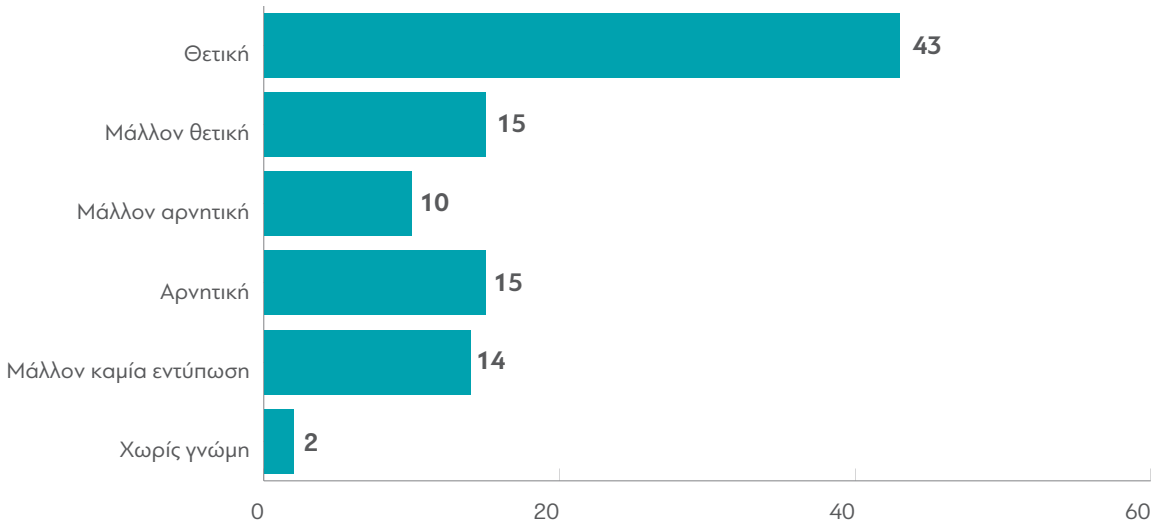

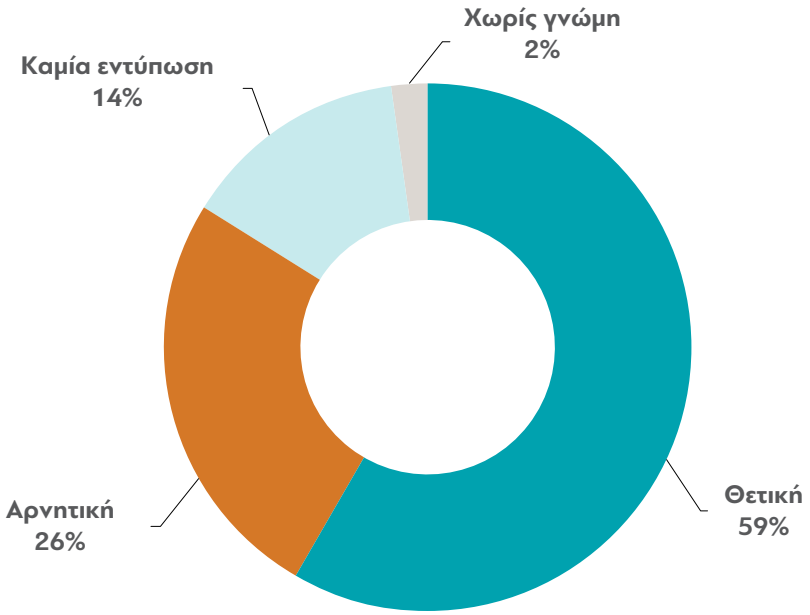

ΤΟ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
& ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Φεβρουάριος 2016

Κοινωνικές αντιλήψεις σχετικά με τη δυνητική εγκατάσταση προσφύγων στην Ελλάδα

Θ. Κοινωνικές αντιλήψεις σχετικά με την δυνητική εγκατάσταση προσφύγων στην Ελλάδα

• Ο όρος «απέλαση» προκαλεί αρνητική εντύπωση (54%) στους πολίτες, σε αντίθεση με το «άσυλο» για το οποίο τα 2/3 διατυπώνουν θετική γνώμη (66%) [Διάγραμμα 41-42].

• Το ζήτημα της μόνιμης εγκατάστασης προσφύγων στην Ελλάδα δε γίνεται αποδεκτό από την πλειοψηφία της κοινής γνώμης (55%). Υπέρ της (μόνιμης) εγκατάστασης τάσσεται σήμερα μόνο το 32% των ερωτηθέντων (σχεδόν 1 στους 3), ενώ το 12% εξαρτά τη στάση του από διάφορους παράγοντες και προϋποθέσεις. Υψηλότερα ποσοστά αρνητικής στάσης απέναντι στο ενδεχόμενο μονιμότερης εγκατάστασης προσφύγων έχουν οι ηλικιωμένοι 65 ετών και άνω (64%), οι απόφοιτοι πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (64%), τα κατώτερα κοινωνικά στρώματα (68%) και οι ιδεολογικά προσκείμενοι στη Δεξιά (71%). Αντιθέτως, οι υποστηρικτές της Αριστεράς αποτελούν τη μόνη περίπτωση όπου οι απαντήσεις υπέρ της μονιμότερης εγκατάστασης προσφύγων υπερισχύουν (52%, έναντι 34%) [Διάγραμμα 43-44].

• Σε γενικές γραμμές, η απόλυτη πλειοψηφία των πολιτών (53%) θεωρεί ότι ο αριθμός των προσφύγων που η Ελλάδα πρέπει να δεχτεί για μόνιμη εγκατάσταση δεν πρέπει να ξεπερνά τους 10.000 ανθρώπους [Διάγραμμα 46]. Ο εν λόγω αριθμός υπολείπεται σημαντικά εκείνου που αποτελεί συμβατική υποχρέωση της χώρας βάσει της συμφωνίας που επετεύχθη με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

• Η πλειοψηφία των πολιτών τάσσεται κατά του «εγκλεισμού» των προσφύγων σε «ειδικούς καταυλισμούς» (μόνον 32% εγκρίνουν αυτού του τύπου την εγκατάσταση) και υπέρ της «διάχυσης» των προσφύγων και της εγκατάστασης σε ενοικιαζόμενα διαμερίσματα (6 στους 10 ερωτώμενους, 60%) [Διάγραμμα 47]. Οι τοποθετήσεις σε αυτό το ζήτημα εξαρτώνται, επίσης, από την ιδεολογική τοποθέτηση των ερωτώμενων. Μεταξύ των προσκείμενων στην Αριστερά επικρατεί η άποψη «να μείνουν οι πρόσφυγες σε ενοικιαζόμενα διαμερίσματα» (73%), ενώ οι υποστηρικτές της δεξιάς παράταξης διχάζονται μεταξύ των «ενοικιαζόμενων διαμερισμάτων» (47%) και των «καταυλισμών» (47%).

• Η στάση των Ελλήνων απέναντι στη χορήγηση άδειας εργασίας στους πρόσφυγες είναι θετική (81%), έναντι ενός μικρότερου ποσοστού που θεωρεί ότι «δεν πρέπει να δοθεί άδεια» (μόνον 14%) [Διάγραμμα 48].

Υψηλότερα ποσοστά υπέρ της χορήγησης άδειας εργασίας στους πρόσφυγες εμφανίζουν: οι γυναίκες (86%, έναντι 77% των ανδρών), οι νέοι από 18 έως 34 ετών, οι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (89%, έναντι 77% των αποφοίτων δευτεροβάθμιας και 64% πρωτοβάθμιας), οι ιδεολογικά προσκείμενοι στην Αριστερά (91%, έναντι 77% στη Δεξιά) και τα άτομα που ανήκουν στην ανώτερη κοινωνική τάξη [Διάγραμμα 49-50].

Θ1. Στάσεις απέναντι στην απέλαση των προσφύγων

Θ1. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 41: Τι εντύπωση σας προκαλεί η λέξη απέλαση;

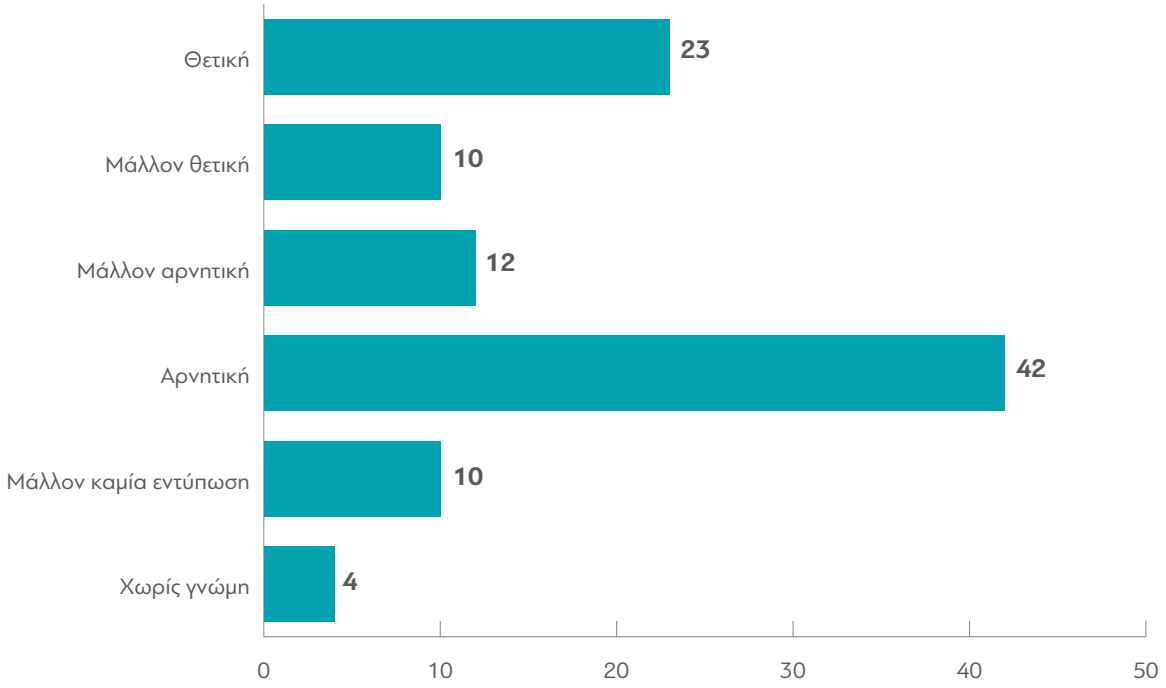

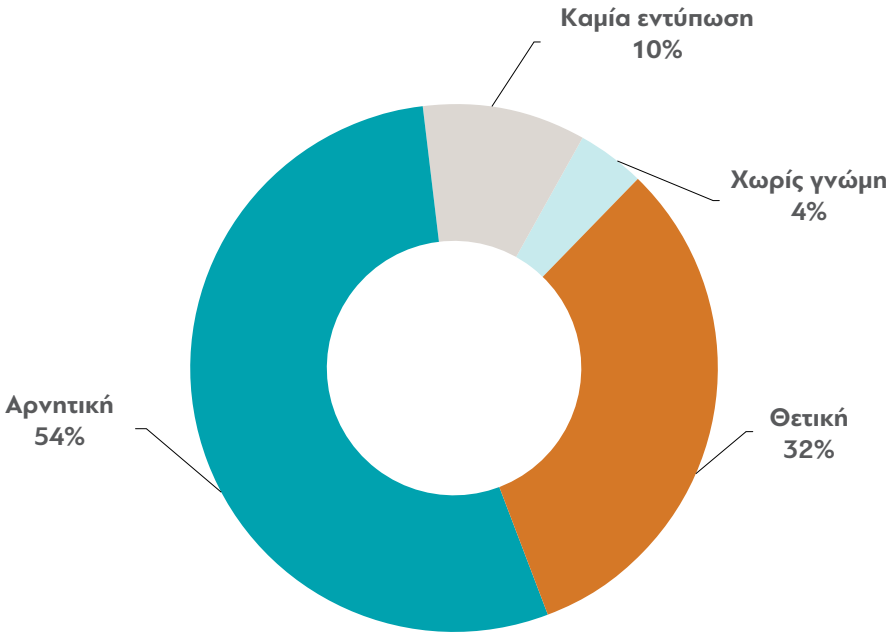

Θ2. Στάσεις απέναντι στη χορήγηση ασύλου

Θ2. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 42 : Τι εντύπωση σας προκαλεί η λέξη άσυλο;

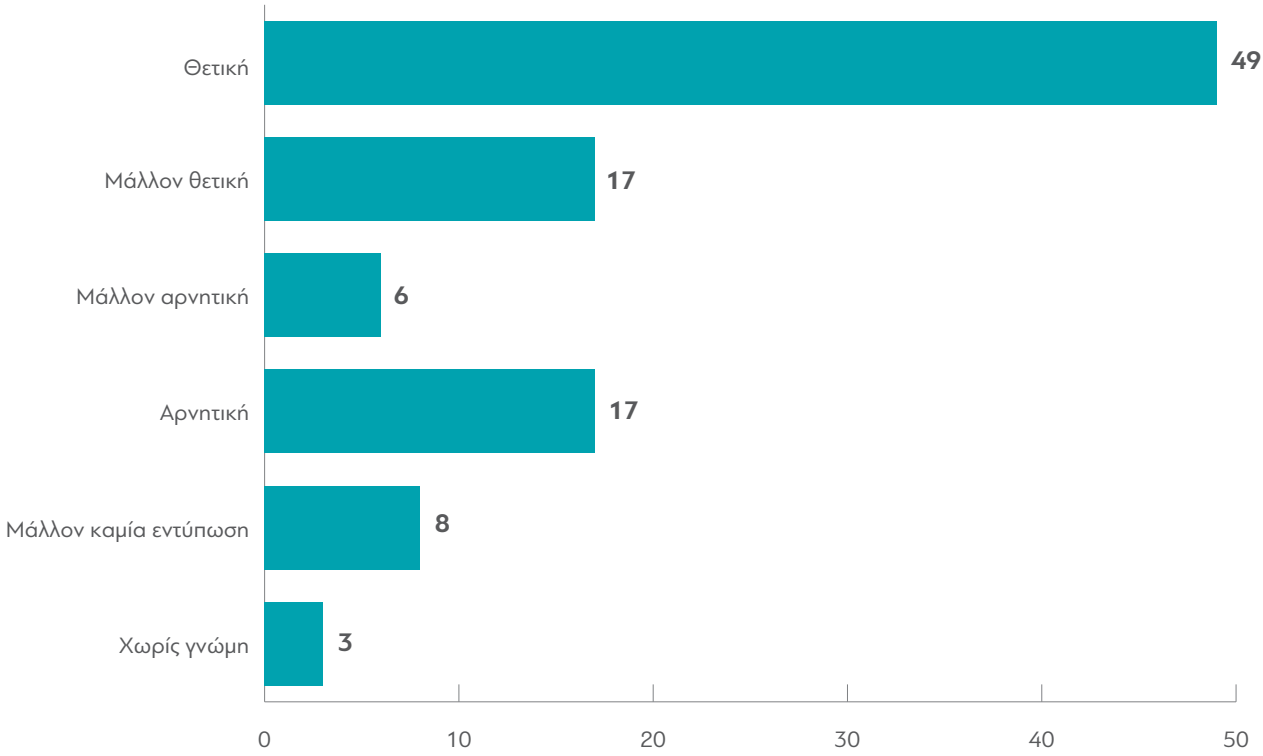

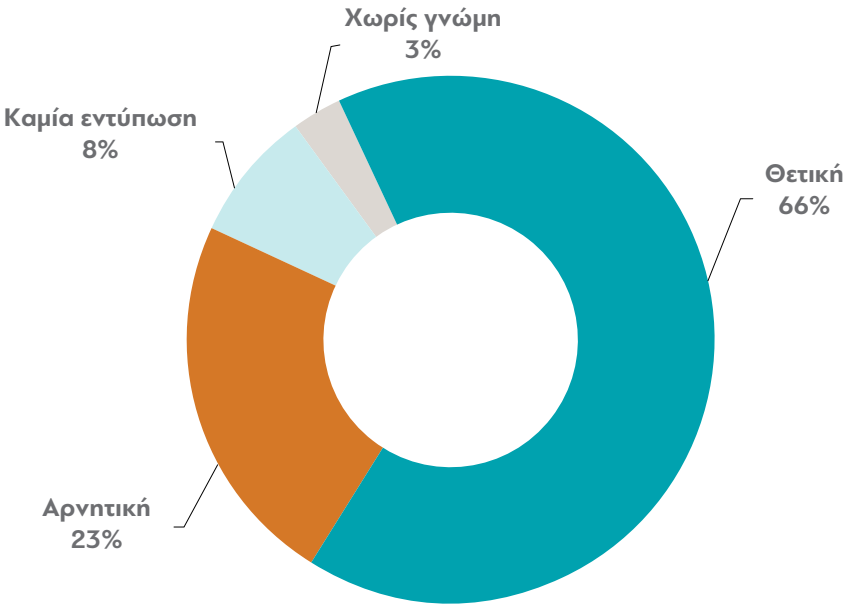

Θ3. Γνώμη για τη μόνιμη εγκατάσταση προσφύγων

Θ3. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 43: Εσείς προσωπικά, θα θέλατε να εγκατασταθούν πρόσφυγες μόνιμα στην Ελλάδα; Μάλλον ναι ή μάλλον όχι;

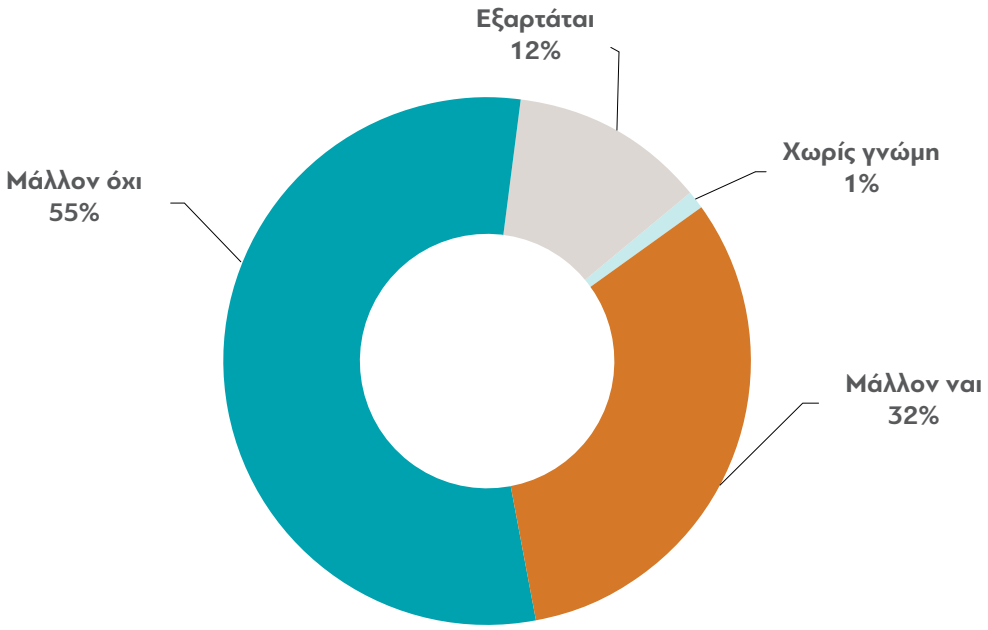

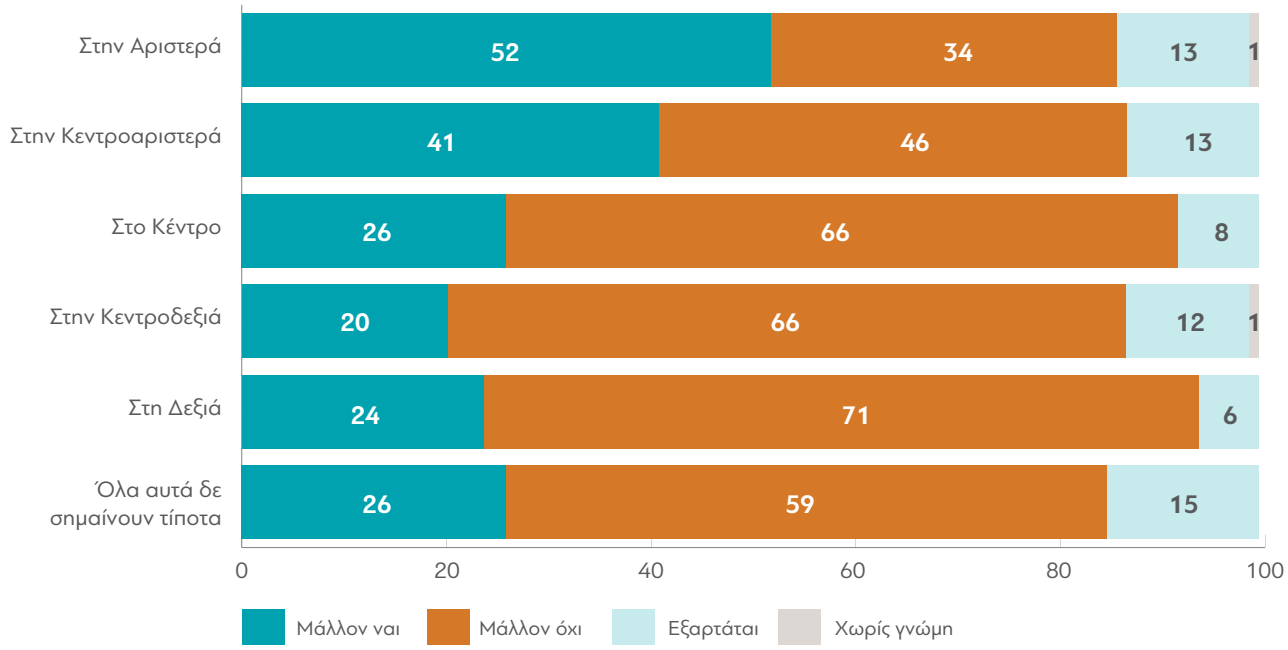

Θ4. Γνώμη για τη μόνιμη εγκατάσταση προσφύγων -Ι

Θ4. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 44: Κοινωνικά χαρακτηριστικά

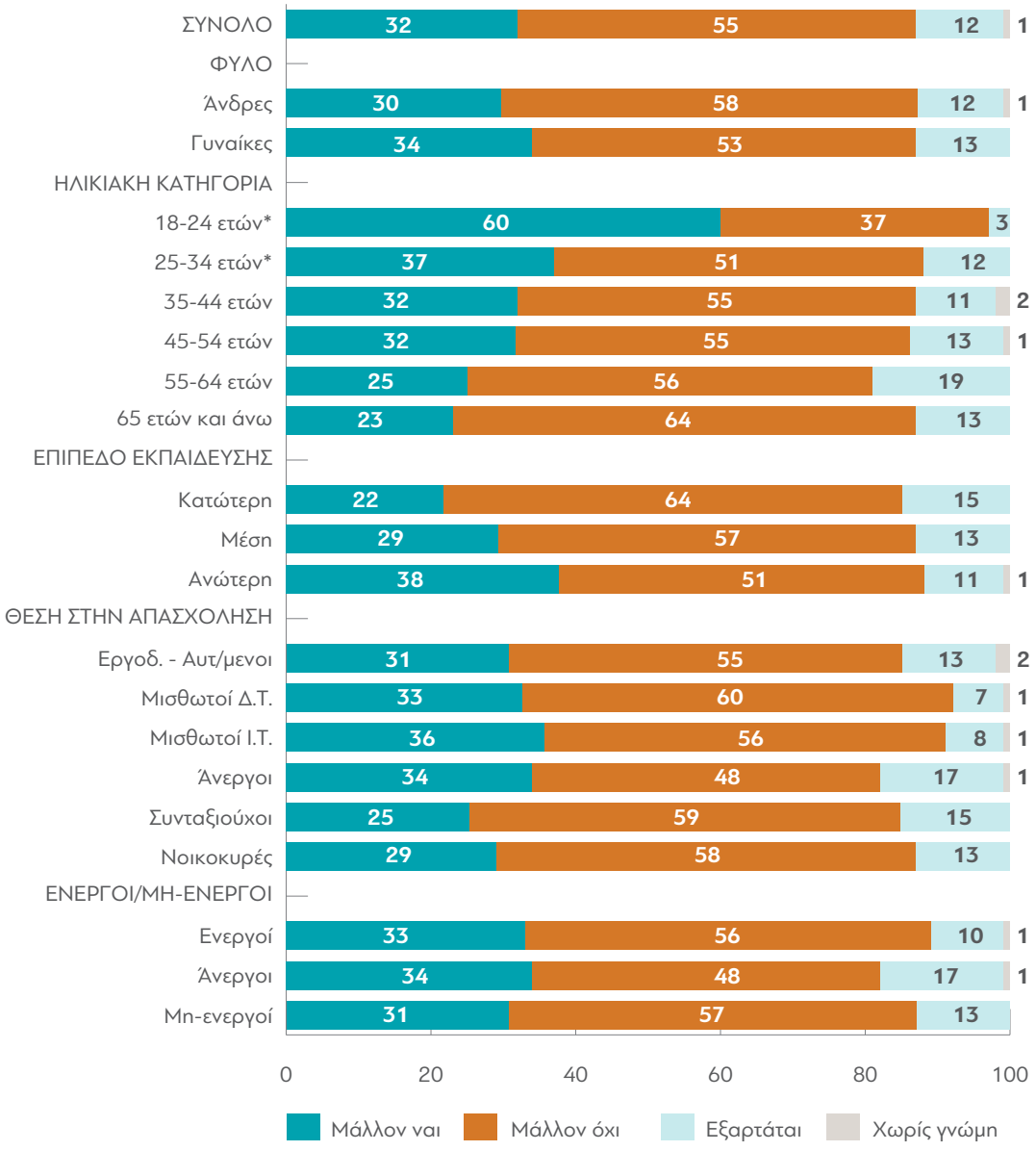

*** Ενδεικτικά στοιχεία λόγω μικρής αριθμητικής βάσης**

Θ5. Γνώμη για τη μόνιμη εγκατάσταση προσφύγων -ΙΙ

Θ5. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 45: Κοινωνικά χαρακτηριστικά

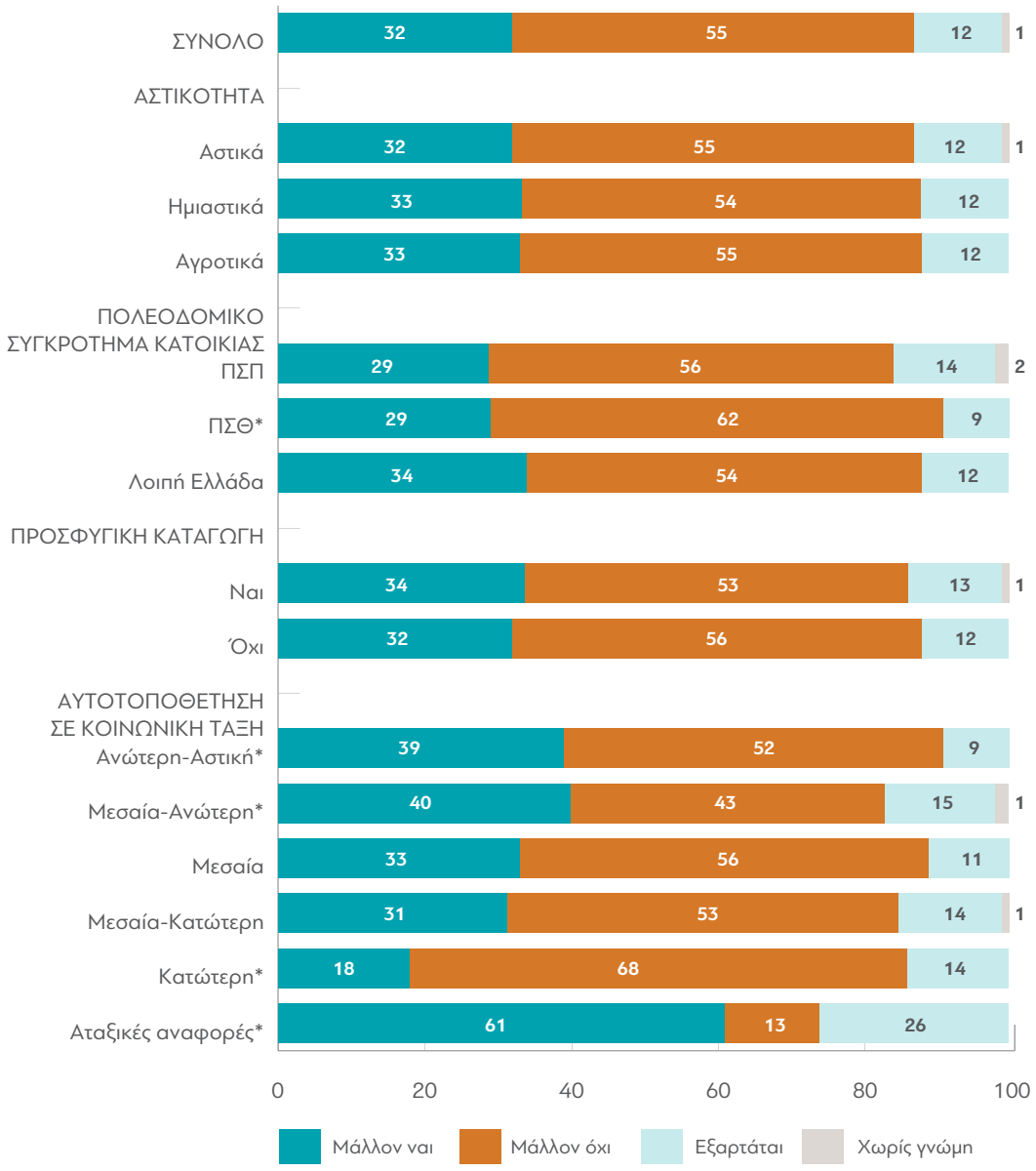

*** Ενδεικτικά στοιχεία λόγω μικρής αριθμητικής βάσης**

Θ6. Αριθμός προσφύγων που πρέπει να δεχτεί η Ελλάδα

Θ6. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 46: Κατά τη γνώμη σας, πόσους πρόσφυγες πρέπει να δεχτεί η Ελλάδα για εγκατάσταση;

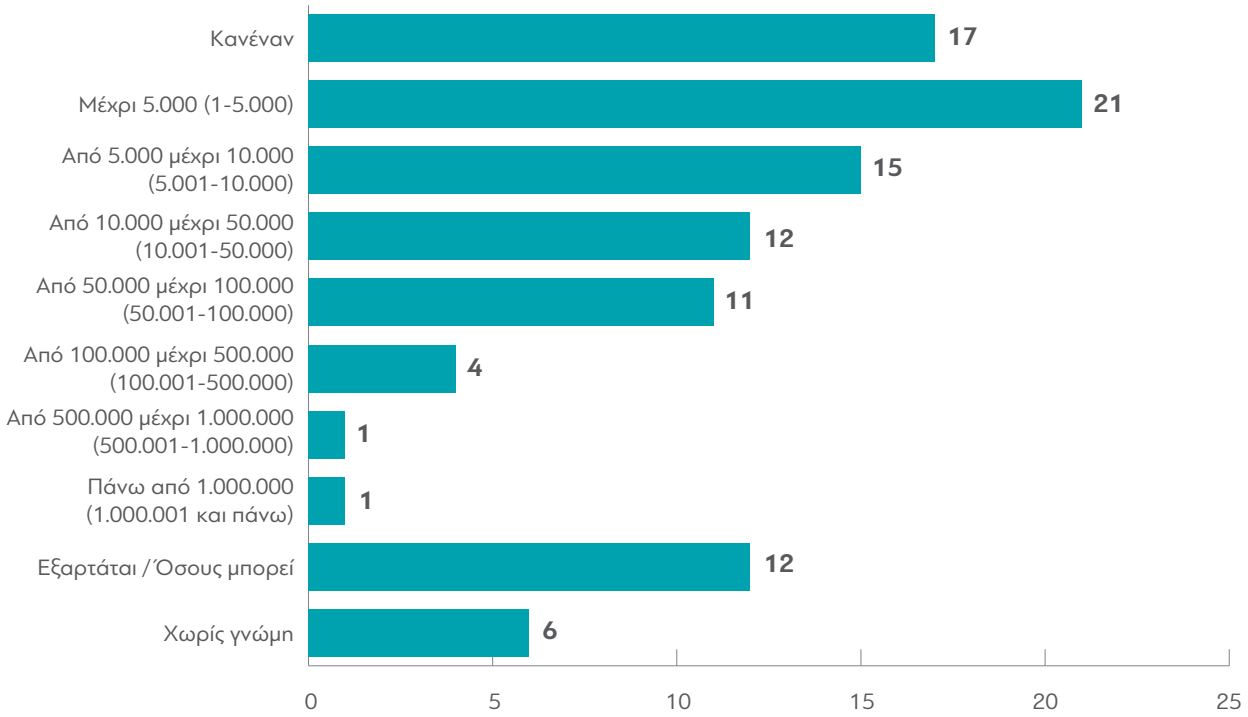

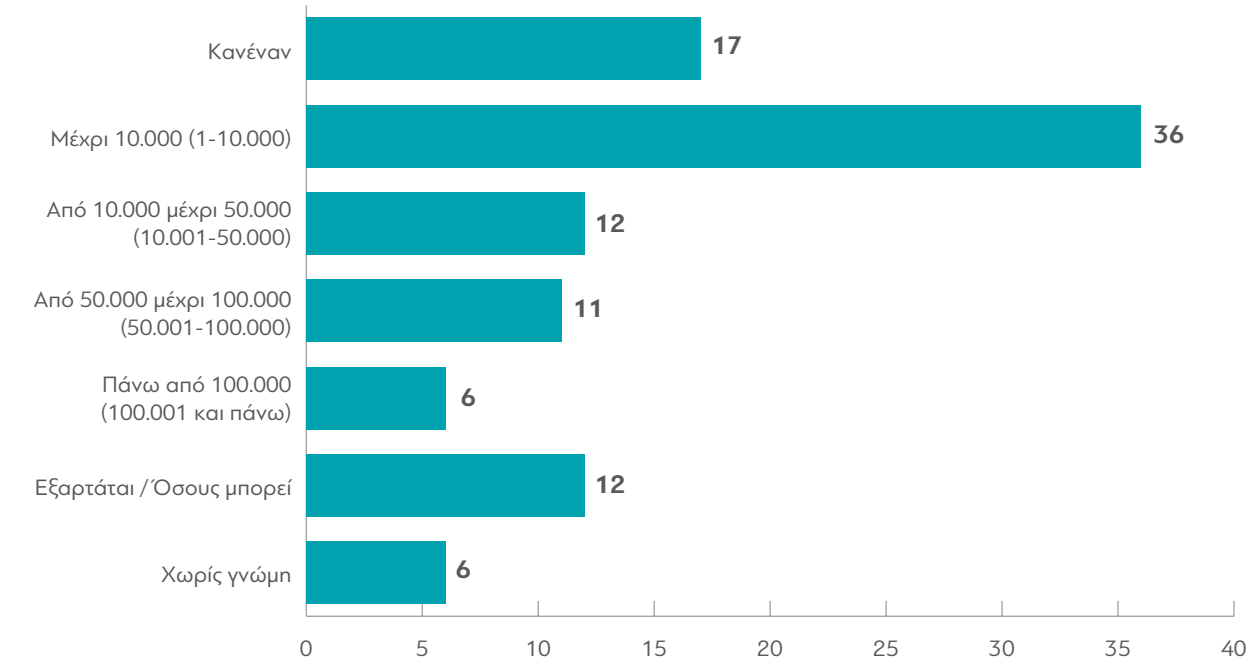

Θ7. Τόπος εγκατάστασης προσφύγων

Θ7. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 47: Όπως ίσως γνωρίζετε, με βάση τις κοινοτικές αποφάσεις, ένα μέρος των προσφύγων προβλέπεται να παραμείνει στην Ελλάδα. Κατά τη γνώμη σας, με τους πρόσφυγες που θα παραμείνουν, τι είναι προτιμότερο; Να μένουν σε ειδικούς καταυλισμούς μόνο για πρόσφυγες ή να μένουν σε διάφορα ενοικιαζόμενα διαμερίσματα;

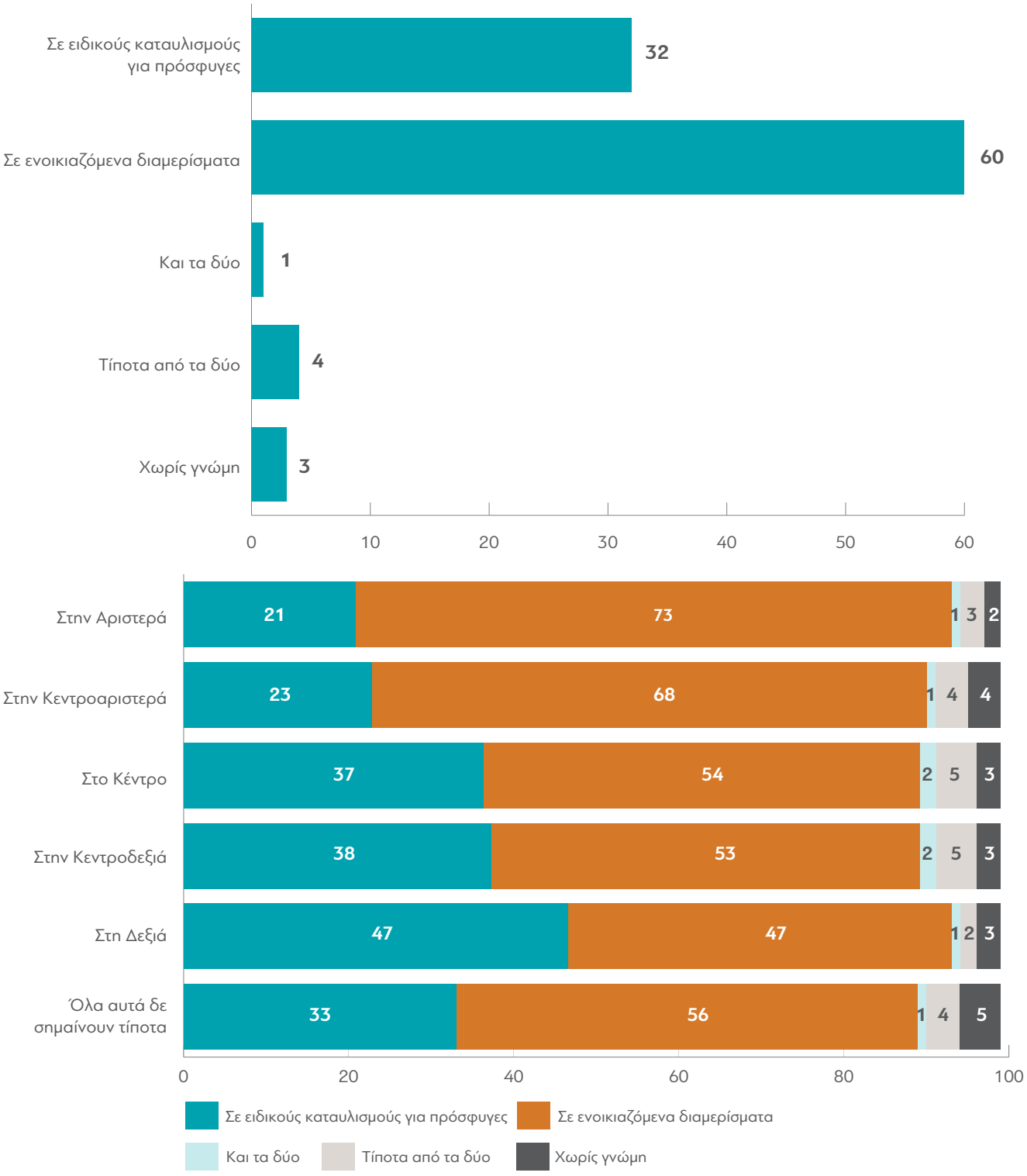

Θ8. Γνώμη για τη χορήγηση άδειας εργασίας στους πρόσφυγες

Θ8. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 48: Και σε όσους πρόσφυγες παραμείνουν, τι θα ήταν προτιμότερο: Να δοθεί ή να μη δοθεί άδεια εργασίας;

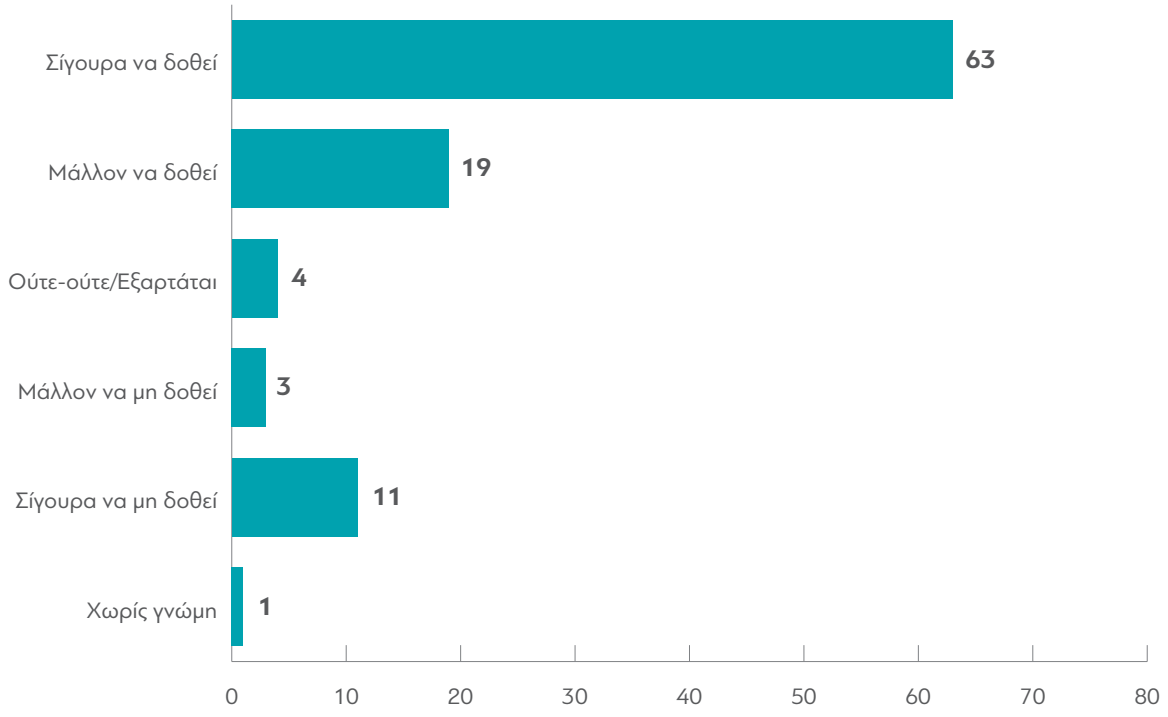

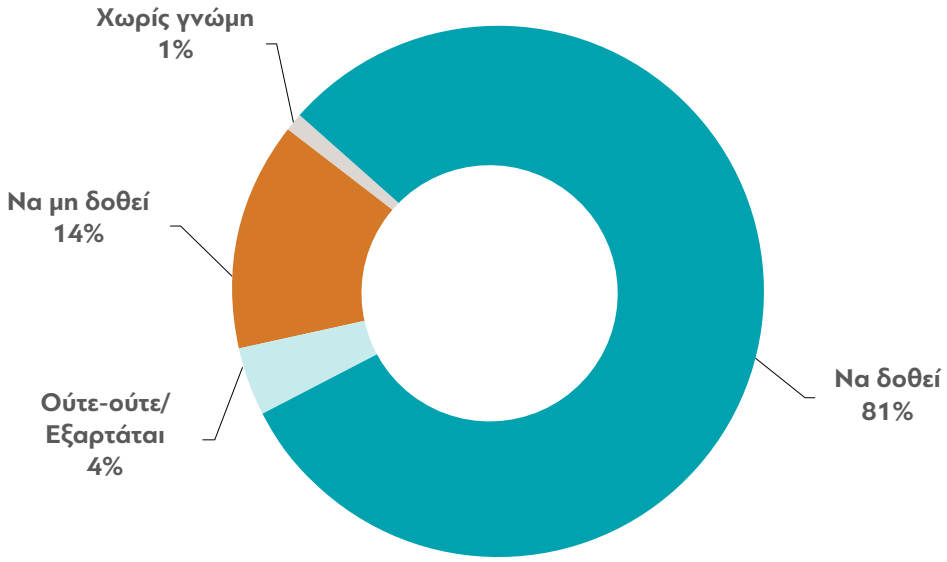

Θ9. Γνώμη για τη χορήγηση άδειας εργασίας στους πρόσφυγες -Ι

Θ9. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 49: Κοινωνικά χαρακτηριστικά

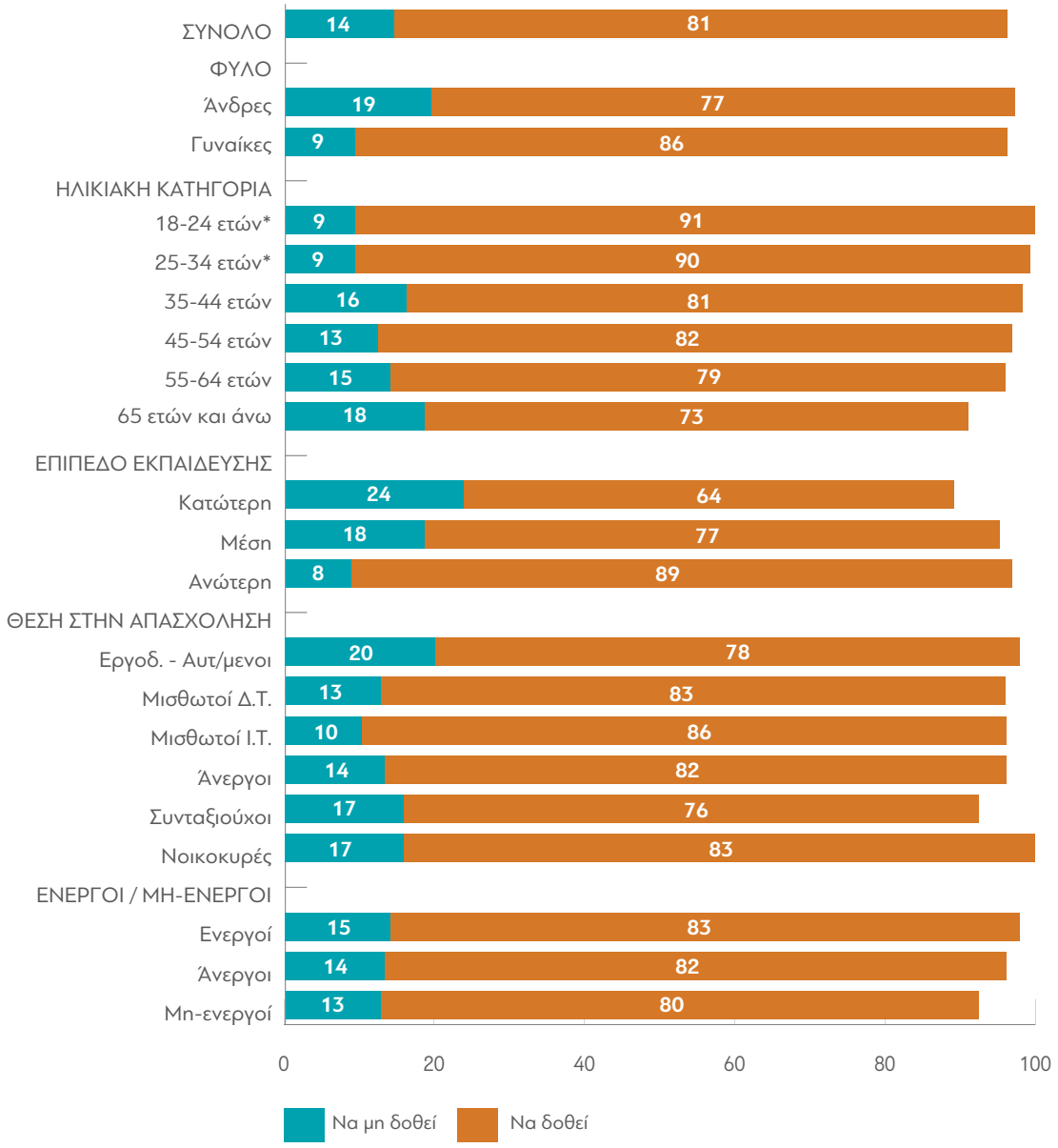

*** Ενδεικτικά στοιχεία λόγω μικρής αριθμητικής βάσης**

Θ10. Γνώμη για τη χορήγηση άδειας εργασίας στους πρόσφυγες -ΙΙ

Θ10. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 50: Κοινωνικά και πολιτικά χαρακτηριστικά

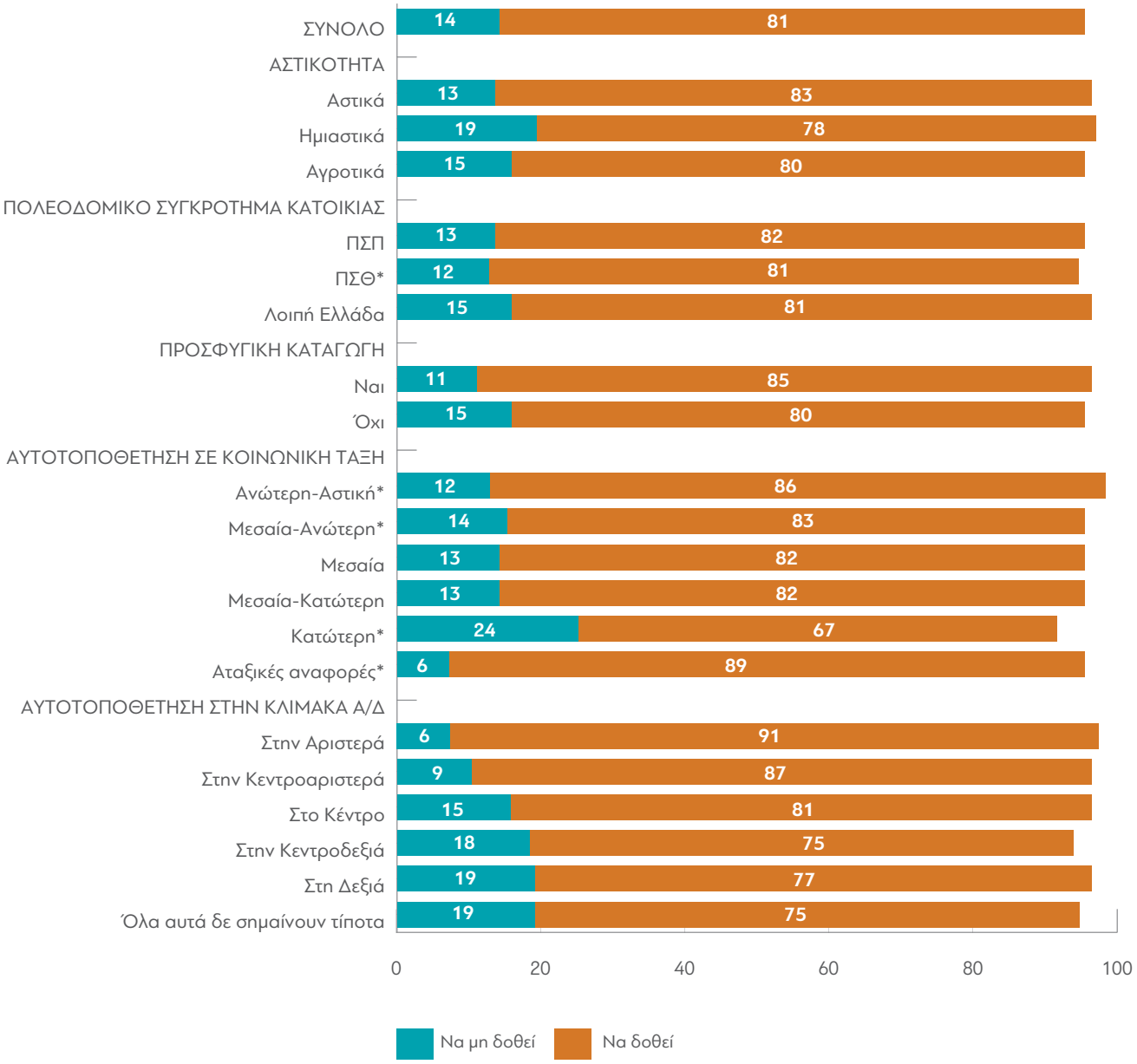

*** Ενδεικτικά στοιχεία λόγω μικρής αριθμητικής βάσης**

ΤΟ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
& ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ
Φεβρουάριος 2016

Κλίμακα στάσεων απέναντι στην ενσωμάτωση των προσφύγων

I

I. Κλίμακα στάσεων απέναντι στην ενσωμάτωση των προσφύγων

• Για τη μέτρηση των στάσεων της ελληνικής κοινής γνώμης απέναντι στο ζήτημα της ενσωμάτωσης των προσφύγων κατασκευάσθηκε μια κλίμακα Likert, 10 θεμάτων (items). Οι κατανομές των μεταβλητών (θεμάτων) που χρησιμοποιούνται, παρατίθενται στα Διαγράμματα 51-52. Τα 10 θέματα μπορούν να αναλυθούν και ως δύο διακριτές υπο-κλίμακες (Α, 7 θεμάτων και Β, 3 θεμάτων - [Διάγραμμα 53]), από τις οποίες μπορούν να κατασκευαστούν και αντίστοιχοι υπο-δείκτες (βλέπε επόμενα).

• Οι αντιλήψεις των πολιτών για τους πρόσφυγες που θα εγκατασταθούν στην Ελλάδα δε χαρακτηρίζονται από ομοιογένεια αλλά σε αρκετές περιπτώσεις είναι –αναμενόμενα- αντικρουόμενες [Διάγραμμα 51-52].

• Αναλύοντας κάθε ξεχωριστό αντικείμενο της κλίμακας προκύπτουν τα ακόλουθα: Ενώ το 45% των πολιτών συμφωνεί με την άποψη ότι: α) «οι πρόσφυγες θα αυξήσουν την εγκληματικότητα» και β) «τον κίνδυνο τρομοκρατίας», τα ποσοστά διαφωνίας είναι εξίσου υψηλά και για τις δύο απόψεις (42% και 41% αντίστοιχα). Ο ίδιος περίπου διχασμός παρατηρείται και αναφορικά με την άποψη ότι: «οι πρόσφυγες θα συνεισφέρουν στην οικονομία», στο βαθμό που το 44% των ερωτώμενων συμφωνεί και το 40% διαφωνεί.

• Περισσότερο διακριτές είναι οι αντιλήψεις σχετικά με την επίδραση των προσφύγων στην απασχόληση, το δημογραφικό, το κράτος πρόνοιας και τον πολιτισμό [Διάγραμμα 52]. Ως προς την απασχόληση, το 54% των ερωτώμενων διαφωνεί με την άποψη ότι «οι πρόσφυγες θα πάρουν τις δουλειές των Ελλήνων», έναντι του 35% που συμφωνεί. Για το δημογραφικό πρόβλημα, ο 1 στους 2 Έλληνες (51%) διαφωνεί με την άποψη ότι «οι πρόσφυγες θα βοηθήσουν στην επίλυσή του», έναντι του 32% που συμφωνεί. Αντίστοιχα, για τις κοινωνικές υπηρεσίες, το 49% θεωρεί ότι οι πρόσφυγες «θα επιβαρύνουν τη δημόσια υγεία και παιδεία», έναντι του 41% που διαφωνεί. Ως προς τον πολιτισμό, ο 1 στους 2 Έλληνες (50%) διαφωνεί με την άποψη ότι «οι πρόσφυγες θα εμπλουτίσουν τον πολιτισμό», έναντι του 36% που συμφωνεί.

• Σε γενικές γραμμές, σχεδόν 2 στους 3 Έλληνες συμφωνούν με την άποψη ότι οι πρόσφυγες «θα μπορούσαν να ενσωματωθούν στην ελληνική κοινωνία επειδή οι περισσότεροι είναι οικογενειάρχες και φιλήσυχοι» (66%) και ότι «θα μπορούσαν να κάνουν την Ελλάδα

δεύτερη πατρίδα τους» (61%). Η δεσπόζουσα κοινωνική πεποίθηση ότι η ενσωμάτωση των προσφύγων είναι δυνατή, επιβεβαιώνεται και από την απόρριψη (σε ποσοστό 51%) της αρνητικής άποψης ότι: «οι πρόσφυγες δε θα μπορέσουν να ενσωματωθούν στην κοινωνία, επειδή οι περισσότεροι είναι μουσουλμάνοι» [Διάγραμμα 52].

• Η συνοχή της κλίμακας στάσεων (10 θεμάτων) που κατασκευάσθηκε είναι ιδιαίτερα υψηλή[4]. Με βάση τις απαντήσεις των πολιτών στα 10 διερευνώμενα θέματα της κλίμακας, κατασκευάστηκαν (από τις αντίστοιχες υπο-κλίμακες Α και Β) δύο 5-θέσιοι, και εν συνεχεία δύο 3-θέσιοι υποδείκτες στάσεων, απέναντι στην ενσωμάτωση των προσφύγων, καθώς και οι αντίστοιχοι συνολικοί δείκτες (5-θέσιος και 3-θέσιος) [Διάγραμμα 54-55].

4. Το Cronbach's Alpha της κλίμακας των 10 θεμάτων υπολογίζεται σε: ,882.

• Η τελική εκτίμηση της έρευνας στηρίζεται στο συνολικό 3θέσιο δείκτη στάσεων [Διάγραμμα 55]. Από την ανάλυση του συνολικού 3θέσιου δείκτη προκύπτει, ότι 4 στους 10 Έλληνες (40%) υιοθετούν ευνοϊκή στάση απέναντι στο ζήτημα της κοινωνικής ενσωμάτωσης των προσφύγων, ενώ το 34% (1 στους 3) αρνητική και 27% (σχεδόν 1 στους 4) ουδέτερη. Εάν ληφθεί υπόψη και ο αναλυτικότερος συνολικός 5θέσιος δείκτης, τότε το ποσοστό των «πολύ ευνοϊκά» διακείμενων υπολογίζεται σε 18%, και των «πολύ αρνητικά» σε 15%.

• Τα κοινωνικά χαρακτηριστικά της τμηματοποίησης του πληθυσμού με βάση το δείκτη παρατίθενται στα Διαγράμματα 56 και 57.

• Επιπλέον στοιχείο που ενισχύει την εκτίμηση σχετικά με την ανεκτικότητα των Ελλήνων στη διαφορετικότητα, συνιστά και το γεγονός ότι σχεδόν οι 6 στους 10 ερωτώμενους (58%) έχουν θετική γνώμη για τον όρο «πολυπολιτισμικότητα», έναντι του 26% και του 12% που έχουν αντίστοιχα αρνητική και ουδέτερη γνώμη [Διάγραμμα 58].

• Κοινωνικές κατηγορίες που αντιμετωπίζουν περισσότερο ευνοϊκά τον όρο «πολυπολιτισμικότητα» είναι οι γυναίκες (62%, έναντι 53% των ανδρών), οι νέοι 18-34 ετών, οι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (66%, έναντι 51% και 48% των αποφοίτων δευτεροβάθμιας και πρωτοβάθμιας αντίστοιχα), τα άτομα που ανήκουν στη μεσαία-ανώτερη κοινωνική τάξη και οι ιδεολογικά προσκείμενοι στην Αριστερά (75% έναντι 37% των υποστηρικτών της Δεξιάς) [Διάγραμμα 59-60].

I1. Κλίμακα στάσεων απέναντι στην ενσωμάτωση των προσφύγων

I1. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 51: Για τους πρόσφυγες που μπορεί να παραμείνουν στην Ελλάδα ακούγονται διάφορες απόψεις. Για κάθε μία από τις ακόλουθες απόψεις συμφωνείτε ή διαφωνείτε;

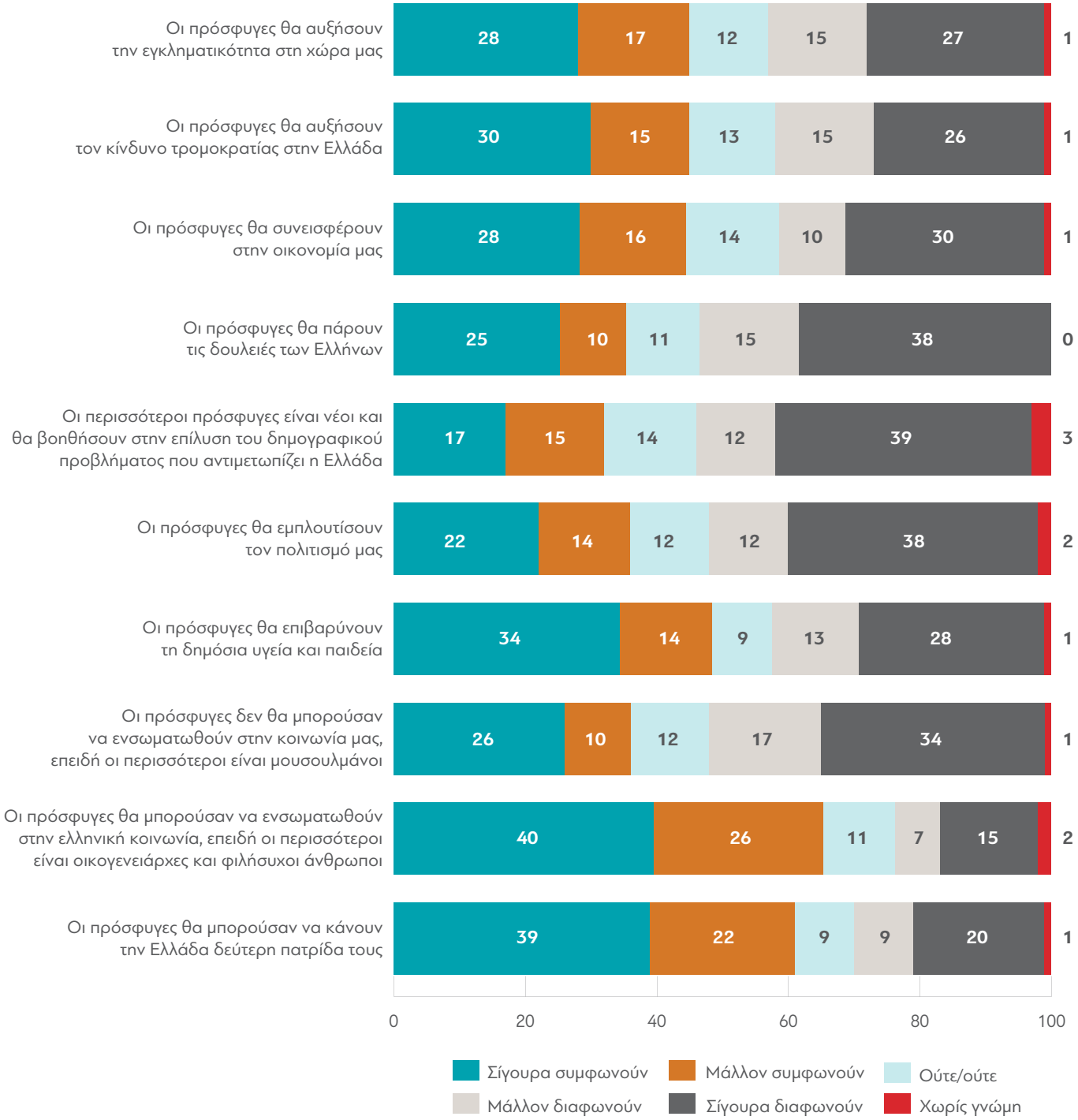

12. Κλίμακα στάσεων απέναντι στην ενσωμάτωση των προσφύγων

**12. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 52: Για τους πρόσφυγες που μπορεί να παραμείνουν στην Ελλάδα ακούγονται διάφορες απόψεις.
Για κάθε μία από τις ακόλουθες απόψεις συμφωνείτε ή διαφωνείτε;**

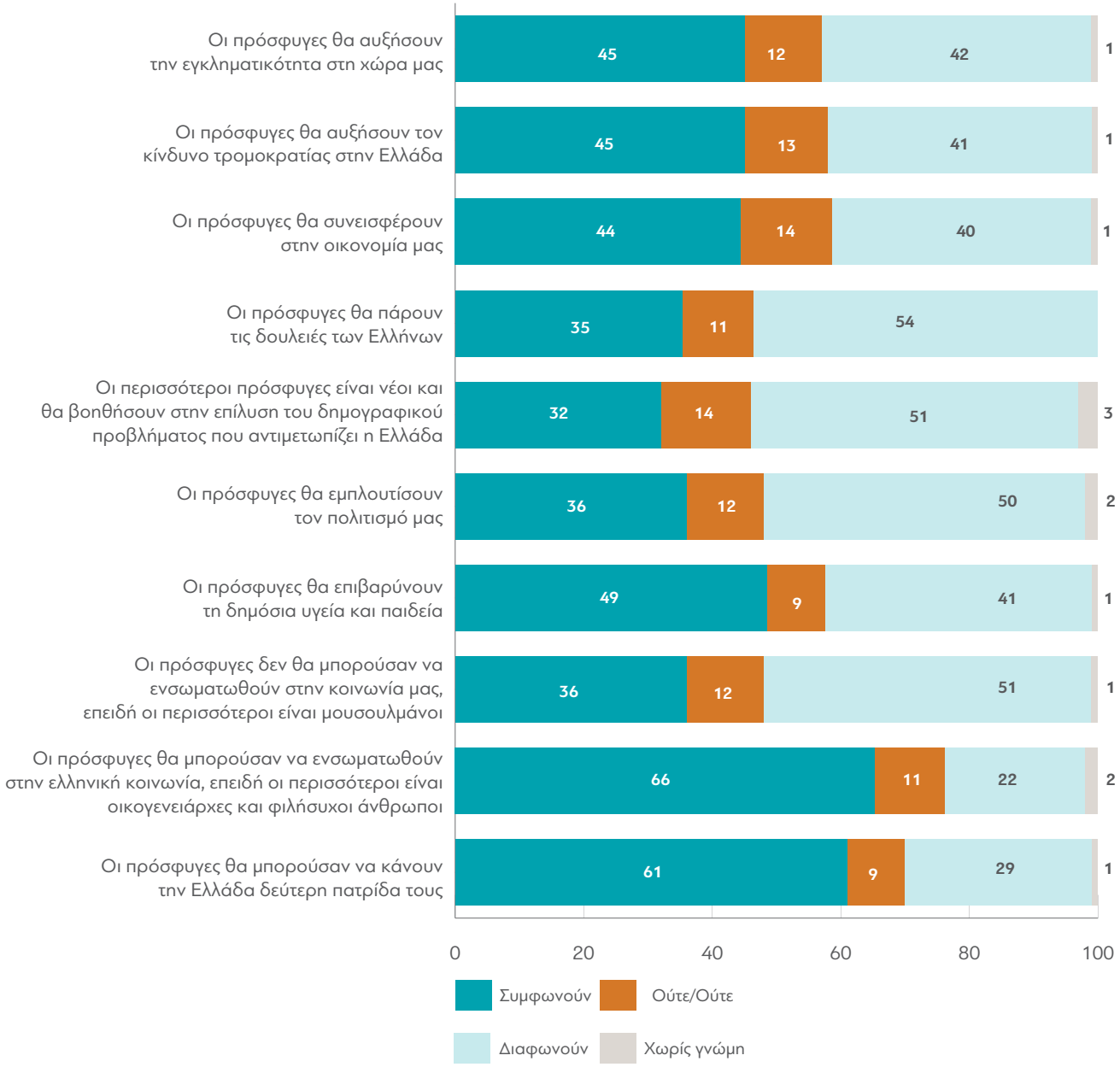

13. Σύνθετος δείκτης στάσεων απέναντι στο προσφυγικό ζήτημα

Με βάση την τοποθέτηση σε δέκα (10) απόψεις

Απόψεις σχετικά με την ενσωμάτωση των προσφύγων

Υποδείκτης Α
Οι πρόσφυγες θα αυξήσουν την εγκληματικότητα στη χώρα μας
Οι πρόσφυγες θα αυξήσουν τον κίνδυνο τρομοκρατίας στην Ελλάδα
Οι πρόσφυγες θα συνεισφέρουν στην οικονομία μας
Οι πρόσφυγες θα πάρουν τις δουλειές των Ελλήνων
Οι περισσότεροι πρόσφυγες είναι νέοι και θα βοηθήσουν στην επίλυση του δημογραφικού προβλήματος που αντιμετωπίζει η Ελλάδα
Οι πρόσφυγες θα εμπλουτίσουν τον πολιτισμό μας
Οι πρόσφυγες θα επιβαρύνουν τη δημόσια υγεία και παιδεία

Υποδείκτης Β
Οι πρόσφυγες δεν θα μπορούσαν να ενσωματωθούν στην κοινωνία μας, επειδή οι περισσότεροι είναι μουσουλμάνοι
Οι πρόσφυγες θα μπορούσαν να ενσωματωθούν στην ελληνική κοινωνία, επειδή οι περισσότεροι είναι οικογενειάρχες και φιλήσυχοι άνθρωποι
Οι πρόσφυγες θα μπορούσαν να κάνουν την Ελλάδα δεύτερη πατρίδα τους

14. 5θέσιος δείκτης στάσεων απέναντι στο προσφυγικό ζήτημα

Κατασκευάζεται με βάση το συνδυασμό των απαντήσεων των ερωτώμενων, στις επιλεγμένες δέκα (10) μεταβλητές της κλίμακας στάσεων απέναντι στην ενσωμάτωση των προσφύγων

14. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 54: 5θέσιος υποδείκτης Α & Β

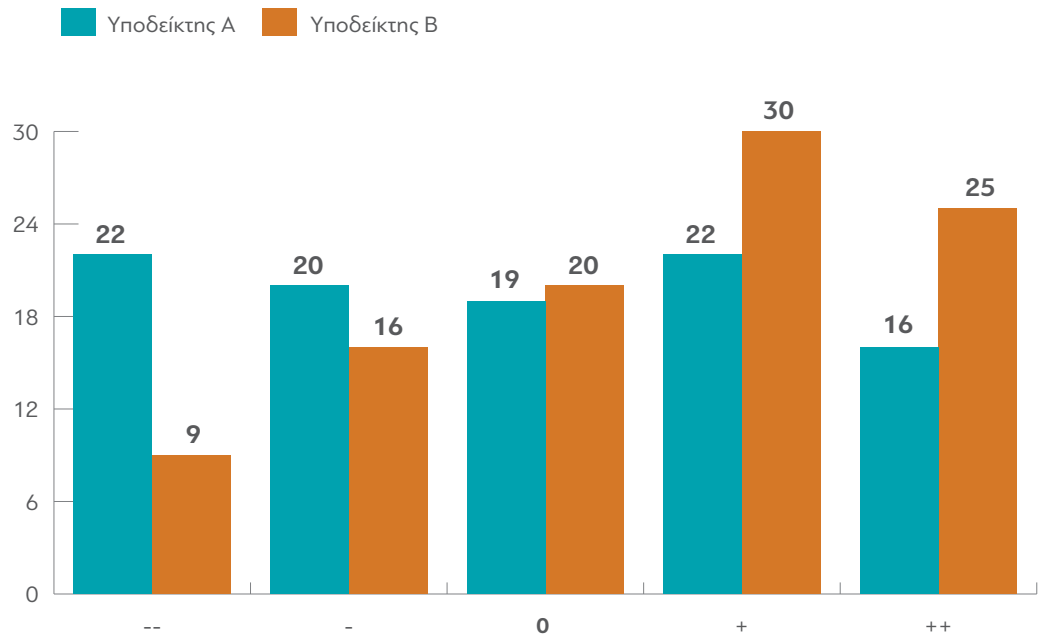

5θέσιος σύνθετος δείκτης

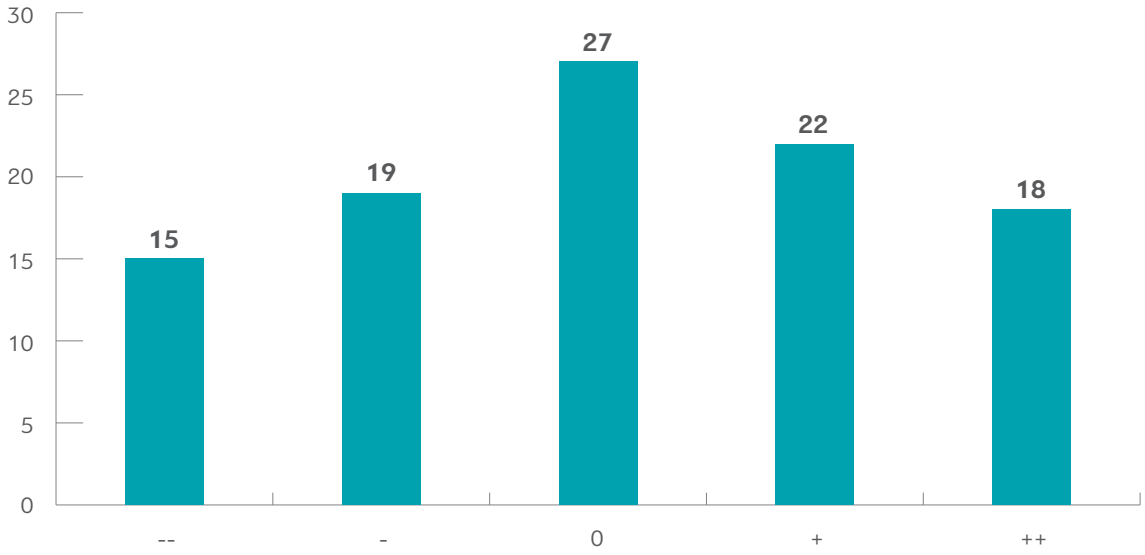

15. 3θέσιος δείκτης στάσεων απέναντι στο προσφυγικό ζήτημα

Κατασκευάζεται με βάση το συνδυασμό των απαντήσεων των ερωτώμενων, στις επιλεγμένες δέκα (10) μεταβλητές της κλίμακας στάσεων απέναντι στην ενσωμάτωση των προσφύγων

15. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 55: 3θέσιος υποδείκτης Α & Β

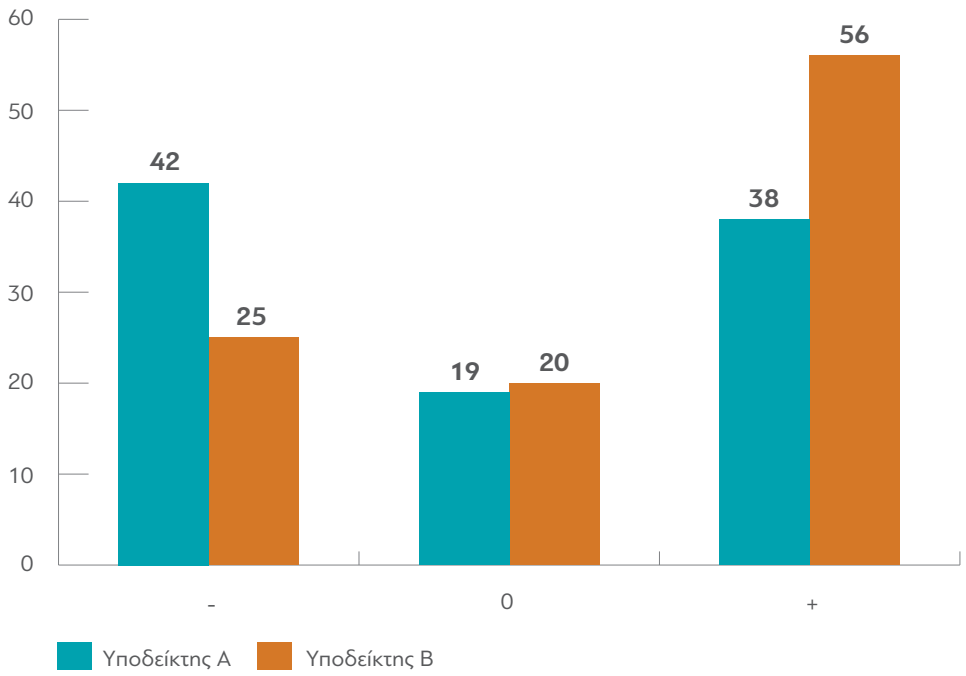

3θέσιος σύνθετος δείκτης

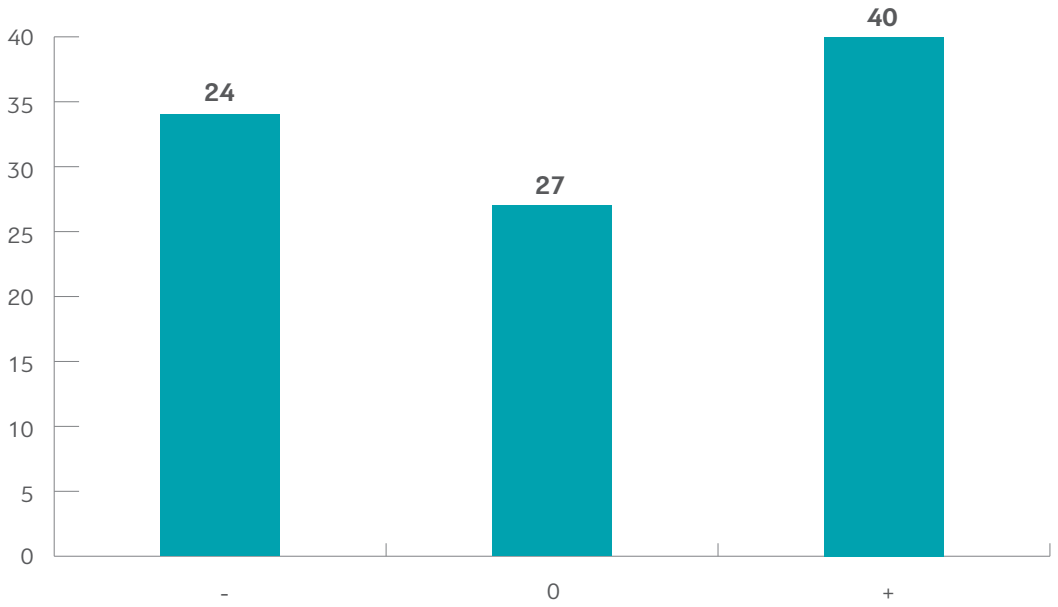

16. 3θέσιος σύνθετος δείκτης στάσεων απέναντι στο προσφυγικό ζήτημα -1

16. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 56: Κοινωνικά χαρακτηριστικά

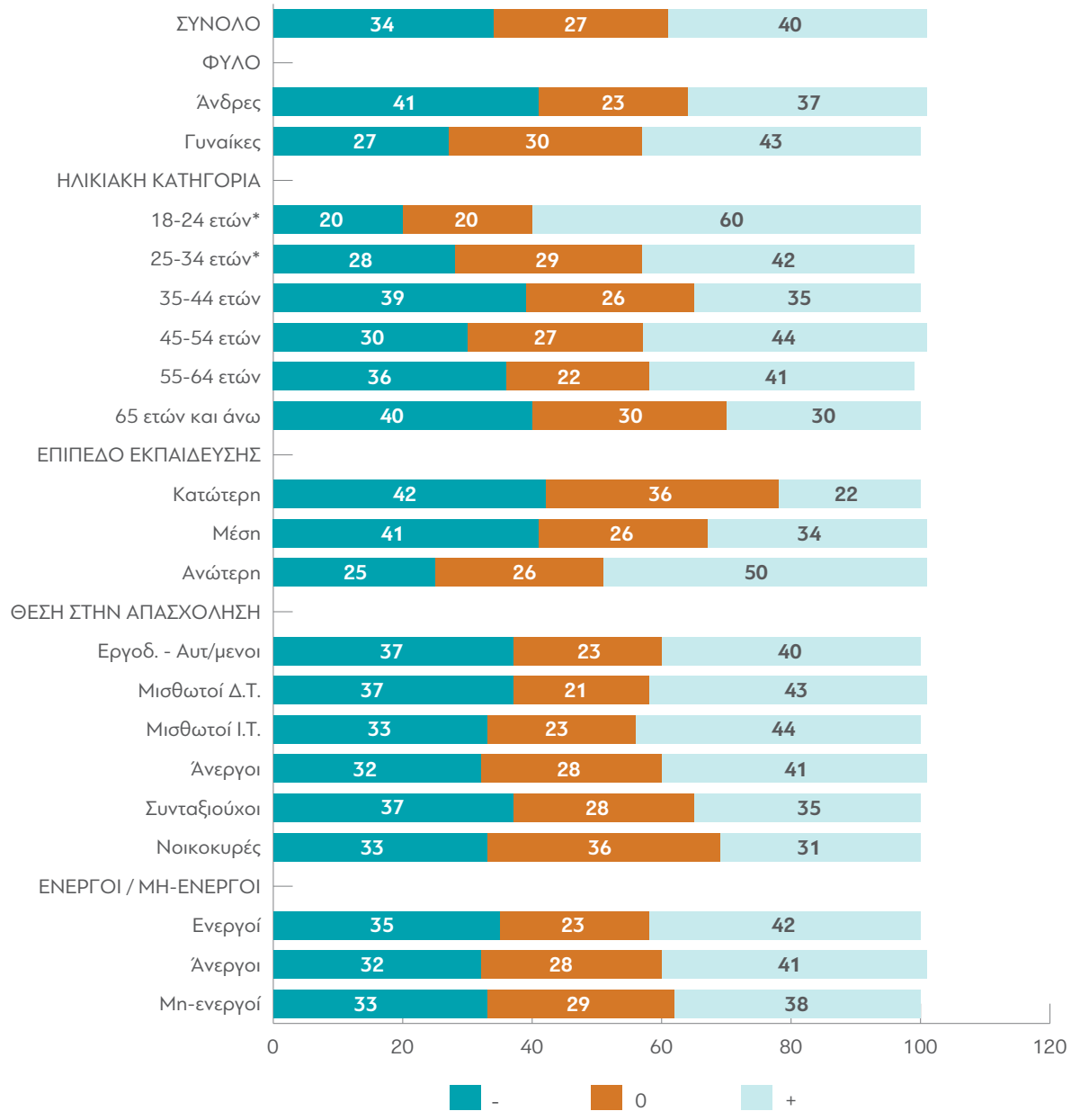

*** Ενδεικτικά στοιχεία λόγω μικρής αριθμητικής βάσης**

17. 3θέσιος σύνθετος δείκτης στάσεων απέναντι στο προσφυγικό ζήτημα -1

17. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 57: Κοινωνικά και πολιτικά χαρακτηριστικά

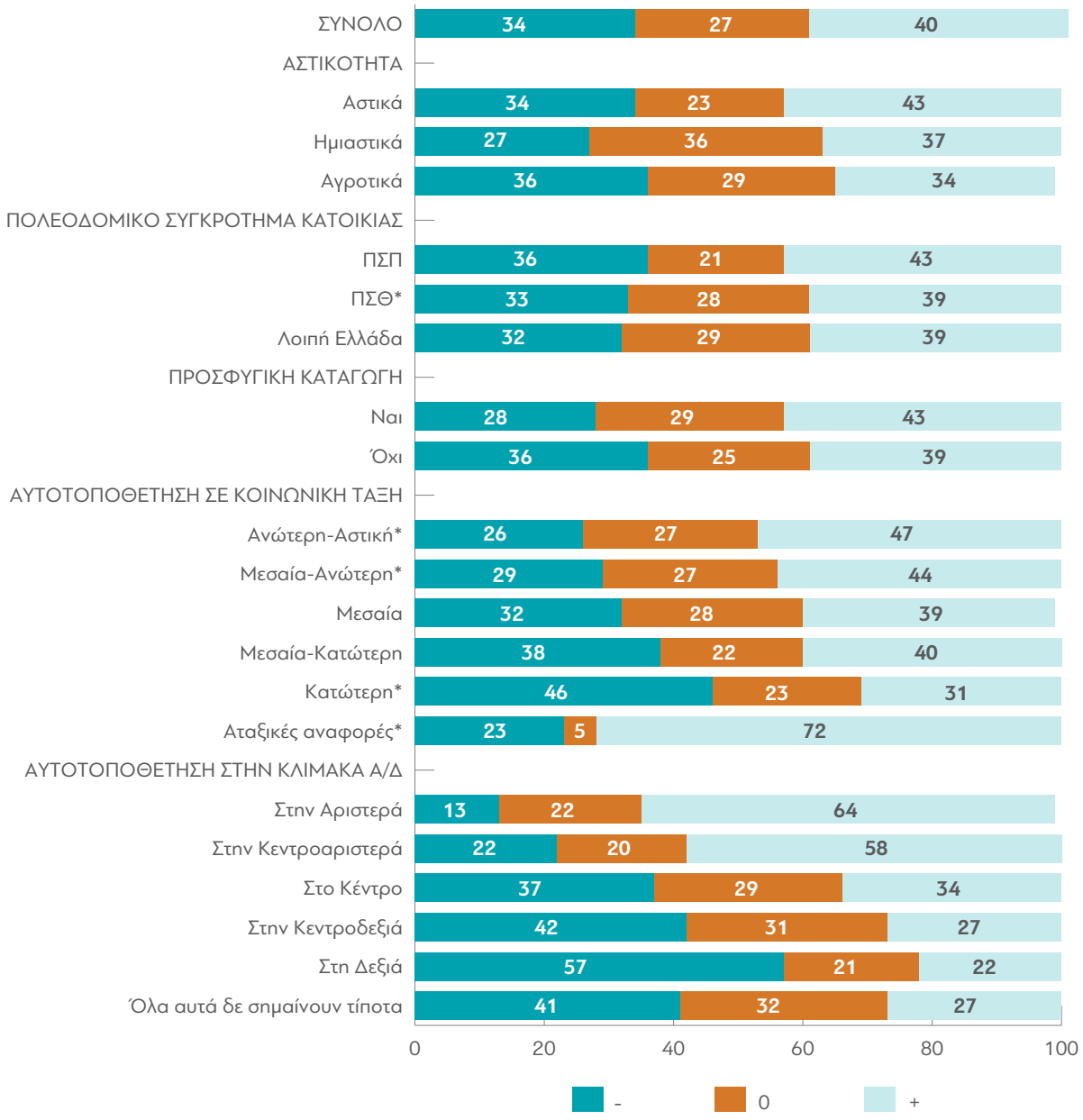

*** Ενδεικτικά στοιχεία λόγω μικρής αριθμητικής βάσης**

18. Αντιλήψεις για την πολυπολιτισμικότητα

18. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 58: Τι εντύπωση σας προκαλεί η φράση «πολυπολιτισμική κοινωνία»;

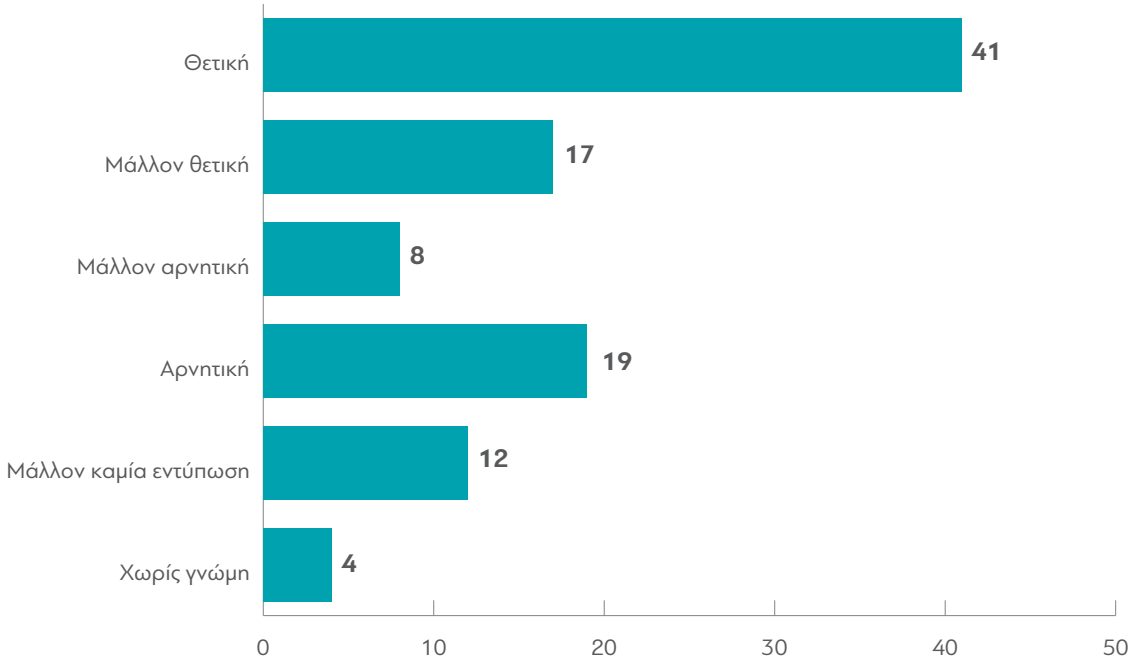

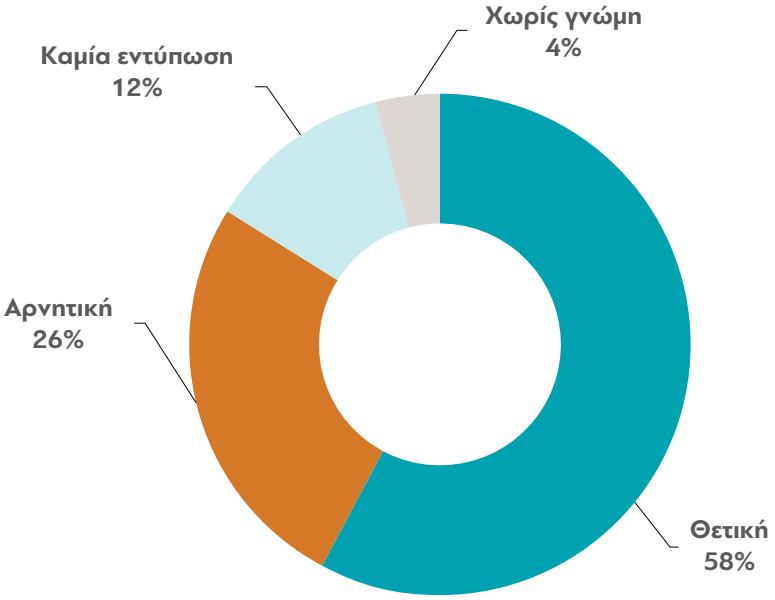

19. Αντιλήψεις για την πολυπολιτισμικότητα -Ι

19. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 59: Κοινωνικά χαρακτηριστικά

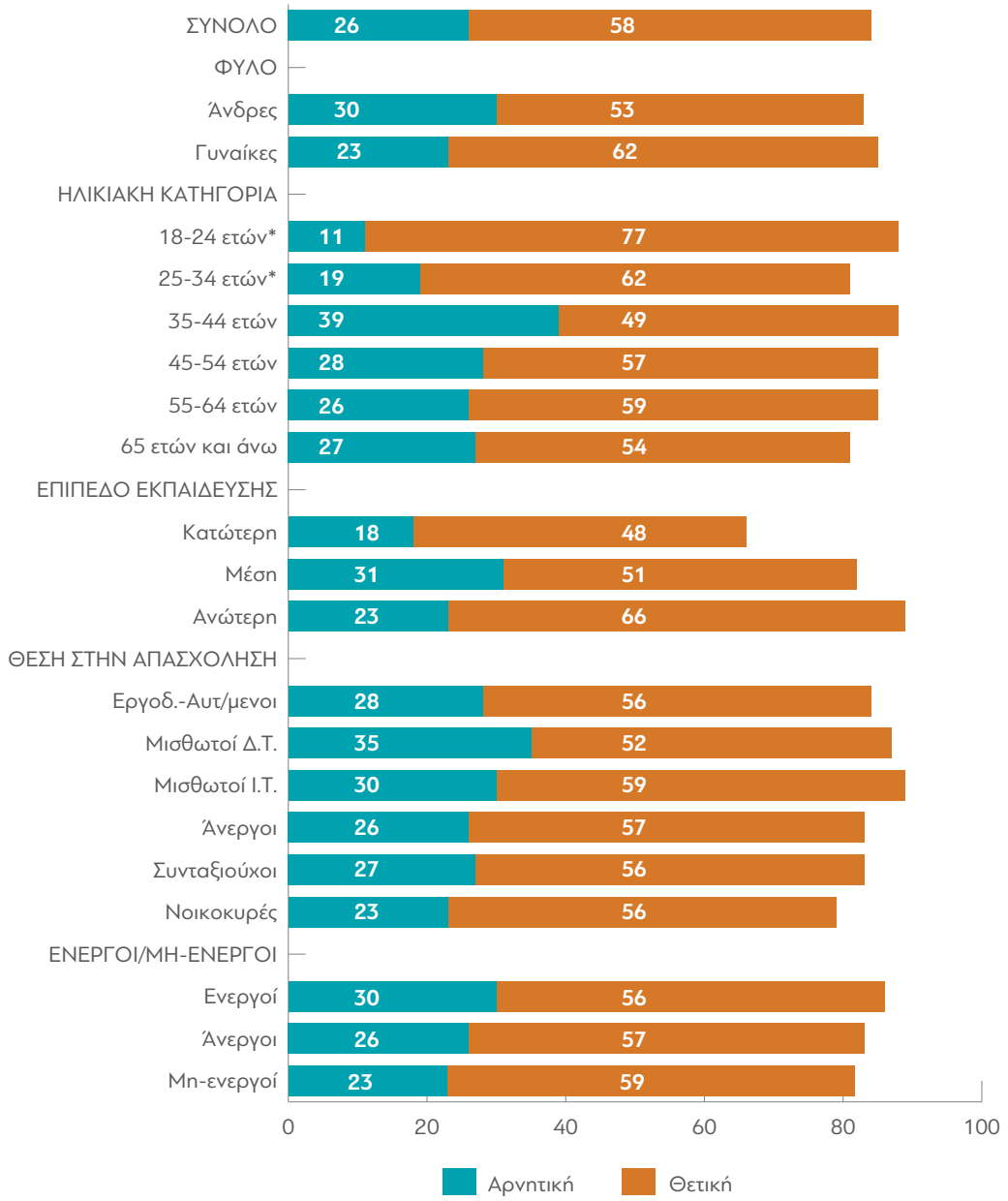

*** Ενδεικτικά στοιχεία λόγω μικρής αριθμητικής βάσης**

I10. Αντιλήψεις για την πολυπολιτισμικότητα -II

I10. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 60: Κοινωνικά και πολιτικά χαρακτηριστικά

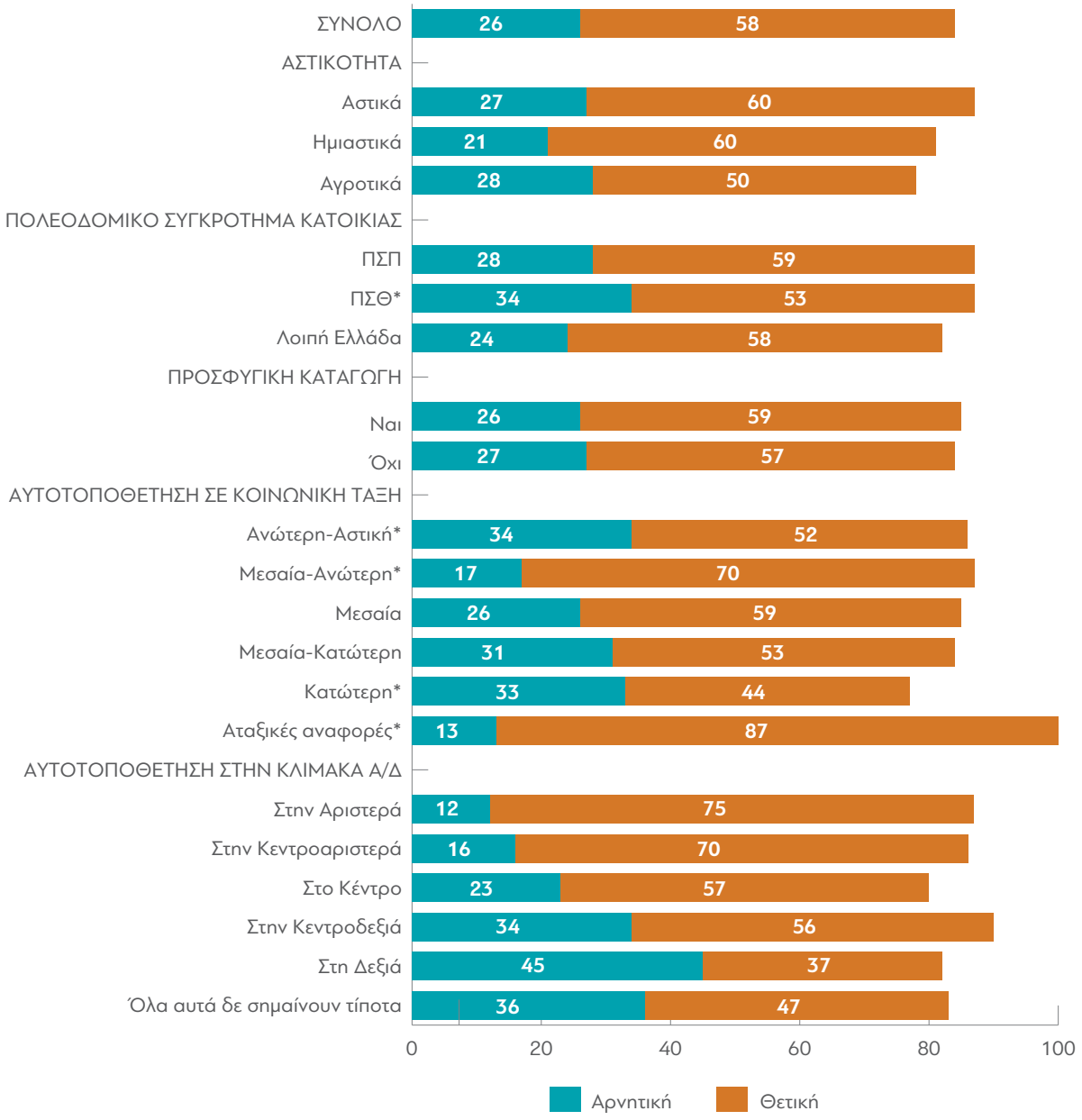

*** Ενδεικτικά στοιχεία λόγω μικρής αριθμητικής βάσης**

ΤΟ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
& ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Φεβρουάριος 2016

Στάσεις απέναντι στο Ισλάμ και στη τζιχάντ

Κ. Στάσεις απέναντι στο Ισλάμ και στη τζιχάντ

• Στην ελληνική κοινωνία, οι λέξεις «Μουσουλμάνος», «Ισλάμ» και «τζιχάντ» εμφανίζουν κλιμάκωση ως προς τις αρνητικές γνώμες (από 33% σε 51% και 86% αντίστοιχα), γεγονός το οποίο επηρεάζεται προφανώς από τα εννοιολογικά πεδία που καλύπτουν: θρησκευτικό για τους «μουσουλμάνους», θρησκευτικό και πολιτικό για το «Ισλάμ» και θρησκευτικό, πολιτικό και κινηματικό για τη «τζιχάντ» [Διάγραμμα 61-64].

• Το ενδεχόμενο να εμφανιστεί το φαινόμενο της ισλαμικής τρομοκρατίας στην Ελλάδα τον επόμενο χρόνο δεν εκτιμάται ως πιθανό από την πλειοψηφία των ελλήνων πολιτών. Στην ερώτηση «πόσο πιθανό είναι το ενδεχόμενο να υπάρξει επίθεση από τζιχαντιστές στην Ελλάδα μέσα στον επόμενο χρόνο», 6 στους 10 (57%) απαντούν αρνητικά, ενώ 4 στους 10 (39%) δηλώνουν ότι θεωρούν αυτό το ενδεχόμενο πιθανό [Διάγραμμα 65].

Κ1. Στάσεις απέναντι στους μουσουλμάνους, στο Ισλάμ & στη τζιχάντ

Κ1. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 61: Τι εντύπωση σας προκαλεί η λέξη...

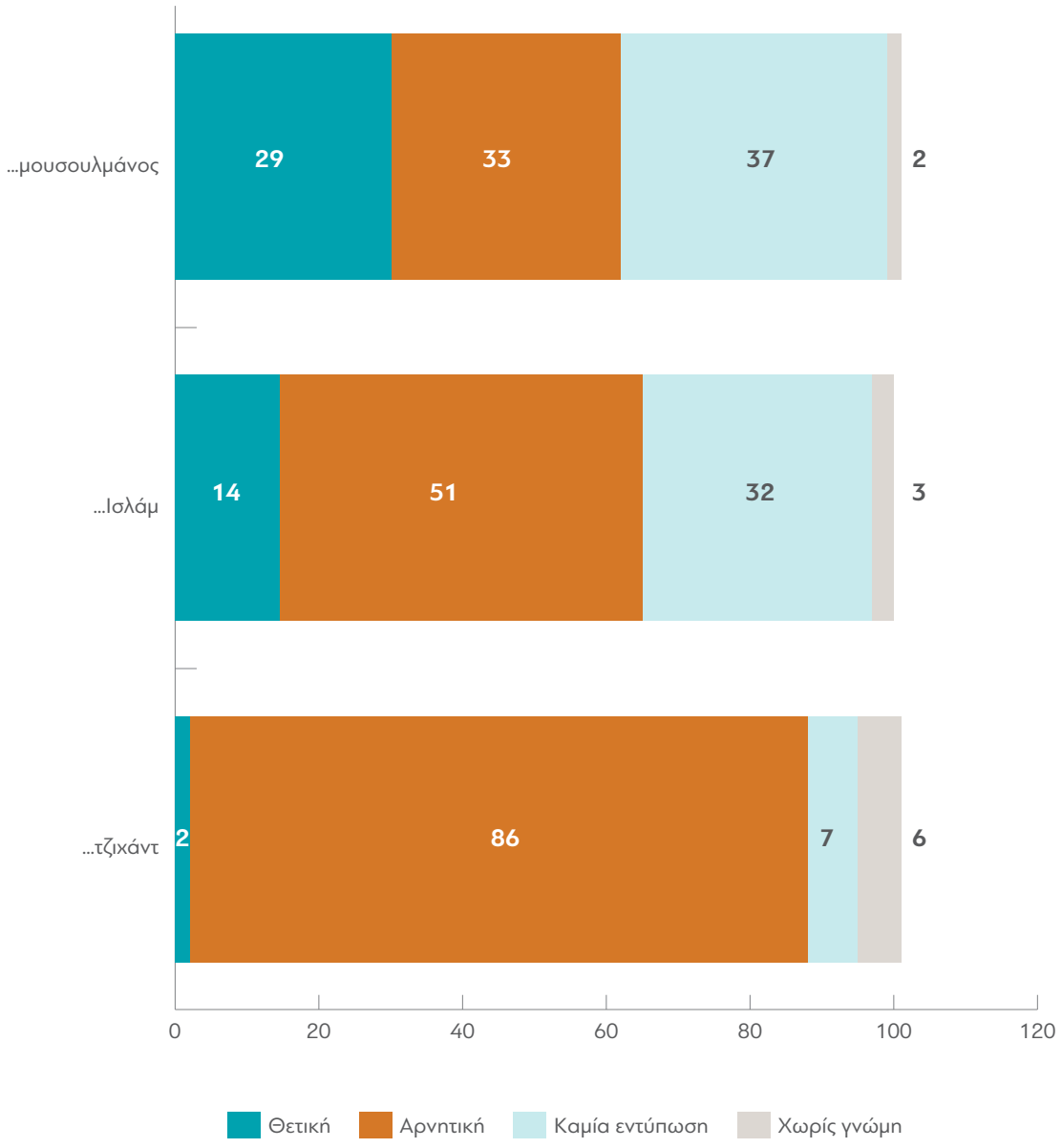

K2. Στάσεις απέναντι στους μουσουλμάνους

K2. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 62: Τι εντύπωση σας προκαλεί η λέξη μουσουλμάνος;

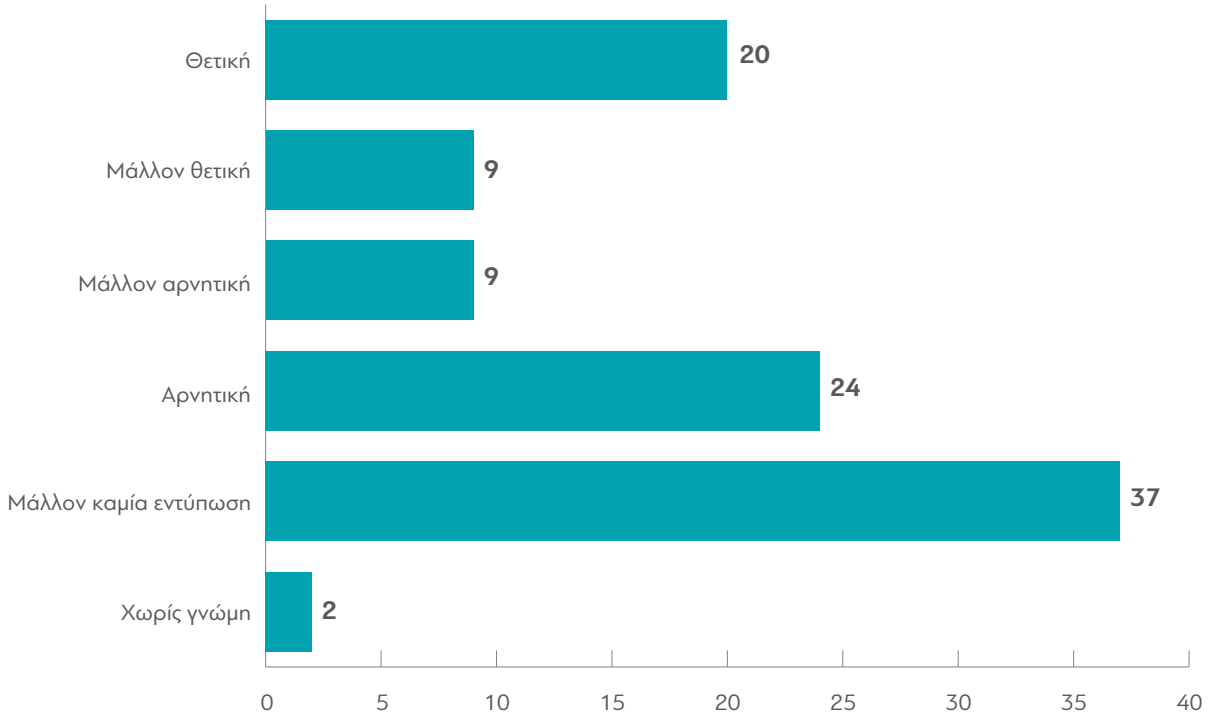

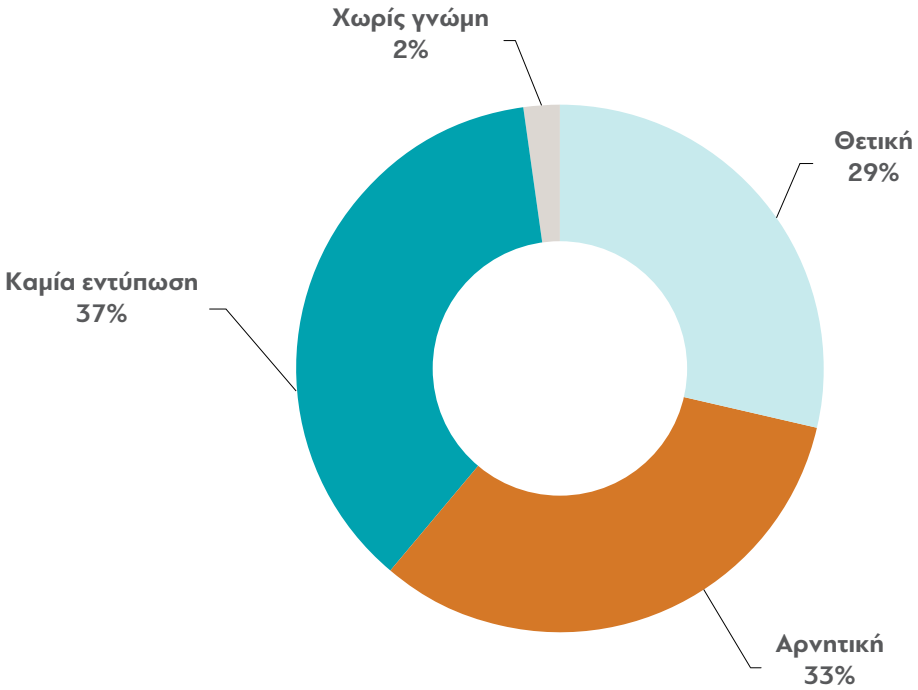

Κ3. Στάσεις απέναντι στο Ισλάμ

Κ3. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 63: Τι εντύπωση σας προκαλεί η λέξη Ισλάμ;

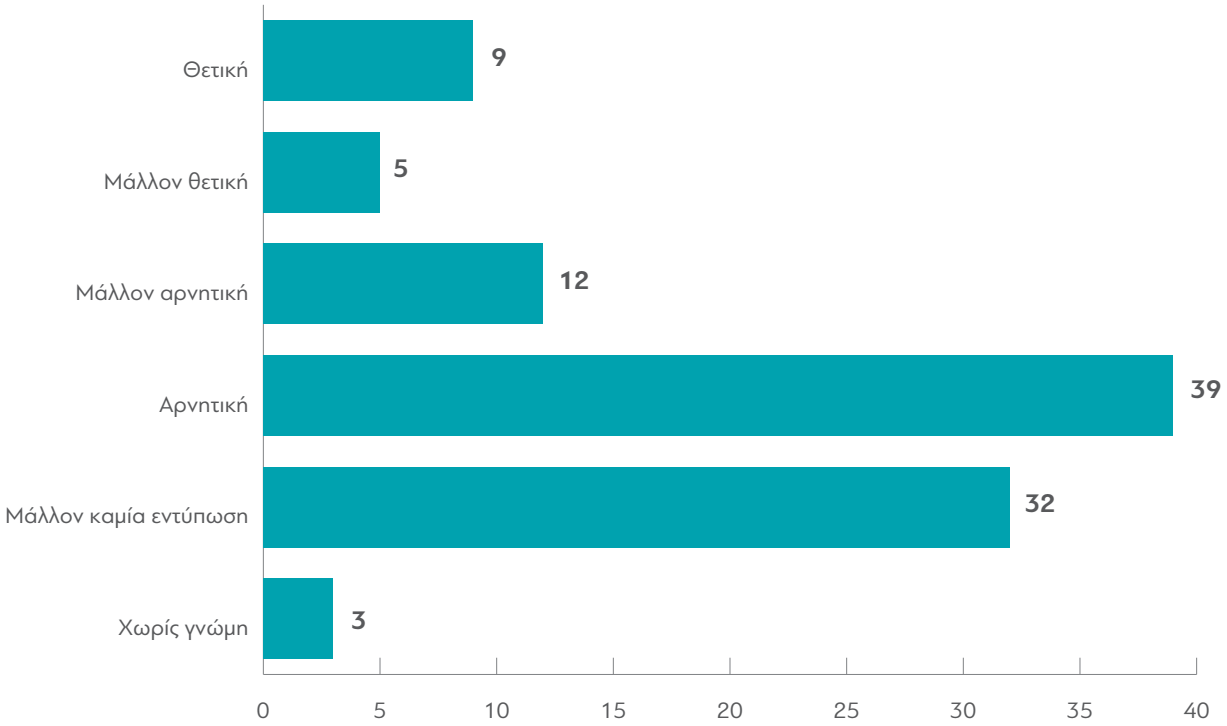

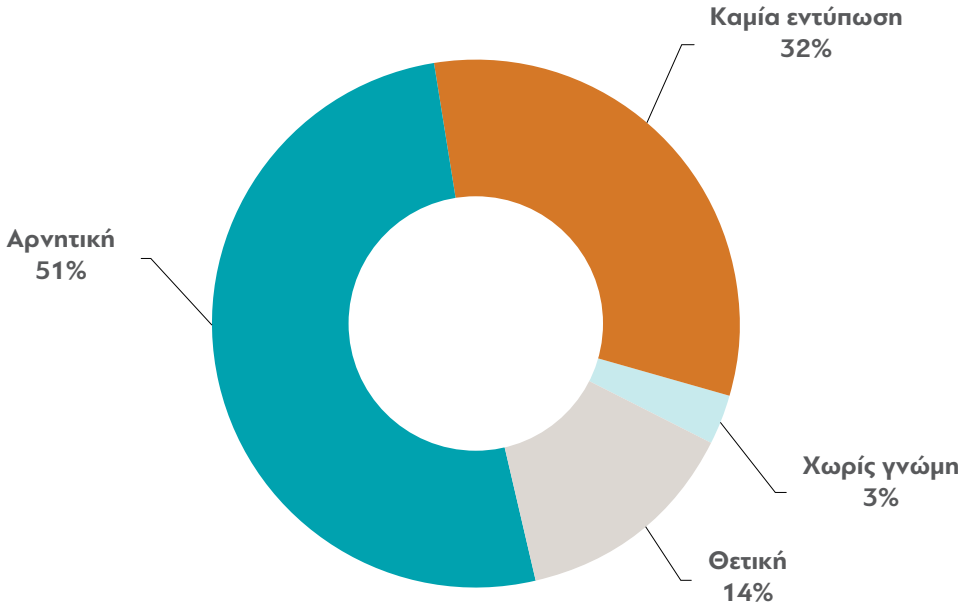

K4. Στάσεις απέναντι στη τζιχάντ

K4. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 64: Τι εντύπωση σας προκαλεί η λέξη τζιχάντ;

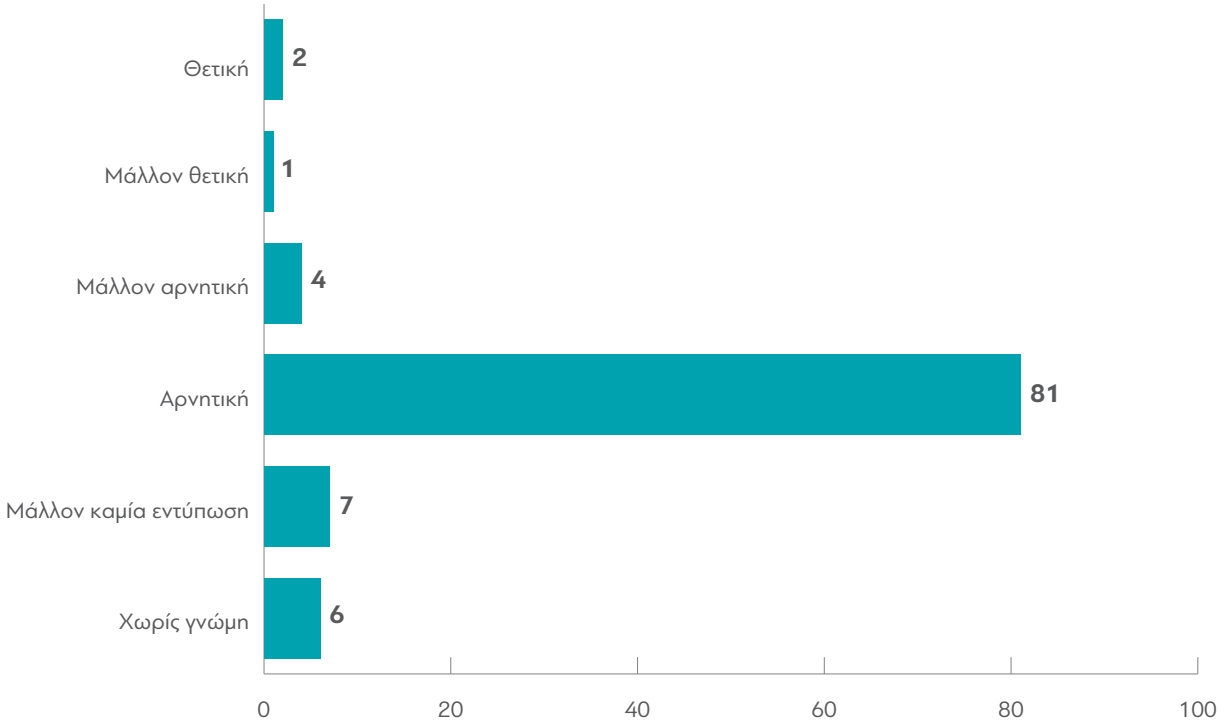

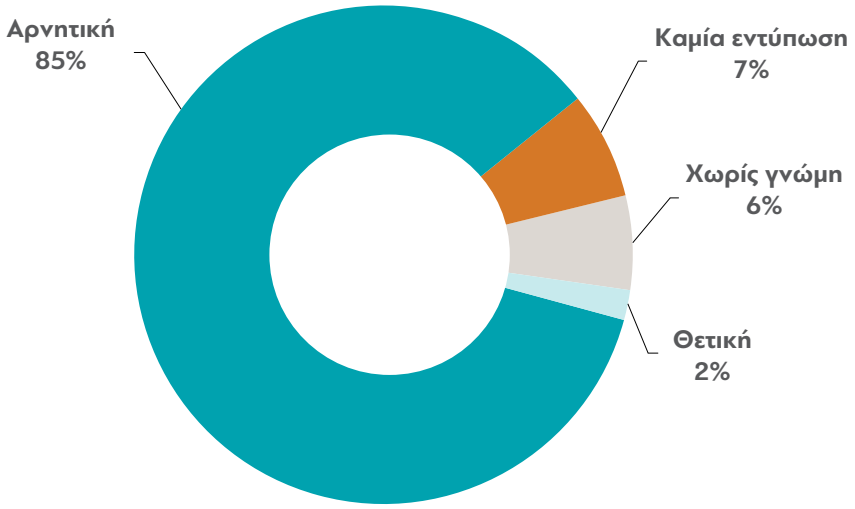

K5. Ενδεχόμενο εμφάνισης ισλαμικής τρομοκρατίας στην Ελλάδα

K5. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 65: Κατά τη γνώμη σας, πόσο πιθανό είναι το ενδεχόμενο να υπάρξει επίθεση από τζιχαντιστές στην Ελλάδα, μέσα στον επόμενο χρόνο;

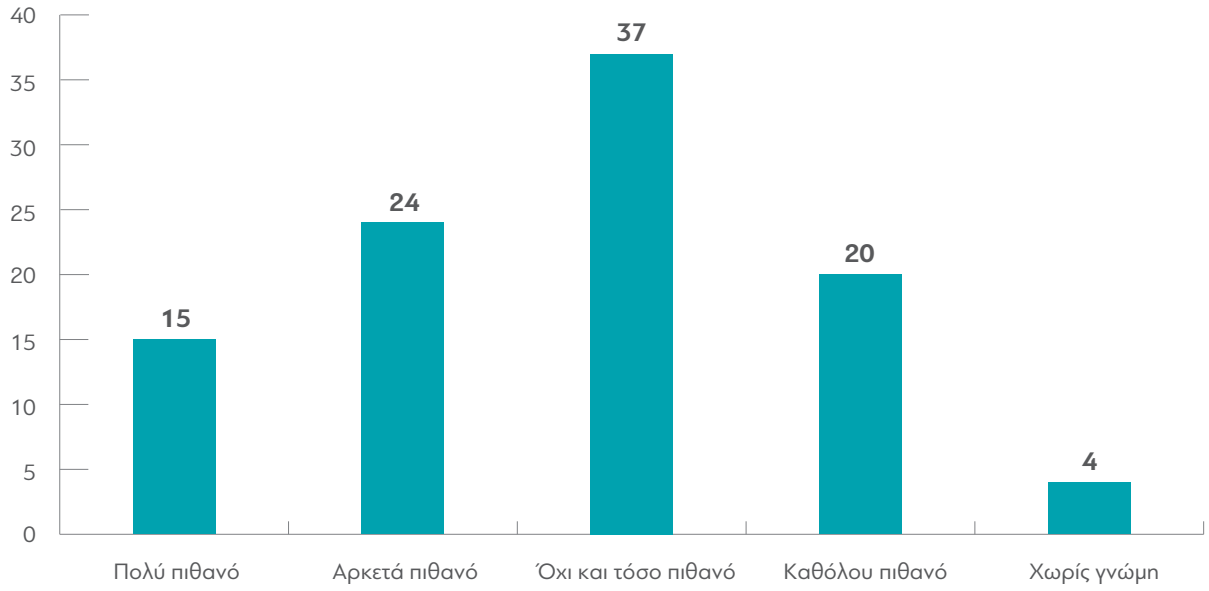

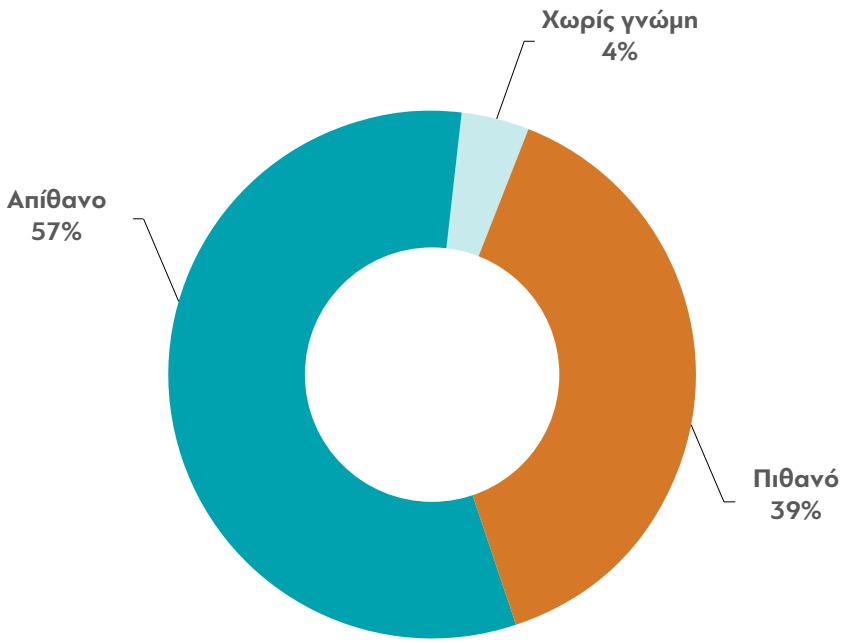

διαΝΕΟσις

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΑΝΑΛΥΣΗΣ